

DUHOVNO ŽIVLJENJE

la vida espiritual

MAJ

D 59964

Pogled na gornji skupini fantov in deklet je v resnici razveseljiv. So to udeleženci zaprtih duhovnih vaj, ki jih naša mladina opravi vsako leto v februarju. Udeležba tudi letos ni bila manjša, kot druga leta. Fantom je pridigal č. g. dr. Mirko Gogala, voditelj dekliških vaj pa je bil č. g. Francé Novak

Na naslovni strani: V pomladi življenja

Ljubljana

59964

ŽENA V LUČI MAJA

Ženo nam izkvarjena javnost danes na splošno predstavlja enostransko in poniževalno. Ni nam treba iti v kino in varieteje; dokaz za to so reklamni lepaki na cesti in nič kaj duhovita reklama v listih, revijah in časopisih, na kar naletiš na vsak korak in se tej navlaki niti ne moreš ogniti.

(Povsod se ti ponujajo ali v medlih, a preračunanih obrisih ali v prefinjenih in poltenih, čeprav nenaravnih barvnih izdelavah ženske figure, ki s stvarjo večkrat nimajo nobene zveze. Pa naj gre tu za motorno vozilo ali traktor, za reklamo mora biti zraven ženska. Predstavlja se bolj ali manj neokusno, a vedno bolj ali manj izzivalno žensko telo, ki naj zgolj zbujajo pozornost. V reklami za ženske potrebščine ali ples ali letovišče ali kopanje se ta izkvarjeni duh v predstavljanju žene izdaja popolnoma, brez maske in prikrivanja.)

Žensko telo se predstavlja in izrablja za vabo in past, računajoč na znani človeški instinkt. Vse skupaj je neresno in grdo izrabljanje resnih reči za materialni trgovski dobiček.

Žena je temu mišljenju le telo in se tudi predstavlja brezosebno. Te figure so le meso, nežno telo, in večkrat niti nimajo obraza, ki je izraz duše in osebnosti in osebnega dostojanstva. Težišče in središče je tu vse drugod kot v duhovnosti in osebnosti.

Žena ni več osebnost s svojim dostojanstvom, ampak le še reč, koristna in prijetna reč, sredstvo za naslado in igrača strasti.

Moški, ki še čuti pošteno in naravno in to vidi, se čudi tolikemu poniževanju žene. Sin, ki s spoštovanjem misli na svojo mater, in mož, ki časti svojo ženo, in ženin, ki obožuje svojo nevesto, se zgražajo in sprašujejo: „Kaj vendar mislijo in čutijo ob tem ženske, da dopuščajo to poniževanje in zlorabo svojega dostojanstva? Saj to, kar se predstavlja, ni žena, ki naj bo sestra, nevesta, življenjska družica, mati...“ Opravičilo bi jim morda bilo samo to, da se tega poniževanja ne zavedajo, ker ob tem morda ne čutijo kot mož, ampak jemljejo vse „bolj nedolžno“ in morda v tem vidijo le bolj neko zanimanje za ženo, kar bi nekaterim moglo morda celo ugajati. A vse to je zmotno.

☆

V maju nam bo tolikokrat pred očmi druga podoba žene. Bo to morda preprost kip ali slika, večkrat tudi priznano delo umetnosti. Pred nami kipi v višino sloka podoba žene, ki nam že na prvi pogled govori o nečem vzvišenem v ženi, na kar je svet danes pozabil.

Predstavlja se ženska postava, a po telesnosti tako rahlo in poduhovljeno, da nam je vsa pozornost usmerjena v lepoto njene osebnosti. Že ob njeni podobi večkrat začutimo, da je to žena, ki nas po svoji ljubezni veže z Bogom. V nebo uprti mili obraz nam jo kaže pogreznjeno v Boga, ljubeznivo proti nam proseče roke nam jo izdajajo kot ljubečo Mater in Pomočnico.

Je to popolna žena, najvišja od ustvarjenih osebnosti, najvišji vzor žene, matere in dekleta, božja Mati Marija. Njej je posvečen ta mesec.

Ko pred Marijino podobo premišljamo njen vzvišeni vzor, se nam v Mariji pokaže v vsej lepoti vzvišeno dostojanstvo žene in kako globoko jo danes svet peha v ponižanje.

Žena ni le telo in predmet užitka, sredstvo in igrača strasti, ki jo človek izrabi in zavrže. Lepota in vrednost žene je v njeni osebnosti in kreposti, ki je danes svet v ženi ne mara videti in jo prezira. Žena ima kot osebnost po svojem vzvišenem poslanstvu posebno dostojanstvo in zasluži posebno čast in spoštovanje. Saj ima svoj najvišji vzor v Mariji in v ženi more biti in mora biti v neki meri in v nekem pogledu nekaj Marije.

To je pridiga majniškega oltarja modernemu svetu.

Ob Marijini podobi, pred njenim oltarjem in z njeno pesmijo, se bomo v maju spočili od utrujajočega in žaljivega predstavljanja žene v današnji javnosti. Pred Njeno podobo bo žena začutila, da se ji vrača čast, ki ji jo svet danes jemlje. Mož bo čutil zadoščenje, ko bo ob Mariji videl vrnjeno dostojanstvo svoji materi, sestri, nevesti, ženi, ki jim ga je v blato teptala pornografska pisarija in slikarija današnjega šunda.

Tudi zaradi tega nam bo tako sladka v teh dneh pesem: „Spet kliče nas venčani maj...“

Vzvišeni lik Marije je vrnil ženi čast ob zmagi krščanstva, ko jo je bilo v blato teptalo poganstvo. Naj isto med nami stori spet danes ob poplavi novopoganstva. Naj nam prikljče majniškega duha tudi v gledanju žene.

FRANC GNIDOVEC, Argentina

Mnogi kristjani hodijo k maši zamo zato, ker je to stroga dolžnost. Maše ne ljubijo, ker je ne razumejo, in da je ne razumejo, je krivo to, ker ne živijo z njo. Zanje je maša zunanje versko dejanje, ki ne preide v njihovo življenje, in ki mu prisostvujejo samo po zunanje, namesto da bi živeli z mašo. Ti, ki hočeš biti dober kristjan in apostol, moraš brezpogojno ljubiti mašo; če jo hočeš ljubiti, jo moraš razumeti in jo združiti s svojim življenjem.

Tvoja nedeljska maša mora vplivati na tvoje življenje med tednom, mora ga docela prenoviti. Maša ti mora biti središče tedna. Mora ti biti kot sonce, ki osvetljuje, ki predrugači ves tvoj teden. Mora biti njegov višek, njegov najpomembnejši, najlepši vrh.

M. L'Abbé Dutil

*Spet in spet se povračajo maji in šmarnice zopet cveto,
Tebi v čast — Marija.
S kitami cvetja se prepleta pomlad,
v vrisk in pesem odeta.
Z novim upanjem prežeta — močnim, kakor kipeča pomlad;
kakor rdeči cvetovi v nageljnovem slapu ob Tvojih nogah —
slovenska Kraljica.*

— Še veš —?

*... Takrat v tistem maju je pesem onemela,
vrisk je zastal v grlu in cvetje je ovenelo...*

In smo šli —

*In Ti si šla z nami — edino kar nam je ostalo —
in prošnja in upanje, ki že včasih ugaša, pa spet zagoreva z majem —
onim doma in nam tu na tujem:*

*Za vero, za blagoslov in našo mladino;
za naše domove, za pravo svobodo in za vrnitev,
da bo spet maj sonca in cvetja.*

*In vsa domovina bo pesem, kakor šmarnična kita ob Tvojih nogah,
Tebi v zahvalo o Marija — naša slovenska Kraljica.*

MARIJINE PODOBE

(ZACHARIAS WERNER, 1768—1823)

Morda se še spominjate zgodbe iz stare zaveze, kako je Abraham poslal služabnika, naj poišče nevesto za njegovega sina Izaka. Služabnik ni vedel, katero deklo bi bilo primerno. Zato je sklenil takole: „Dekle, ki bo ponudila vode njemu in njegovim spremljevalcem, ko jo bo prosil, tisto bo nagovoril.“ Naletel je na Rebeko, ki je dala vode vsem in celo živini. — Rebeka lepo upodablja Devico Marijo, ki napaja iz studenca resnice vse duše, ki jo iščejo. Končno v dnu duše hrepeni vsak človek po ljubezni in lepoti. Marija tako čudovito izpolni vse hrepenenje naše duše. Bolj ljubeče matere, kot je Marija, ni mogoče najti, pa tudi lepše ne.

To je po dolgih blodnjah spoznal Carharia Werner. Rodil se je v Koenigsbergu v Nemčiji. Njegov oče je bil svobodomislec in mati luteranka. Ta razklanost v družini je močno vplivala na njegovo dušo in na oblikovanje njegovega značaja. Nobenega reda ni poznal. Niče ga ni navajal na odpovedi in tako je kmalu postal igrača svojih strasti. Popolnoma so prevladale nad njegovim srcem in mu skvarile mladost. Veliko zanimanja je čutil za gledališče. Privlačevala ga je tudi katoliška Cerkev, ki je stala njegovi rodni hiši nasproti. V cerkvi je visela lepa slika Matere božje. S privlačnim nasmehom gleda Marija po vernikih. Werner je večkrat stopil v cerkev in občudoval sliko, čeprav so mu starši prepovedali.

Ko je končal gimnazijo, je nekaj časa poslušal na univerzi predavanja znamenitega filozofa Kanta. Njegovo modrovanje je mešalo pamet marsikateremu mladeniču. Werner pa je bil vselega značaja in ni dolgo vzdržal pri

teh suhoparnih predavanjih. Njemu se je zdel mnogo bolj privlačen francoski modrec Rousseau, ki je zanikal posledice izvirnega greha. Po njegovem nauku človeška narava ni prav nič pokvarjena. Vse, kar je naravno, je dobro. Pod vplivom teh naukov se je Werner čisto prepustil zahtevam narave, zahtevam svojih strasti.

Toda navada je pač železna srajca. Nadaljeval je svoje prostaško življenje k sebi. V Dresdenu je obiskal galerijo slik. Naletel je na znamenito Marijino podobo, ki jo je naslikal Rafaello. Podoba predstavlja Marijo, ko kaže svetu Odršenika. Nekaj posebnega so njene oči. Človeka pretresejo do dna in vzbujajo istočasno spoštovanje in strah. Tudi Werner se je srečal z Marijinimi očmi. Ob pogledu na to nedotakljivo lepoto se mu je zagnusilo njegovo dotedanje življenje. Sramoval se je samega sebe. Marija mu je ranila srce.

Navada je pač železna srajca. Nadaljeval je svoje prostaško življenje. Trikrat se je poročil. Dvakrat zaporedoma se je takoj po poroki ločil. V Varšavi na Poljskem se je vpisal v framašonsko ložo. Sanjal je celo, da bi postal ustanovitelj nove vere. V ozadju pa se je vedno skrival dušni nemir, ki ga ni zapustil nikdar. Nekaj zadovoljstva je našel v prijateljstvu s slavnimi nemškimi pesniki, kot na primer z Goethejem. Pa to zadovoljstvo je bilo le kratkotrajno. Zopet ga je mučilo staro trpljenje. Želje njegovega srca so bile prevse like, da bi jih mogel utešiti svet, sredi katerega je živel. Njegova duša je hotela višje.

Zopet se mu je približala Marija, tokrat v drugačni podobi. Werner je bil

v Kölnu. Silno je bil potr. Zvečer je stopil v stolnico, ki je pravi biser krščanske umetnosti. Začuden je obstal. Počasi in skoraj s strahom je hodil od kapele do kapele in opazoval. Ustavil se je v kapeli, ki predstavlja Jezusovo križanje. Tu se mu je zazdelo, da se bo njegovo življenje končalo s katastrofo. Njegovo življenje brez Boga mu pač ne bo prineslo sreče. Tedaj je zapazil, da v bližini pred neko podobo brli drobna lučka. Približal se je in prebral napis: *Consolatrix afflictorum* — Tolažnica žalostnih. Bila je podoba Marije, ki tolaži žalostne in bodri potre.

Prav tega je potreboval, tolažbe. Zgrudil se je na kolena. Po dolgem tavanju je končno zaupal Mariji svojo dušo. Izročil se je nebeški Materi za vedno. Ves v solzah jo je prosil pomoči. V trenutku je šlo mimo vse njegovo

zgrešeno življenje. Spomin ga je tudi pripeljal pred sliko Matere božje v cerkvi nasproti rojstne hiše, ki z nasmehom gleda po ljudeh. Notranje je sedaj dozorel. Jasno je spoznal, kam ga kliče Bog. Javno je preklical svoje zmote in bil sprejet v katoliško Cerkev. Bilo mu je 43 let. A njegova pot se ni ustavila tu. Bog se v velikodušnosti ne da prekositi. Izpreobrnjenemu Wernerju je naklonil še novo veliko milost. Vzbudil mu je hrepenenje po duhovniškem poklicu. Tri leta kasneje je vstopil v bogoslovje in po končanih študijah postal duhovnik.

Nastanil se je na Dunaju. Bil je zelo dober pridigar in je pritegnil številne poslušalce. Njegovo nemirno srce, ki je poskušalo vodo iz vseh studencev, se je končno umirilo pri studentu Resnice v katoliški Cerkvi.

DIOS Y LA LIBERTAD HUMANA

Según la doctrina católica, Dios, a quien todas las cosas y todas las criaturas rinden culto y homenaje, respeta profundamente a su vez una sola cosa: la libertad humana. La Sagrada Escritura no nos permite dudar cerca de esto; en ella se lee que Dios mira la libertad del hombre con magna reverencia. Hay más: Dios, que pone un límite a todas las fuerzas y a todas las potestades, ha puesto un límite también a su propia potestad y a su propia fuerza: ese límite es la libertad humana. Dios, que no encuentra obstáculos a su querer, encuentra uno invencible: la libertad humana. El Ser Supremo ha dividido con la libertad el imperio del mundo: al dar el ser a esa libertad el Rey de los Reyes, la hizo reina: tan augusta, tan inviolable es a los ojos del catolicismo la libertad del hombre.

Cuando llegó aquel día grande entre todos los días, anunciado en el tiempo por la voz de los Profetas, en que el

Salvador de los hombres vino al mundo, el mundo presenció el más sublime de todos los dramas y el más grande de todos los espectáculos: el drama y el espectáculo de la Cruz, en el cual figuran dos actores: de una parte el mismo Dios, que quiere ser reconocido, y de otra la libertad humana, que se niega a reconocerle y que le lleva al Calvario; al Calvario, teatro misterioso de dos opuestas victorias: la de Dios en la eternidad y la de la libertad en el tiempo. Dios murió allí por no hacer violencia a la libertad de los hombres.

Venid a mí todos los que arrastráis cadenas; yo os haré libres. Y como lo prometió, así lo hizo el que no prometió en vano. El catolicismo ha quebrantado en el mundo todas las servidumbres y ha dado al mundo todas las libertades: la libertad doméstica, la libertad religiosa, la libertad política y la libertad humana.

DONOSO CORTES

PAPEŠKI MOLITVENI NAMEN

ZA LETO 1956

Nameni Apostolstva molitve so nadvse vzvišeni. Saj hoče ta pobožna zveza vernikov z molitvijo in žrtvijo sodelovati pri gradnji in širjenju božjega kraljestva na zemlji. Da te namene doseže, uporablja Apostolstvo molitve sredstva in vaje, ki sicer v celoti niso za vse v enaki meri obvezne, pa so dejansko potrebne, ker vsebujejo povzetek krščanske popolnosti.

1. **Dnevno darovanje.** Ta nabožna vaja je nedvomno od vseh najvažnejša. Obstoja v tem, da član dnevno daruje božjemu Srcu Jezusovemu po rokah brezmadežnega Srca Device Marije vse svoje molitve, vsa svoja dela in trpljenje v zadoščenje za svoje in drugih grehe ter za vse tiste namene, po katerih se Srce Jezusovo daruje neprestano v Najsvetejšem oltarnem Zakramentu. Naša povezanost s Kristusom pa nujno zahteva tudi notranje združenje s sv. očetom, njegovim namestnikom na zemlji. Zato Apostolstvo molitve vsak mesec predloži svojim članom dva namena: enega splošnega in drugega misijonskega, „ki jih sam sv. oče prizna, odobri in obogati z nebeškim blagoslovom“ (Pismo Pija XII. „Cum proxime exeat“, 16. junija 1944).

2. **Daritev sv. maše in zadostilno sv. obhajilo.** Dnevno darovanje prejemal svojo polnost iz povezanosti z evharistično daritvijo, v kateri naše žrtve dobijo radi zveze s Kristusom, ki je istočasno duhovnik in žrtev, pečat svetosti in postanejo deležne neskončne vrednosti Njegove daritve. Zato člani Apostolstva molitve redno povezujejo svoje dnevno darovanje z daritvijo sv. maše. Saj je prav sv. maša tisto veliko sredstvo, ki dá najboljše zadoščenje večnemu Očetu, žaljenemu po naših grehah. Prav tako naj bi člani v duhu zadoščevanja vsaj enkrat na mesec prejeli sv. Rešnje Telo.

3. **Pobožnost k Srcu Jezusovemu.** O tem smo izčrpno govorili v aprilski številki „Duhovnega življenja“.

4. **Marijino češčenje.** Znano je, da preblažena Devica Marija v svojstvu božje in naše Matere ter Srednjice neprestano prosi pred Bogom za nas in da Bog našim prošnjam radi Njenega posredništva podeljuje posebno učinkovitost. Zato se člani Apostolstva molitve oklepajo tudi brezmadežnega in materinskega Srca presvete Device Marije in po njej usmerjajo svoje dnevno darovanje presv. Srcu Jezusovemu in Bogu Očetu. Kot izraz svojega sinovskega zaupanja v usmiljeno Srce Kristusove in naše Matere zmolijo člani vsak dan, bodisi zasebno ali skupno vsaj eno desetko rožnega venca, če pa je le mogoče en del.

Molitveni namen za maj:

**DA BI PRIZNANJE MARIJINEGA
KRALJEVANJA POSPEŠILO EDINOST
MED NARODI**

Če je bil namen prejšnjega meseca dokaz, kako so naše molitve potrebne in uspešne za kateri koli čas in katero dopušča zlorabo moči in stiskanje sla-

koli zadevo, imajo majske molitve viden namen, da rešijo sodobno človeštvo. Kaj vlada narode? Nekatere napačno pojmovana demokracija, ki daje enake pravice zlu in dobremu, ki s predržno roko sega v najsvetejše pravice posameznika in družine, po drugi strani pa brezbrizno

Lurška bazilika je kraj, kjer katoliški verniki ne samo meseca maja, temveč vse leto vneto častijo nebeško Gospó

botnih. Ostali narodi pa ječe v sponah totalitarizmov. Ti in oni so sprti med seboj, pa niti v enem niti v drugem taboru ni pravega sodelovanja.

In vendar so narodi povezani s tolikimi vezmi edinosti! Pij XII. jih je naštel v svoji prvi veliki okrožnici „Summi pontificatus“ (20. oktobra 1939): edinost skupnega izvora v Bogu, edinost narave, edinost neposrednega cilja, edinost prebivanja, edinost naravnega cilja, edinost sredstev, ki vodijo k Bogu, edinost v razmerju do božjega Sina, edinost v odrešenju. Izločenju Kristusa Boga in njegove zakonodaje iz javnega življenja je moralo slediti zanikanje edinosti človeške družine.

Kdo bo sprti družini vrnil pamet in medsebojno ljubezen? Mati, Marija bo svetu spet prinesla Jezusa. Svet ga pričakuje in po večini podzavestno hrepenijo po Njem. V novem adventu smo Marija je že med nami. Fulton J. Sheen je ugotovil: kjer je Jezus, je tudi Marija, ni pa vedno Jezusa, kjer je Marija. Tako je danes po večjem delu zem-

lje. To, da imajo Mater-kraljico, vedo, ali vsaj slutijo vsa ljudstva. Kakšen sprejem so ji pripravili pagani in muslimani, ko je njen fatimski kip romal skozi njihove dežele!

Marija je tuči hotela, da vsakdo pozna njeno poslanstvo. Njena prikazanja v La Salette, v Lurdu in v Fatimi so svetovno znana. Cerkev, ki je z Marijo „ena skrivnost z dvojnimi videzom“, je s proglasitvijo dogme o brezmadežnem spočetju reševala svet pred napuhom, z dogmo o vnebovzetju ga bo rešila obupa; dogma o kraljici veseljstva in srednici vseh milosti pa naj mu prinese edinost.

Sveti arški župnik je povedal, da bo svet dobil tisti, ki ga bo bolj ljubil in bo to ljubezen z dejanji dokazal. Pot nam je torej jasno načrtana: ljubiti moramo bližnjega in vse narode z Marijinim srcem ter živeti in delati s Cerkvijo. Tako bomo Mariji pomagali dobiti človeštvo za Jezusovo kraljestvo edinosti, miru in ljubezni.

Prof. ALOJZIJ GERŽINIČ

Jezus Kristus - druga oseba presv. Trojice

„Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina“ (Jan 3, 16).

„Boga ni nikoli nihče videl; edinorojeni Sin, ki je v naročju Očetovem, on nam je povedal“ (Jan 1, 18).

„Izšel sem iz Očeta in prišel na svet“ (Jan 16, 28).

Na teh in številnih drugih mestih sv. pisma nam je razodeto, da je Jezus Kristus edinorojeni, učlovečeni Sin božji.

O božjem sinovstvu Jezusa Kristusa moremo govoriti le v zvezi z naukom o presveti Trojici.

Že smo govorili o Bogu in njegovih svojstvih ali popolnostih. Vendar nismo še omenili velike skrivnosti naše vere, da so namreč v enem in edinem Bogu tri osebe, Oče, Sin in Sveti Duh, zaradi česar imenujemo Boga tudi presveta Trojica.

(Skrivnost je razodeta verska resnica, ki je naš razum ne more doumeti, a mu tudi ne nasprotuje.)

V stari zavezi je Bog zaradi nevarnosti mnogoboštva to skrivnost le nejasno razodel. Jasno pa govori sv. pismo o treh božjih osebah že na začetku nove zaveze. Sv. Luka popisuje razgovor angela Gabrijela z Devico Marijo. Angel jasno govori o Bogu, o Sinu Najvišjega, ki se bo rodil iz nje, in o Svetem Duhu, ki bo po njegovem delovanju spočet Sin božji (Lk 1, 26-35).

Javno se je razodela presveta Trojica v trenutku Jezusovega krsta, ko se je odprlo nebo in se je nad Jezusom prikazal Sveti Duh v podobi goloba ter se je čul glas iz nebes: „Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje“ (Mt 3, 16-17).

Kristus je za časa svojega javnega delovanja večkrat govoril o svojem Očetu in o Svetem Duhu in izpričal s čudeži, da je on Sin božji. Pred odhodom v nebo je še naročil apostolom:

„Pojdite torej in učite vse narode; krščajte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha“ (Mt 28, 19-20).

Sv. pismo in Cerkev nas učita prvič, da so v Bogu tri osebe, ki se med seboj razlikujejo, tako da ena oseba presvete Trojice ni istovetna z drugo osebo, drugič, da je vsaka oseba presvete Trojice Bog, in tretjič, da imajo vse tri božje osebe eno in isto božjo naravo.

V Atanazijevi veroizpovedi uči Cerkev:

„Katoliška vera je ta, da častimo enega Boga v Trojici in Trojico v enoti (edinstvu), ne da bi zamenjavali osebe ali delili naravo.

Druga je oseba Očeta, druga Sina, druga Svetega Duha.

Oče je Bog, Sin je Bog, Sveti Duh je Bog, vendar niso trije bogovi, temveč je (le) en Bog.“

V Bogu so torej tri osebe v eni naravi. Razložimo kratko, kaj je oseba in kaj je narava!

Oseba je razumsko bitje, ki je zmožno lastnega delovanja. Oseba more npr. misliti, hoteti, javiti svoje mišljenje in voljo, poslati. Tako je oseba človek, angel.

Narava (bistvo) pa je to, po čemer je kaka stvar ali oseba to, kar je človek, ker ima človeško naravo. Narava človeka je v tem, da ima človek telo in dušo. Po svoji naravi se človek loči od kamna, rastline, živali in angela.

Vsak človek ima človeško naravo in je oseba zase. Osebe Janez, Jožef in Anton imajo človeško naravo. Imajo torej človeško telo in dušo. Ima pa vsakdo lastno telo in lastno dušo. Ako bi vsakdo od njih imel svojo osebo, hkrati pa bi imeli vsi trije skupno telo in dušo, bi bile tri osebe v eni samo človeški naravi. V resnici pa so tri osebe v treh človeških naravah.

Pri Bogu pa so v eni sami božji naravi tri božje osebe.

Nadalje nas uči Cerkev, da sta ondi, kjer je ena božja oseba, tudi drugi dve. Na florentinskem cerkvenem zboru je Cerkev ta nauk takole izrazila: „Po tej enoti (narave) je Oče ves v Sinu, ves v Svetem Duhu; Sin je ves v Očetu, ves v Svetem Duhu; Sveti Duh je ves v Očetu, ves v Sinu“ (D. 704).

Tako boljše razumemo Jezusove besede: „Kdor vidi mene, vidi Očeta. Oče, ki prebiva v meni, on izvršuje dela. Verujte mi, da sem jaz v Očetu in Oče v meni“ (Jan 14, 9. 10).

Nauk o presveti Trojici je za naš omejeni razum nedoumljiva skrivnost, ni pa protisloven. Protisloven bi bil, ako bi trdili, da je en Bog in da so hkrati trije bogovi. Ali, ako bi trdili, da ima vsaka oseba presvete Trojice lastno naravo in hkrati vse tri skupaj le eno naravo. V teh primerih bi imel prav pesnik Heine, ki je priporočal, naj se otrokom hkrati s katekizmom ne izroča tudi poštevanika, kjer se otrok uči, da trije niso eden in da eden niso trije. Nauk o presveti Trojici uči le to, da so v Bogu tri osebe in ena sama božja narava. Narava je ena, osebe so tri.

O popolnostih božje narave smo že govorili. Bog je po svoji naravi večer, neizmeren, vseveden, vsemogočen, nespremenljiv, neskončno svet, pravičen, dober itd. Vendar moramo imeti vedno pred očmi, da se s človeškim jezikom o Bogu in o njegovih popolnostih ne moremo primerno izražati. S človeškim razumom Boga ne moremo doumeti, s člo-

veško govoricu Boga ne moremo izraziti. Bog je nedoumljiv in neizrekljiv. O Bogu lažje povemo, kaj ni, kakor to, kaj je. Ob tem dejstvu ne moremo drugega kot z apostolom Pavlom ponižno vzklikniti:

„O globočina bogastva in modrosti in vednosti božje! Kako nedoumljive so njegove sodbe in neizsledna njegova pota! Zakaj kdo je spoznal misel Gospodovo?“ (Rimlj 11, 33-34).

Zlasti velja to o skrivnosti presvete Trojice. Bog je prevelik, da bi ga mi dojeli s svojim omejenim razumom.

O sv. Avguštinu se pripoveduje, da je ob morsk obali premišljeval skrivnost presvete Trojice v upanju, da pride skrivnosti do dna. Tedaj opazi ob obali otroka, ki je prelival morsko vodo v jamico na obali. Na vprašanje, kaj počne, mu otrok odgovori, da bo preje prelil morje v jamico, kakor bo on doumel skrivnost presvete Trojice.

Čeravno skrivnosti presvete Trojice ne moremo doumeti, tam nekatere primere pomagajo, da moremo nekoliko slutiti globino te skrivnosti. Take primere so:

Človeška duša je ena sama, ko misli, ko hoče in ko se spominja. Vendar ni popolnoma enaka, ko misli ali ko hoče ali se spominja.

V enem in istem telesu razlikujemo tri razsežnosti, dolžino, širino in globino.

V eni in isti snovi razlikujemo število, težo in mero.

Glas govornika je eden in isti, vendar različen za enega, ki govornika posluša v cerkvi, na cesti po ojačevalcu ali v sobi po radiu.

Oče, mati in otrok tvorijo eno in isto družino.

Ena in ista voda izvira iz studenca, teče po strugi in se izliva v bazen. Vendar ni popolnoma isto izvirajoča, tekoča in stoječa voda.

Apostol Irske, sv. Patrik, je učil Irce skrivnost presvete Trojice s triperesno

deteljico v roki. Vsak listič je enak drugemu po barvi, snovi in obliki. Imajo tudi en sam, skupni pecelj, vendar prvi list ni istoveten z drugim, tretji ne s prvim in drugim. Podobno imajo tri božje osebe eno in isto božjo naravo. Razlaga je ostala Ircem tako živo v spominu, da še dandanašnji posijo 17. marca (narodni praznik in god sv. Patrika) na prsih triperesno deteljico.

Te in druge primere nekoliko pripomorejo, da nauk o presveti Trojici lažje verujemo.

Kako se razlikujejo tri božje osebe presvete Trojice med seboj, bomo obširneje govorili ob drugi priložnosti. Danes le omenimo, da se razlikujejo v tem, da Oče ne izhaja od nikogar, Sin izhaja po rojstvu iz Očeta, in Sveti Duh izhaja iz Očeta in Sina. Le po tem se ločijo božje osebe med seboj, vse drugo jim je skupno: narava (bistvo), moč, svetost. Vse, kar je v Bogu, ni le enako v popolnosti, temveč istovetno v vseh treh osebah. Atanzijeva veroizpoved to takole razlaga:

„Druga je oseba Očeta, druga Sina, druga Svetega Duha, toda isto je božanstvo Očeta in Sina in Svetega Duha, enaka slava, enako večno veličastvo.

Kakršen je Oče, tak je Sin, tak je Sveti Duh.

Neustvarjen je Oče, neustvarjen je Sin, neustvarjen Sveti Duh. Neizmeren je Oče, neizmeren je Sin, neizmeren je Sveti Duh. Večen je Oče, večen je Sin, večen je Sveti Duh.

Vendar niso trije večni, temveč eden je večen.

Enako niso trije neustvarjeni in trije neizmereni, temveč eden je neustvarjen in eden je neizmeren.

Prav tako je vsemogočen Oče, vsemogočen Sin, vsemogočen Sveti Duh. In vendar niso trije vsemogočni, temveč eden je vsemogočen.

Očeta ni nihče naredil, ne ustvaril, niti rodil. Sin je le iz Očeta, ni narejen,

ne ustvarjen, temveč rojen. Sveti Duh je iz Očeta in Sina, ni narejen, ne ustvarjen, temveč izhaja iz njih.

Oče je torej eden, niso trije očetje; eden je Sin, ne trije sinovi; eden Sveti Duh, ne trije sveti duhovi.

In v tej Trojici ni nič prejšnje ali poznejše, nič večje ali manjše.“

Čeravno nam je nauk o presveti Trojici nedoum'ljiv, ne neha biti za nas ena izmed glavnih resnic naše vere. Mi moramo v presveto Trojico verovati, Vanjo upati, Jo ljubiti in moliti. Cerkev vključuje v svoje molitve vse tri osebe presvete Trojice. V imenu treh božjih oseb smo bili krščeni in tako postali sinovi Očeta, bratje in sestre božjega Sina, Jezusa Kristusa, ter živa svetišča Svetega Duha. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha nam duhovnik odpušča grehe in nas blagoslavlja. Pri sv. maši se daje Bogu Očetu po Jezusu Kristusu v edinstvi s Svetim Duhom vsa čast in slava. Tudi znamenje sv. križa, ki ga storimo v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha boji vselej izraz naše vere, upanja in ljubezni do presvete Trojice. Zlasti pa glejmo, da bomo vedno brez smrtnega greha in tako živi templji troedinega Boga, ki ga ne le nosimo, temveč tudi neprestano povečujemo v svojem srcu! Primernih svetopisemskih in liturgičnih besedil ne manjka. Naj navedemo nekatera:

Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu...

„Slavljen bodi Bog Oče in edinorojeni Sin božji in Sveti Duh. Slavljena bođi presveta Trojica in nedeljivo Edinstvo: hvalimo jo, ker nam je skazala svoje usmiljenje“ (Tob 12, 6).

„Res se spodobi in je pravično, primerno in zveličavno, da se ti zahvaljujemo vedno in povsod, sveti Gospod, vsemogočni Oče, večni Bog, ki si z edinorojenim Sinom in s Svetim Duhom en Bog, en Gospod, ne v enoti osebe, ampak v Trojici ene narave; kar namreč po tvojem razodetju verujemo o tvoji slavi,

pravito brez razlike mislimo o tvojem Sinu, pravito o Svetem Duhu, da v spoznavanju resničnega in večnega božanstva molimo v osebah: svojstvo, v naravi edinost in v veličastvu enakost“ (Hvalospjev presvęti Trojici).

Kadar je kak bogoslovec v semenišču pridigal o presvęti Trojici, je sedaj že pokojni prošt Nadrah na koncu rad pripomnil: „Pa molitve, ki jih moli duhovnik pri umirajočem, bi gospod še lahko dodal. Jaka lepe molitve, gospodje!“

V resnici bo častilcem presvęte Trojice ob smrti tiri v veliko tolažbo in zadoščenje besedilo tistih lepih molitev, ki bo duhovnik z njimi priporočal njihovo dušo Bogu:

„Potuj, krščanska duša, s tega sveta — v imenu Boga Očeta vseмогоčnega, ki te je ustvaril, v imenu Jezusa Kri-

stusa, Sinu živega Boga, ki je zate trpel, v imenu Svetega Duha, ki te je posvetil...“

Priporočamo ti, Gospod, dušo tvojega služabnika... Zakaj, čeprav ni bil brez greha, vendarle nikoli ni zatajil ne Očeta, ne Sina, ne Svetega Duha; temveč je v Boga, ki je vse ustvaril, veroval in ga goreče ljubil in zvesto častil.“

Naj zaključimo te misli o presvęti Trojici z besedami, ki jih je zapisal nadškof Jeglič v svoji oporoki! Bog daj, da bi vsakdo od nas mogel pred smrtjo podobno govoriti ali zapisati. Takole je zaključil pobožni nadškof svoj testament:

„Dušo izročim po rokah Device in Matere Marije presvęti Trojici, v katero sem zmeraj prav odkrito veroval in jo častil.“

STANKO KOŠČAK

SREČANJE Z BOGOM

Zgodilo se je na Flamskem in je bilo nekako takole:

Stari pastir, pol pesnik pol videc, menda se je imenoval Klas, je večkrat jemal na pašo malega sosedovega Jožka in mu razkrival lepoto flamske zemlje. „Flamska zemlja je pravi božji vrt,“ mu je govoril, „ki se v njem sprehaja sam ljubi Bog. Kako lepa je pomladi v svežem zelenju in nežnem cvetju. Pa pozneje in poleti, ko valove naša polja vsa zlata v bogatem žitu. Pa ko žaré poljane v živordečem resju in nam jesen zasuje shrambe z vsemi božjimi darovi. Pa pozimi, ko se vse odene v belo; tedaj je Flamska najlepša in tedaj pride k nam božje Dete. Da,“ je zaključeval vedno znova stari pastir, „flamska zemlja je pravi božji vrt, ki se v njem sam ljubi Bog sprehaja.“

Otroku je vse šlo živo do srca in se je čudil in spraševal, ali je mogoče vi-

deti ljubega Boga. „Mogoče, mogoče! Samo oči je treba odpreti in iti preko naše zemlje, pa ga najdeš, pa ga vidiš,“ je razlagal pastir.

Mali Jožek se je res nekoč znašel na lepi, svetli poti, ki je vodila skozi bujno živordeče resje. „Če se po tej zemlji sprehaja sam ljubi Bog, mora to biti prav todle, na tej lepi poti; tu ga bom srečal,“ ga je vsega prevzela pobožna misel. Pozabil je na vse ter hodil in hodil.

Pot ga je pripeljala globoko v gozd. Mračilo se je že, kar temno je bilo v gozdu, a njega ni bilo prav nič strah — saj mora nekje blizu biti ljubi Bog. In res, glej, tam v terani globini gozda visoka, resna postava, z dolgo, belo brado. Mali z zadnjimi naporimi pohiti nasproti, ves miren in vesel, in ko stoji pred častitljivim bitjem, se mu zarepe poln pričakovanja v obraz in resno, z vsem zaupanjem vpraša: „Ali ste Vi naš ljubi

Bog...?“ „Ljubi Bog,“ se otroku lju-beznilivo nasmehne, se skloni globoko, stopi k njemu in ga nežno dvigne visoko v svoje naročje, kjer mali blažen v hipu zaspil.

Prebudil se je šele doma v medlem svitu sveče, kjer je družina pozno v noč molila rožni venec. Bili so vsi za-skabljeni, ker je bil izginil neznanu kam mali Jožek, ki ga ob vsem prizadevanju niso mogli najti. Veseli so ga sprejeli sedaj iz rok visoke postave, „ljubega Boga“. Bil je stari lovec, gozdni čuvaj, ki je našel otroka blo-dečega daleč v gozdu.

☆

Zase nas je Bog ustvaril; od njega smo in zanj smo. Pravi smisel našega življenja je zato le — pot k Bogu, iska-nje Boga.

Res je v življenju veliko slabega, ki nam zamegljuje pogled in trga srce od Boga. A je tudi močan v življenju in v našem srcu klic po Bogu, ki se očituje ob najrazličnejših prilikah in na najbolj različne načine. Seveda so izvo-ljena srca, v katerih je ta klic posebno razločen in močan. Med temi so gotovo in posebno krščanski svetniki. Ti so potem svojim bratom kot božji glasniki.

Morda odrasli ob stvareh pozablja na Boga, namesto da bi prav v njih vi-del Boga in hrepenel po njem. Pa je morda odraslemu, ki bi tudi za Boga moral biti odrasel, kdaj prelepi opomin otrok. Nedolžno otroško srce večkrat bolj čuti Boga nad seboj. Tak je bil ta otrok, mali Jožek, ki iz njegove mlado-sti življenjepisec navedeni dogodek pri-poveduje. Bil je vse življenje iskreni iskalec Boga; kot otrok na ganljivi otroški način, odrasel pa pač kot mož, mož po božji volji. Bil je to poznejši pater Damijan, apostol gobavev na otoku Molokaju, ki ga — človeško računano — še čaka čast oltarja.

☆

Otrok je šel na pot, da Boga sreča. Kako v resnici moremo v življenju Boga srečati, do njega priti?

Bog ni kot človek; ni telo s človeškim obrazom, očmi, belo brado, ki bi bival samo na nekem določenem kraju, kjer bi ga morali iskati, kakor je kot otrok storil p. Damjan. Bog je neskončen duh, ki je povsod in vse vzdržuje. Je tudi v meni, ko to pišem, kot v tebi, ki to be-reš, in naju vzdržuje, da sva in to de-lava: vodi misli, vzdržuje zmožnosti — roko, oči, domišljijo — vse.

Da Boga najdeš, zato samo po sebi ni treba nikamor iti. Ni ti treba na pot. Najti ga moreš povsod; je tam, kjer si.

In vendar je treba na pot. A k Bogu nas na tej poti ne vodijo naše noge, ampak naše srce. To je duhovna pot, ki jo moramo prehoditi v srcu. Od greha do kreposti, od sovraštva do ljubezni, od napuha do ponižnosti, od poltenosti do čistosti je pot, ki jo mora prehoditi srce. Podobno je pot do Boga v dejanjih srca. Po teh se dvigamo in bližamo Bogu, ga najdemo in se združujemo z njim.

Dolga je ta pot do Boga, ali pa kratka, kakor jo gledamo. Bog je človeku blizu in daleč: blizu, ker je v njem in ga vsega vzdržuje; daleč, ker je neskončno vzvišen nad nami — je neskončni Bog, mi pa smo omejene, ničeve njegove stvari.

Naše „srce“, ki naj išče in najde Boga, pomeni bogastvo in pestrost vse-ga našega notranjega življenja: vse misli, čustva, želje in hrepenenje. Kaj vse se v njem skriva, dobrega in sla-bega, plemenitega in morda podlega; kam vse nas žene in usmerja v našem iskanju nemirno to naše srce. In prav tu je prava naša vrednost. tu je vrh našega bitja, kjer moremo priti v stik z Bogom. Bog je neskončni duh; ne mo-remo se ga okleniti z rokami, moremo pa ga doseči in se ga okleniti v svojem srcu. In prav to hoče Bog od nas zase; najboljše, prvenstveno našega bitja.

Kaj mu bo samo naše telo, trohljivo meso in kosti; hoče zase našega duha in njegovo življenje.

☆

Kako se v svojem srcu moremo približati Bogu, nekaj že po naravi moremo vedeti natančneje in veliko novega pa nam je o tem Bog sam razodel in nas njegova Cerkev uči.

Po božjem razodetju vemo, da je vsak človek od začetka odtrgan od Boga, je kot izgubljeni sin. To je zaradi neke krivde prvega očeta. Že rojeji je tako, kot v izgnanstvu. Glavna njegova življenjska naloga pa je, vpostaviti spet zvezo z Bogom, ga najti in vedno pri njem ostati.

Vrniti se k Bogu in ga najti človek more — da ne govorimo tu o krstu otrok — ko doseže potrebno svojo naravno popolnost, potrebno rabo uma in volje. Tedaj se človek zave in spozna, da je nad njim in nad svetom Bog. Ob tem spoznanju ne more ostati nezadeti. To spoznanje živo poseže v njegovo življenje. Res to spoznanje samo še ne združuje z Bogom. Saj so mnogi, ki za Boga vedo, a ga odklanjajo. Seveda je tedaj tudi ta najmanjša povezanost z Bogom po spoznanju v nevarnosti; ker ne doseže svojega naravnega namena, da človeka popolno poveže z Bogom, še spoznanje rado shira in umre; zakrknjen grešnik rad tudi vero izgubi. Je pa spoznanje, da je in kdo je Bog, prvo potrebno v srcu človeka na njegovi poti k Bogu. Šele to mu omogoča približati se Bogu in ga najti.

Ko človek za Boga ve, ve tudi, da se mora ves zanj usmeriti. Tako se mora svobodno postaviti v pravi odnos do Boga. Ali se zanj ne zmeni in ga odkloni ali pa gre naprej po tej poti, ki ga bo pripeljala do njega in ga popolnoma njemu izročila. Ve, da je Bog dober in človeka ljubi; ve, da je svet in greh sovražni. Ob tem se v človeškem srcu vzbudi vrsta čustev, preko katerih vodi pot

k Bogu, ob katerih pa bi se tudi mogel ustaviti in odvrniti od Boga. Vzbudi se v njem strah pred Bogom ob njegovi vzvišenosti in svetosti in ob svoji grešnosti. Pa ta strah premaga zaupanje v božje usmiljenje in dobroto. Človek se odvrne od greha, ga obsodi in obžaluje in iskreno želi služiti Bogu. Hoče v vsem izpolniti njegovo voljo, biti v vsem njemu všeč. Tako je prišel do potrebne ljubezni do Boga.

Ljubezen je največ in najvišje, kar moremo dati Bogu. Če smo dejali, da je najvišja naša vrednost v našem srcu, je pa v srcu najvišje, po čemer je vrednost srca in človeka vsega, njegova ljubezen. Po ljubezni dajemo sebe, se izročamo vsega. In prav to hoče od nas Bog in v tej se Bogu približamo in z njim združimo.

Ljubezen do Boga pa se kaže v izvrševanju njegove volje. „V tem je božja ljubezen, da spolnujemo njegove zapovedi“ (1 Jan 5, 3). To je zaradi Boga, ker on to zasluži, v iskreni želji biti mu po volji in v veselje. To je vse in najvišje, kar Bogu moremo dati. Ta ljubezen nas združuje z Bogom, ker se v njej ne le mi izročamo Bogu, ampak tudi Bog nam. Saj zagotavlja sam Odrešenik: „Ako me kdo ljubi, bo mojo besedo spolnjeval; in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala“ (Jan 14, 43).

☆

V tej božji ljubezni, ko zaradi Boga izvršujemo njegovo voljo, nas je Bog kot najboljši oče sprejel v svoje naročje. Ne vidimo mu še v obličje. A ko se bomo v tej ljubezni prebudili v večnosti in se mu v svitu večne luči zagledali v obraz, bomo popolnoma njegovi in on naš za vso večnost v nedopovedljivi blaženosti.

Za to smo ustvarjeni in za tem nas žene srce, ko v tem življenju išče Boga in hoče k njemu.

DR. FRANC GNIDOVEC, Argentina

Pogoji za srečno družinsko življenje

(Predavanje na IV. socialnem dnevu dne 20. novembra 1955 v Buenos Airesu).

Družina je božja zamisel in božja ustanova. Je košček raja ki nam ga je Bog po padcu prvih staršev še pustil na zemlji, da v težavah ne omagamo. Adamu in Evi je po grehu vzel raj, a pustil jima je medsebojno ljubezen, da sta mogla prenašati bridkosti življenja in tako kljub grešnemu padcu v medsebojni podpori doseči zveličanje. Najpopolnejša družina, ki bo ostala človeštvu najvišji vzor do konca sveta, pa je bila nazarška, ki je kljub težavam in odpovedi v naravni in nadnaravni ljubezni, predstavljala prvi košček raja na zemlji.

Družina kot celota je božja ustanova, ki ji je Bog namenil določene naloge in ji dal tudi dovolj sredstev, da more dame naloge izpolniti. V raj jo je najprej postavil in za srečo namenil. Možna pa je sreča družine le, če le ta živi po Stvarnikovi zamisli, če zasleduje in izpolnjuje božjo voljo. Vsako delo vanje v družini, ki ni v skladu z božjo zamisljivo, moti božje načrte in s tem ruši srečo.

Spoznati božjo boljo pa ni vselej lahko. Človek se, zaradi po grehu pokvarjene narave, večkrat moti in zaide. Kristus je v svoji dobroti mislil tudi na to. Ustanovil je svojo Cerkev. Njej brez pridržka lahko popolnoma zaupamo. Nauk Cerkve in naša vest sta glavna temelja za srečno in urejeno družinsko življenje.

Taka družinska idila izžareva tudi navzven in se kaže v raznih vidnih oblikah, ki so izražene predvsem:

1. v pravilnem odnosu moža do žene in obratno,
2. v pravem razmerju otrok do staršev in staršev do otrok,

3. v odnosu družine kot celote do Boga in

4. v odnosu družine do soseske.

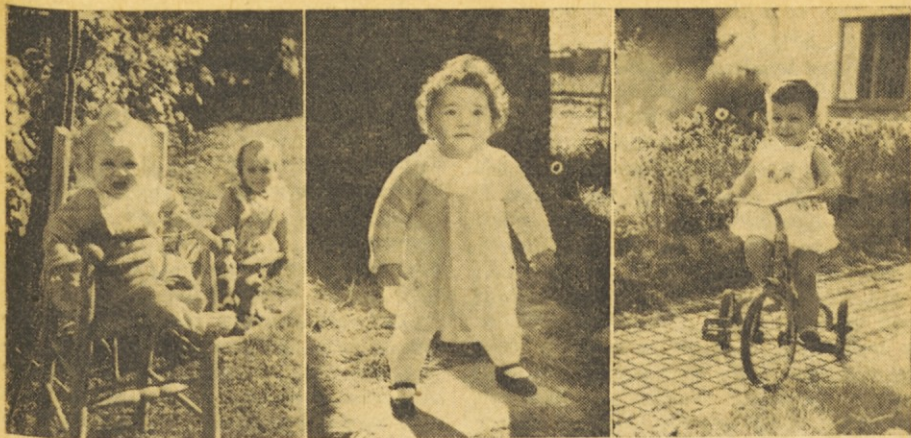
5. Odvisno pa je urejeno družinsko življenje tudi še od zasluzka oziroma od gmotnega stanja družine.

Ne bo odveč, če te točke, od katerih je odvisna sreča posameznih družin, kakor tudi celega naroda, nekoliko podrobneje razčlenimo:

I. ODNOS MOŽA DO ŽENE IN OBRATNO

Osnovo temu odnosu daje medsebojno naravno in neprisiljeno nagnjenje fanta do dekleta in narobe. Če se zakoni res sklepajo v nebesih, kakor pravimo, mora priti to naravno nagnjenje, z drugo besedo, naravna ljubezen, že pred sklenitvijo zakona do nekega izraza. Bodoča zakonca si želita bližine, skrbata, da si čimpreje ustvarita lastno ognjišče, sta medsebojno prepričana, da sta ustvarjena eden za drugega in da bi sama zase ne mogla živeti. Bodoči zakon brez te osnove ne more biti srečen. Prej ali slej nastane tudi pri vsej dobri volji neko napeto, čeprav tiho vojno stanje, ki stalno ustvarja disharmonijo v družini.

Iz te naravne nagnjenosti in težnje med zakoncema se šele razvije polagoma prava naravna in poduhovljena ljubezen, ki se izraža predvsem v medsebojni požrtvovalnosti. Lepše ne bo mogel nihče opisati lastnosti prave ljubezni, kot je to storil sv. Pavel v listu do Korinčanov: „Ljubezen je potrpljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, ni prešerna, se ne napihuje, ni častihlepna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa

Ponos in radost naših izseljenskih družin je prav gotovo maš mali, kričavi drobiž. Seveda povzroča istočasno nemalo skrbi in bojazni: Kaj bo iz teh navihancev, ko odrastejo? (Foto M. Kocmur)

resnice; vse prenese, vse veruje, vse upa, vse pretrpi. Ljubezen nikoli ne mine.“ Če se zakonca po tem ravnata, sta z gotovostjo postavila važen temelj za urejeno družinsko življenje.

Ker se pa Pavlov list nanaša splošno na ljubezen, bi mogli zakoncem posredovati še nekaj misli. Človeško telo je tempelj božji in božja podoba. Sledi iz tega, da se morata zakonca medsebojno spoštovati, si morata biti obzirna, si morata pomagati v sreči in nesreči, morata stalno zasledovati skupni cilj, ki je lastno in drugovo posvečenje in končno večno zveličanje. Zaradi napak, ki smo jih vsi polni, zahteva zakon večkrat junaštva, posebno ob nezgodah in boleznih, a tudi za to je Bog v svoji ljubezni poskerbel. Naučil nas je moliti in dal nam je sv. zakramente. V teh je pomoč v vseh težavah in vir največje sile.

II. RAZMERJE STARŠEV DO OTROK IN OTROK DO STARŠEV

Po božji naredbi je prvi namen zakona rodnja in vzgoja otrok. Zato zakon brez otrok ni popoln in ne povsem

srečen, čeprav v tem še ni rečeno, da je nesrečen, ker ob spolnjevanju božje volje, lahko veliko dobrega stori za zveličanje drugih.

Za pravo in urejeno družinsko življenje ni zadostna samo rodnja otrok. Bolj važna je pravilna vzgoja. Vsi otroci ene družine morajo biti harmonično vrasčeni v družino kot celoto. Če je pri klavirju ena sama struna razglašena, je vsaka lepa igra nemogoča. Enako je v družini. Če je le eden od vseh družinskih članov slab, hodi po krivih potih, ne čuti z družino, trpi pri tem vsa celota. Zato je za pravo družinsko življenje tako važno pravo razmerje med člani družine, posebno pa še pravilen odnos staršev do otrok in obratno.

Dobra vzgoja je menda najtežja stvar na svetu, pa so vendar prav preprosti ljudje najboljši vzgojitelji. Vzgoja je namreč predvsem stvar duha in srca ne pa stvar učenosti. V Sloveniji smo imeli dovolj katoliških vzgojiteljev, ki so o vzgoji pisali učene razprave, njihovi otroci so pa odšli v hribe. Je bilo polno družin, ki so veljale za zelo kato-

liške, pa so njihovi otroci danes brez-
verci ali vsaj komunisti.

Ko sem kmalu po zaključku prve sve-
točne vojne prišel v Ljubljano brez vseh
sredstev in bil brez doma, me je neki
višji poštni uradnik povabil, naj bi ho-
dil, dokler si materialno nekoliko ne od-
pomorem, na njegov dom na kosilo. V
sili sem povabilo sprejel. Ko smo sedali
k mizi, je pred jedjo vselaj otrokom
naročil, naj molijo, sam pa ni nikoli
molil. Pojasnil mi je, ko je videl, da tudi
sam molim, takole: „Sem svobodomislec
in osebno ne verujem, a molitev otrok
spada k vzgoji. Ko bodo starejši, si bodo
vero sami volili.“ Kakšno nerazumljivo
neskladje. Učiti otroke nekaj, o čemer
sam ne verujem. Posledica: starejšega
sina sem redno srečaval, v cerkev ni
hodil, bil je svobodomislec. O ostalih
otrocih sem prepričan, da ni bilo nič
boljše.

Zaključek iz tega? Samo eden: prvo
in najvažnejše sredstvo prave vzgoje
otrok je dober zgled, lasten zgled in zo-
pet dober zgled. Vse lepe besede in vsa
močrost nič ne zaležeta, če ni dobrega
zgleda. Z dobrim zgledom smo dosegli
vsaj tri četrtine uspeha, ostalo četrtino
doseči ni več težko.

Le iz dobre vzgoje se rodi pravilen
odnos ne samo otrok do staršev, marveč
tudi staršev do otrok. Družina namreč
ni samo vzgojna šola za otroke, marveč
tudi za odrasle. Je življenjska preizku-
nja, kjer mož in žena plemenitita svoje
samoljubje in sebičnost in dobre lastnosti
predvsem z dobrim zgledom prenašata na
otroke. Družina je svetišče, v katerem
je glavno gibalno medsebojna ljubezen,
kjer se z molitvijo in žrtvami oblikujejo
krepki značaji.

III. ODNOS DRUŽINE DO BOGA

Odnos družine do Boga se začne že
pred zakonom: čisto živiljenje zaročen-
cev, molitev za srečo v zakonu, prejem
zakramenta sv. zakona s sv. mašo, kjer
se delijo posebne milosti.

Vsak dan molimo: „Oče naš, kateri
si v nebesih.“ Če oče, torej mi otroci. Iz
tega sledi edino pravilno razmerje, ki
mora vladati v družini do Boga. Dober
oče skrbi z vso ljubeznijo za svoje otroke,
otroci mu ljubezen vračajo. Kdo pa je
boljši oče kot nebeški, ki je obenem vse-
mogočen in nam hoče in mora dati vsega
v izobilju, če se vedemo do Njega kot
dobri otroci, Ga ubogamo, častimo, spol-
njujemo njegove zapovedi, z eno besedo,
spolnjujemo božjo voljo.

Če naše družine žive v posvečujoči
milosti božji, prebiva med njimi sv. Tro-
jica, saj smo tempelj sv. Duha. Če sta
združena v molitvi le dva, je Kristus
med njima, kaj šele, če je vsa družina.

IV. ODNOS DRUŽINE DO SOSESKE

Družina, najmanjša sicer, a vendar
samostojna celica v človeški družbi, bi
ne mogla mirno uživati sreče, če bi so-
sedje živeli v stiski. Naravno razvite
ljudi z urejeno vestjo žene neka notra-
nja sila v to, da morajo pomagati so-
sedu v nesreči. K urejenemu družinskemu
življenju nujno spada tudi pravo raz-
merje do sosedov, do skupnosti, do na-
roda. Bog je ustvaril v naravi čudovit
red in ta red tudi vztrajno ohranja. Kaj
je bolj naravno kot to, da hoče tudi har-
monijo mel ljudmi, ki so krona stvarstva
in sicer Njegove podobe? Če med dru-
žinami v soseski ni miru in ljubezni, tudi
posamezne družine ne morejo biti zado-
voljne in srečne, saj ne izpolnjujejo
glavne božje zapovedi — ljubezni.

Pomoč bližnjemu je lahko duhovna
in materialna, osebna ali organizirana.
Prednost bi morali dati duhovni pomoči
pred snovno, ker je duhovnost po lest-
vici vrednot višja od snovi. Vendar je
še bolj res, da pridemo revežu do srca
le z dejansko materialno pomočjo. Lačen
človek ni dovteten za pridige in nag ne
za besedno tolažbo. Najprej moramo
lačnega nasititi in nagega obleči, potem
bo šele odprl svoje srce tudi božji be-
sedi.

Dejavna pomoč bližnjemu nam Slovincem ni tuja. Če je kmet v vasi pogorel, so ga sosedje vzeli pod streho, vaščani so mu nanosili živeža, navozili lesa in drugega gradbenega materiala, da se je v kratkem zopet spravil na noge. Po farah smo imeli organizirane Vincencije in Elizabetne konference, ki so podpirale reveže in skrbele za bolnike. A zdaj smo tu v tujini vsepovsod razkropljeni. „Ljubi svojega bližnjega,“ velja za vse čase in vse kraje. Moji bližnji pa so: najprej člani družine in sorodniki, potem sosedje, nato slovenska skupnost in nato še drugi. Pomagati po svojih močeh po naštetem vrstnem redu, je naša dolžnost, katere nas nihče razvezati ne more. Vprašanje je le, kako naj to pomoč dajemo, posamezno ali organizirano.

Organizirana pomoč je gotovo bolj uspešna, čeprav bo osebna pomoč med sorodniki še vedno ostala na prvem mestu. Organizirano pomoč lahko delimo v tri skupine, to pa zaradi raztresenosti bivališč naših vojakov. Prvič v pomoč soseske ali sosedov, drugič v Vincencijeve in Elizabetne konference in tretjič v pomoč izseljenske skupnosti, ki jo danes predstavlja Društvo Slovincov.

Vincencijeve in Elizabetne konference naj bi delovale po farnih občestvih, kjer so nastavljeni slovenski duhovniki, in po večjih skupnih naseljih naših rojakov. Organizirana pomoč pri Društvu Slovincov naj priskoči na pomoč pri večjih nesrečah in potrebah skupnosti. Kjer pa prebivajo manjše in od središč oddaljene skupine slovenskih družin, tam naj bi se združile le-te v soseske. Družine ene soseske bi se medsebojno obiskovale, si nudile med seboj prvo pomoč v nesreči, skupno skrbele in pazile na bolnike, ko domači ne morejo, in varovale otroke onih, ki morajo na delo, v cerkev ali po drugih opravkih. Vse polno je skupnih zadev, ki bi jih v skupnosti soseska lažje reševala kot pa poedinec. Najvažnejše za te družine bi bila slovenska šola.

Otroke vse soseske bi lahko vodila v šolo in nazaj izmenjaje le po ena oseba. S tem bi se prihranila ostalim družinam skrb in čas.

V. GOSPODARSKO STANJE DRUŽINE

Dva brezposelna sta prišla nekoč k župniku s prošnjo, naj ju poroči. Zadrženo ju je župnik vprašal, kako si to upata, saj sta vendar brez vseh sredstev in celo brez posla. Pa sta mu odgovorila, da imata prav sedaj najbolj čas za to. Kako je tak zakon pozneje izgledal, si lahko mislimo. Druga misel: Jezus je rekel judovskim množicam: „Maloverni, ne skrbite, kaj boste jedli in kaj boste pili in s čim se boste oblačili, vaš Oče nebeški ve, da vsega tega potrebujete.“ Tretjič: Psalmist je molil: „O Bog, ne daj mi velikega bogastva, pa me varuj tudi pred veliko revščino.“ Težko je reči, kaj je večja nevarnost za zveličanje, veliko bogastvo ali velika revščina. Slovenski pregovor pravi, da je srednja pot najboljša.

Vemo že, da je možna sreča v družini le, če živi ta po volji božji. Zato ji Bog nujno da tudi potrebnih snovnih sredstev za preživljanje. To pa ne kar tako iz zraka, brez brige in lastnega prizadevanja. Kristus nam je dal dober zgled, da moramo delati in sicer trdo delati, blagoslov pa pride od zgoraj.

Adamu in Evi je Bog naročil: „Podvrzita si zemljo in vse kar je na njej.“ Človek je gospodar stvarstva. Ima pravico do lastnine, do sredstev za pošteno preživljanje sebe in svojih, pravico do napredka in zboljševanja svojega gmotnega položaja. Gospodarsko pridobivanje in gospodarski napredek ni istovetiti z materializmom, je to naša pravica in dolžnost. Ne sme pa biti to cilj, marveč le sredstvo k cilju, ki je in ostane služba božja in večno zveličanje.

Za urejeno družinsko življenje so neka materialna sredstva ali primerni redni dohodki nujno potrebna. Lahkomiselno

stopanje v zakon, brez stalnega vira dohodkov je temelj zla za vsako družino. Ne samo to, ideal vsake družine mora biti lasten dom in primerni dohodki. Pred zakonom in tudi pozneje v družini je treba skrbeti za vsak mal prihranek za slučaj bolezni in nesreče. Bogastvo še ni sreča, a prevelika revščina je vselej nesreča. Akcija za gospodarsko osamosvojitve naših družin je zato zelo važna zadeva in vredna spoštovanja vse slovenske skupnosti. Gospodarsko močne slovenske družine bodo tudi versko in narodno bolj odporne. Bog Slovencev gotovo ni namenil le za hlapce drugim. Dal nam je zadostnih sposobnosti, da si tudi gospodarsko pomagamo. Pomagati pa si moramo sami, če hočemo, da nam bo Bog pomagal.

V tem razmišljanju smo le na kratko

nanizali glavne pogoje za urejeno družinsko življenje. Naše družine v domovini v prejšnjih časih niso razmišljale o pogojih srečnega zakona in družine, pa so bile po veliki večini zadovoljne in so v božjem miru živele. Črpale so svojo moč iz globoke vere in iz izročila svojih očetov in mater. Njihovo glavno orožje je bila dnevna družinska molitev rožnega venca in redno prejemanje svetih zakramentov. Tudi nam naj služi to razmišljanje pri reševanju že zabredlih ali nesrečnih slovenskih družin v tujini. Mi sami pa črpajmo moč iz žive vere in izročila naših očetov in mater, ker le tako bomo najlažje ustvarjali pogoje za urejeno, srečno in Bogu všečno družinsko življenje. Sreča družin je sreča vsega naroda.

MAVRIČ JOŽE

NEKONČANO PREDAVANJE

Dovolite, da najprej preberem neko pismo. Našel sem ga v slovenskem mesečniku iz Avstralije: Misli. V avgustovski številki iz leta 1953 je objavljeno, najbrž v izvlečkih. Pisala ga je neka Dragica Zaplotnikova s Fiji otokov v Tihem oceanu. Vse, kar vem o njej, vem iz tega pisma, ki se glasi:

„Ne morete si misliti, kako sem se razveselila ko mi je Bishop Poly povedal, da je cela kolonija Slovencev v Avstraliji. Ce lo pri blagoslovu slovensko pejejo in da njih patri po latinsko govore, kakor bi svoj materin jezik govorili. Ja, vesela sem bila, še bolj ponosna. Razveselila me je Župančičeva Kangljica, katero me je mati učila deklamirati, ko sem bila šele tri leta stara — torej 29 let od tega... Po končani osnovni šoli pri francoskih sestrah in po maturi na prvi državni gimnaziji v Belgradu sem odšla v Ameriko k teti... Le za 10 mesecev sem imela študentovsko vizo, ali vojna mi je vrnitev v domovino preprečila. Študije, katere sem začela na

univerzi v Omahi (Nebraska), sem z odliko končala. Med počitnicami leta 1942 sem si, kakor ostali Amerikanci, še jaz poiskala preprosto delo. V kavnici sem bila zaposlena in si prvi kos kruha zaslužila. Septembra sem pa postala sekretarka policije in med drugimi stvarmi odtipke prstov jema'a... Zahvaljujoč se znanju 14 jzikov, katere sem se za zabavo ali iz potrebe naučila, sem dobila tako službo. Februarja 1944 sem vstopila v samostan... Tu poučujem razne verske predmete, poleg njih francoščino, angleščino, latinščino, literaturo, matematiko, zgodovino, zemljepisje, biologijo, muziko, umetnost (risanje), domačo vedo, vrtnarstvo, kuhanje, strojepis, stenografijo in knjigovodstvo. Le literaturo in filozofijo sem nameravala poučevati po zgotovljenih študijah, ali misijotar se mora vsega lotiti. Ker nisem nikoli v slovenski šoli bila in doma le srbska pisma pisala, je moja slovensčina polna napak in vam in meni v sramoto. Ali svoj materin jezik ljubim in očetnja-

vo in nje narod na morem pozabiti. Oh, kranjske planine in štajerski vinogradi — kako lepi spomini!!!!“

Tako pismo. Urednik dostavlja:

„Pismo nam dovolj pove. Morda jo poznate — Dragica Zapotnikovo, soko-lico iz mladih let in zdaj misijonarko na Fiji otokih. Ta ve, kaj so ji starši dali, in ona jim dela čast. To je zares ponos naše male domovine.“

Bratje, sestre! Tu pred seboj imamo posebjšen tisti ideal, ki ga nam katoliškim Slovincem izražata dve besedi — naše geslo: **Vera in narodnost**. Najrajši bi to svoje geslo izgovorili z eno samo besedo, če bi se dalo. Včasih rečemo samo: **Slovenska vernost** in s tem povemo isto. To geslo nam je bila zvezda vodnica v rojstni domovini, isto geslo je veljalo za katoliške Slovence v zamejstvu, s tem geslom v srcih in na ustnicah so se katoliški Slovenci iskali in našli v izseljenstvu.

Dajmo danes kaj malega reči o ohranjanju slovenske vernosti med protikomunistično emigracijo!

I.

Slovenska vernost — narodnostna zavest.

Takoj, ko izgovorimo gornje besede, mislimo na svojo narodnostno skupnost, organizirano slovensko skupnost v tujini. Brez nje si ohranitev narodnosti težko predstavljamo. Toda Dragica Zaplotnikova vsaj v emigraciji nikoli ni žive'a v kakšni organizirani slovenski skupnosti, pa si je vendar — in to v kaj težkih okoliščinah — ohranila „slovensko vernost“, narodno zavest, ljubezen do rojne zemlje in do vsega, kar rodna zemlja predstavlja...

Ali hočemo s to ugotovitvijo namigniti, da nam v emigraciji za ohranitev narodnosti ni potrebna skupnost, ni potrebna organizirana skupnost?

Nikakor ne! Hočem pa opozoriti na dvoje:

1. Preden si sp'oh vreden vključitve v skupnost, v organizacijo, moraš biti sam v sebi nekaj, in moraš imeti sam v sebi nekaj, kar misliš zjeti s seboj v skupnost in tam tisto reč še stopnjevati. Če gre za vrašanje narodnostne zavesti, ki naj jo tvoja skupnost goji, ti

mora narodnost biti najprej osebno sveta reč. Zavedati se moraš, da si ti kot oseba prej kot skupnost, in da imaš sam zase, brez skupnosti, ogromno vrednost. Kot kristjan veš, da ima vsak človek kot oseba večnostno vrednost. Krščanstvo ne začinja s skupnostjo, z masami, s kolektivom — začinja s poedincem. Od poedince preide na skupnost, na množice.

2. Pri nasprotnem koncu, pri masi ali množici, začinjajo totalitarna gibanja: komunizem, fašizem, nacizem... Pa še ta gibanja si vzgojijo najprej nekaj poedincev, ki imajo voditi mase. Bolje rečeno: ki imajo mase podjarmiti. Ko so dosegli to, nimajo več pred očmi poedince, samo še mase, kolektiv. Poedinec pri njih izgine v množici, v kolektivu. Le nekateri posebno izvoljeni jim nekaj veljajo kot poedinci, pa še zmeróm ne zaradi lastne notranje vernosti. Le zato, ker so posebno zmóžni, da podjarmljajo mase, množice. Vsi drugi so zgolj čreda — pa še to je prelepa beseda. Samo zobovi v nekem stroju so jim, v stroju totalitarnosti tega ali onega kova. Poedinec jim velja samo toliko, kolikor je vreden v odnosih do kolektiva.

To ni in ne more biti naš ideal!

II.

Za nas je osebno v človeku prvo, kar imamo pred očmi. Po našcm pojmovanju ima človek dušo in ž njo osebnost, preden je tu kakšna skupnost. Nekako „dušo“ najde poedinec pri totalitarcih šele v kolektivu in dobi jo od kolektiva. Po našem pojmovanju ima človek dušo takoj, ko zaživi, in ta duša je celo neumrjoča. Neumrjoča ostane tudi, če ni nikoli imela kakšnega pojma o skupnosti.

Iz tega našega pojmovanja sledi za nas dvoje:

1. Če nis sam v sebi kot oseba zgrajen značaj, če nimaš sam v sebi idealov, zaradi katerih te žene v skupnost, od skupnosti ne moreš kaj prida pričakovati. Čelo nasprotno se bo zgodilo, tako se je bati. Skupnost te bo naredila še manj vrednega. In to zlasti, če se tudi drugi, ki se s teboj vred družijo v skupnost, tako malo vredni kot ti sam.

2. Seveda pa velja tudi obratno. To se pravi, skupnost od tebe ne bo imela

nič, kvečjemu škodo. Kaj ji pa moreš prinesiti, če sam nič nimaš? Nujno postaneš razdiralna sila v skupnosti, če se boš količkaj udeleževal v njej. Če si pa zgolj privešek brez sodelovanja — kaj bo imela skupnost od tebe?

III.

Da pojasnim gornji dve točki, pomislimo za trenutek na najbolj vzvišeno skupnost, ki je možna med ljudmi — na tisto božje-človeško skupnost, ki ji pravimo skrivnostno Telo Kristusovo. Z drugo besedo: Cerkev. Predočimo si zopet prejšnji dve točki in razmišljajmo:

1. Le kdor je sam v sebi zares kristjan, katoličan, ima mesto in smisel v tej božje-človeški skupnosti. Če si kristjan samo po imenu, v svoji notranjosti pa v resnici prazen, boš verjetno na zunaj vršil nalogo kristjana, za kulisami pa počel reči, ki niso nič v skladu z ideali skrivnostnega Telesa. Tako boš postal polg vse svoje notranje praznote še hinavec, kar bi ne bil, če bi se držal proč od te božje-človeške skupnosti.

2. In kaj more skupnost skrivnostnega Telesa dati tebi, če si tak? Kvečjemu neko masovno zunanje vodstvo, notranje vzgoje ne boš dobil, ker je pač nisi zmožen. Na zunaj boš vršil naloge katoličana, hodil k maši, od časa do časa k zakramentom. Skupnost bo imela od tebe pač eno številko več, to je približno vse. In kadar bo prišel čas preizkušnje — in ta mora priti — bo ta številka gladko odletela in verjetno celo šla v tabor, ki je skrivnostnemu Telesu odočno sovražem.

Zgled skrivnostnega Telesa in članstva v njem je gotovo najbolj prepričevalen od vseh zgledov, ki bi jih človek mogel navesti. Toda vse to velja — v večji ali manjši meri — za vsako skupnost, za vsako organizacijo.

Kakšne zaključke mislim napraviti iz tega razmišljanja? Ali mislim kogarkoli, pričujočega tu ali odsotnega, svartiti pred vključitvijo v slovensko skupnost?

S takim zaključkom bi napravil veliko napako. Tako napako bi napravil, kot če bi človeku, ki je bil kot dete krščen, pozneje pa odpadel od Cerkve, dejal: Drži se proč in ne skušaj priti nazaj v Cerkev! Tam ni mesta zate!

Ne bom razlagal, zakaj bi bila to velika napaka, saj to takoj razumete.

Moj zaključek — in vaš — je torej drugačen. Če ga hočem v besedo izraziti, moram rad ali nerad nekaj ponoviti. To-le:

Vsaka organizirana skupnost za ohranjanje slovenske vernosti v tujem svetu ima pomen le takrat, kadar je ta reč zares sveta najprej poedinemu slovenskemu srcu. Torej poedincu, osebi. Šele potem pride od veljave — skupnost.

Zdaj je čas, da pogledamo na kakšno posamezno obliko take skupnosti.

Imamo lahko v mislih vsaj naslednje oblike:

Dobrodelna skupnost... gospodarska skupnost... kulturno skupnost... politično skupnost in še kaj takega. Verska skupnost bi prišla v poštev v drugi polovici mojega razmišljanja in sicer kot slovenska vernost.

Kakor hitro izrečemo eno ali drugo od gornjih besed, takoj nam je v mislih naša rojstna domovina. Težko si mislimo kakršno koli slovensko skupnost v emigraciji, ki bi ji misli ne uhajale tja. In res spet in spet beremo: Domovina gleda na emigracijo... dolžnosti emigracije do domovine... zlasti še: naloge protikomunistične emigracije do domovine... Ali ni to povsem naravno?

V zvezi s tem se vprašajmo: Ali imajo razne oblike slovenske skupnosti v emigraciji kakšen pomen za našo rojstno domovino? Bo'j konkretno: Za bodočnost naše rojstne domovine? Če hočete naravnost: Za njeno osvoboditev izpod komunizma?

Mi ne vemo, Bog ve! Eno pa vemo tudi mi: Če v teh raznih skupnostih, bolj ali manj resno organiziranih, nimamo ljudi, ki so sami v sebi — ne glede na skupnost — nekaj takega, kar je bila in je Dragica Zaplotnikova, se Bog ne bo poslužil ene ali druge oblike naše skupnosti, da bi po njej snoval bodočnost naše rojstne domovine. Kot kristjani seveda vemo, da je res: Ako Gospod ne zida hiše, zastoj se trudijo, ki jo zidajo...

To nam je jasno. Pojdimo dalje!

Dobro vemo, da je dosti Slovencev v emigraciji, ki ne dajo nič na skupnost. Zato ne dajo nič na skupnost, ker trdi-

jo: V raznih panogah slovenske skupnosti v emigraciji se zbirajo ljudje in jih skušajo voditi — ljudje, ki so v sebi puhli in se držijo skupnosti samo zato, da bi po njej zlezli do vodilnih mest... To rečem iz mislih drugih, ki sem jih slišal tako govoriti, ne rečem tega iz svojih misli. Pa ste seveda tudi vi slišali kaj takega govorenja.

Recimo — ne trdimo — da bi bilo to res. Ali bi bilo v tem slučaju res boljše držati se proč od vsake skupnosti in hoditi svojo pot? In se magari izpostaviti nevarnosti, da se v tujem svetu izgubimo in se tolažimo s tem, da bomo pač ohranili svojo vernost, čeprav ta vernost počasi utegne postati — neslovenska vernost? Seveda gre tu za mladino, za otroke naših družin, ne gre zgolj za odrasle.

Pomislimo spet nazaj na Dragico Zaplotnikovo. Ali si moremo misliti, da bi ona, če bi imela stike s kakšno slovensko skupnostjo, pa jo našla nevedno, tako ravnala? Prav gotovo ne! Ona bi imela kaj prinesiti v skupnost in sama bi se v njej izživljala. O tem nimam nobenega dvoma. Zakaj drugi drugače ravnajo?

Pojdimo spet korak dalje! Vprašam: Ali morem kaj koristiti svojemu narodu tudi kot poedinec, neorganiziran posameznik — ako iz raznih razlogov ne morem pripadati takšni skupnosti?

Za odgovor na to vprašanje pogledjmo za hip v sveto pismo starega testamenta. Velik del izvoljenega naroda je ječal v babilonski sužnosti. Domovina je bila razbita, poteptana. Pa ni imelo ostati tako ne po človeških ne po božjih načrtih. Bog se pa za restavracijo Izraela ni posluževal blestečih organiziranih skupnosti, sploh ne onih, ki so ostali doma. Posluževal se je kristalnih značajev poedincev v babilonski sužnosti — celo žensk, saj poznamo zgodbo Judite in Estere...

Zaključek iz tega: Bog sam ve, če ne bo v božjih očeh več koristila naša rojstni domovini kakšna posamezna Dragica Zaplotnikova kot kakšna naša na zunaj še tako blesteča organizirana skupnost, ki pa v svojem bistvu ni tisto, za kar se izdaja!

Zdaj pa prosim, da razumete: Niče-

sar nisem obsodil! Ničesar nisem odsvetoval! Na nobeno našo skupnost nisem mislil s prstom pokazati! Še daleč ne! Samo to sem hotel opozoriti in samo to želim spet in spet poudariti: Če misliš karkoli organizirati, organiziraj najprej samega sebe...

Če si se pa v tej reči potrudil in se še in še trudiš, je kaj težko razumeti, zakaj bi se držal proč od kakšne skupnosti, če ti je možnost dana. Vsakemu je pa možnost dana, da se udejstvuje vsaj pri kaki dobrodelni slovenski skupnosti.

Vzemimo drugo obliko skupnosti — narodno obrambo. Take organizirane skupnosti pravzaprav nimamo. Naj samo omenim — ker ni časa za razglabljanje — trud Egidija Gobca v St. Louisu, da do take skupnosti pride. Recimo, da res pride do nje. In si prav lahko mislimo kakšnega navdušenega zastopnika take skupnosti, ki bo na shodih in v časopisnih oklicih na ves glas označeval svet, kakšne krivice se godijo Slovincem na Koroškem, na Tržaškem, na Goriškem... knjig Družbe sv. Mohorja v Celovcu pa ne bo ne plačal ne bral... To je samo en zgled, ki mi je blizu kot glavnemu poverjeniku Mohorjeve za Ameriko in Kanado. V drugačih okolnostih bi navedel drugačen zgled, saj jih je polno. Zato rečem: Čudno, zelo čudno je, ko dobivam glasove od krajevnih poverjenikov, ki povedo, da stari Slovenci marsikje rajši postanejo člani Mohorjeve kot novi naseljenci — takozvani protikomunistični begunci... In vendar je ohranitev Mohorjeve v Celovcu eno izmed tistih drobnih vprašanj naše narodne obrambe, ki je ne samo silno važna, ampak v mejah možnosti nas vseh, da jo krepko podpremo. Kot rečeno, to je en zgled ali primer od nešteti. Kaže, kako z lahkoto puščamo mimo polno majhnih, pa dosegljivih možnosti, na drugi strani pa obsojamo drug drugega, da ničesar ne storimo za kakšno širokopolno delo, ki naj bi poslalo naše glasove na svetovno pozornico in bi boljša bodočnost Slovencev kar čez noč zrasla iz njih... (Beseda se je zavlekla, urica je potekla, predavatelj je moral umolkniti, prej je pa še revsknil:) Fiat applicatio — sami dozmišljajte to reč dalje...

P. BERNARD AMBROŽIČ OFM

EVANGELIJ PO

Sv. Luku...

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

ZADNJI JEZUSOVI DNEVI V GALILEJI

Po svojem spremenjenju na gori se je Jezus le malo časa še mudil v Galileji. Iz te dobe nam Luka podaja samo tri dogodke: ozdravljenje obsedenega dečka, drugo napoved trpljenja in nekaj opominov apostolom. Začnimo kar s čudežem:

Naslednji dan, ko so prišli z gore, mu je prišla nasproti velika množica. In glej, mož iz ljudstva je zaklical: „Učenik, prosim te, ozri se na mojega sina, zakaj moj edinec je. Glej, neki duh ga napada da nenadoma zakriči, in ga meče in trga, tako da se peni, in ko ga muči, se komaj loči od njega. Prosil sem tvoje učence, da bi ga izgnali, pa ga niso mogli.“ Jezus pa je odgovoril: „O neverni in popačeni rod! Doklej bom pri vas in vas prenašal? Privedi svojega sina semkaj.“ In ko je prihajal, ga je hudi duh vrgel in stresel. Jezus je pa nečistemu duhu zapovedal in dečka ozdravil ter ga izročil očetu. Vsi pa so strmeli nad veličastvom božjim (Lk 9, 37-43; prim. Mt 17, 14-21; Mk 9, 14-29).

Bilo je „naslednji dan“ po Jezusovem spremenjenju na gori. Spremenjenje samo se je izvršilo ponoči. Takoj drugo jutro pa je Gospod s Petrom, Jakobom in Janezom šel spet nazaj v dolino, kjer so jih čakali ostali apostoli, najbrže vseh devet skupaj. „Ko je (Jezus) prišel k učencem, je videl okrog njih veliko množico in pismouke, ki so se z

njimi prepirali. In vsa množica je ostrmela, ko ga je zagledala“ (Mk 9, 14-15), ker je tako nepričakovano prišel ravno o pravem času, da razreši prepir. In ljudje „so mu tekli naproti in ga pozdravljali“ (Mk 9. 15).

Tedaj je Jezus vprašal: „Kaj se prepirate z njimi?“ (Mk 9, 16). Pismouki, ki jim je bilo vprašanje namenjeno, niso nič odgovorili. Pač pa je „nekdo izmed množice“ (Mk 9, 17) stopil pred Jezusa in „se vrgel pred njim na kolena“ (Mt 17, 14) ter prosil za zdravje svojega sina, ki je bil „mesečen“ (Mt 17, 15). Tako so namreč imenovali božjastnega, ker so mislili, da so božjastni napadi v zvezi z luninimi spremembami. V resnici je deček bil obseden od hudega duha, ki ga je povrh še napravil nemega in gluhega.

Da bi nesrečni oče bolj zagotovo nagnil Jezusovo srce k usmiljenju, je najprej poudaril, da gre za njegovega edinca: „Učenik, prosim te, ozri se na mojega sina, zakaj moj edinec je.“ Značilno je, da je ta tako pristno človeški motiv edini Luka zapisal (kot že prej pri mladeniču iz Naima 7, 12. in pri Jairovi hčeri 8, 42). Potem pa je mož še na kratko popisal žalostno stanje svojega sina: „Glej, neki duh ga napada, da nenadoma zakriči, in ga meče in ga trga, tako da se peni, in ko ga muči, se komaj loči od njega. Prosil sem Tvoje učence, da bi ga izgnali, pa niso mogli.“

Učenci so res prejeli od Jezusa „moč in oblast nad vsemi hudimi duhovi“ (Lk 9, 1) in veliko obsedencev so bili že oni sami ozdravili (Mk 6, 13). V tem primeru pa so zastoj poskušali izgnati hudega duha. Ta neuspeh je verjetno dal povod, da so se pismarji začeli norčevati iz njih in najbrže tudi iz Jezusa samega. Odtod je nastal prepir, v katerem jih je bil Jezus zalotil.

Ko je Gospod zvedel, zakaj gre, je vzkliknil: „O neverni in popačeni rod! Doklej bom pri vas in vas prenašal?“ Vera je bila bistveni pogoj, ki ga je Gospod zahteval za čudeže. In kljub temu, da jih je že toliko storil, ljudje še niso verovali njegovi besedi in so si v svoji izkvarjenosti namenoma zapirali oči pred resnico. Le koliko časa bo še moral delati čudeže, da mu bodo hoteli verovati? Doklej bo še moral prenašati njihovo vero in popačenost? Jezus je bil res lahko po pravici užaljen. Seveda pa ta njegov ostri opomin ni bil namenjen le pisarjem in očetu bolnega dečka, ampak je vsaj deloma veljal tudi apostolom, ki so doživeli polom ravno zaradi preslabotne in omahljive vere (Mt 17, 20).

Nato je Jezus ukazal možu: „Privedi svojega sina semkaj.“ In ko je deček prihajal, ga je hudi duh vrgel in stresel „in padel je na tla, se valjal in stresel“ (Mk 9, 20). — Kakšno naseprotje med tem žalostnim prizorom in med spremenjenjem v prejšnji noči! Zgoraj na gori je bila človeška narava poveljučana v Jezusu, ob vznožju iste gore pa je bila človeška narava v osebi tega dečka tako strahotno mučena od hudobnega duha. V teh dveh dogodkih, ki jih je umetnik Rafael genialno upodobil, je lepo orisana narava in značaj obeh kraljestev, božjega in satanovega. In prav zato je Jezus dopustil ta zadnji napad hudega duha, da bi vsi navzoči spoznali nasilnost in krutost satanovo in bi tako tudi bolj prišla do izraza Jezusova neskončna moč in njegova osrečujoča ljubezen.

Da bi zbudil vero v dečkovem očetu, ga je Jezus vprašal: „Koliko časa je, odkar se mu to dogaja?“ (Mk 9, 21). Ta je rekel: Od otroških let; večkrat ga je vrgel tudi v ogenj in v vodo, da bi ga končal, toda če kaj moreš, se nas usmili in nam pomagaj“ (Mk 9, 21-22).

Kot se vidi, je vera tega nesrečnega moša še vedno bila bolj slabotna. Toda Jezus, o katerem je bilo pisano, da „nalomljenega trsa ne bo ugasnil“ (Mt 12, 20), ga zaradi tega ni zavrgel, ampak mu je pomagal do bolj žive in bolj goreče vere. Dejal mu je: „Če morem? — vse je mogoče za tistega, ki veruje“ (Mk 9, 23).

Ko je mož videl, da od njegove vere zavisi zdravje njegovega sina, je naredil zadnji poskus, da bi obudil dejanje žive vere, in je v solzah vzkliknil: „Verujem, pomagaj moji neveri“ (Mk 9, 24). Hotel je reči: verujem, da mi moreš ozdraviti sina. Toda, če je še kaka pomanjkljivost v moji veri, dopolni jo ti s svojim dobrotnim usmiljenjem. Krasna prošnja, ki bi jo tudi mi morali pogosto ponavljati.

„Ko je (tedaj) Jezus videl, da se steka množica, je zapovedal nečistemu duhu in mu rekel: 'Nemi in gluhi duh, jaz ti velim, pojdi iz njega in ne pridi več vanj!' In zakričal je, ga silno stresel in odšel. In bil je kakor mrtev, tako da so mnogi govorili: 'Umril je.' Jezus pa ga je prijel za roko in vzdignil in vstal je“ (Mk 9, 25-27). Luka še značilno pripominja, da je Jezus ozdravljenega dečka „izročil očetu“, podobno kot je storil, ko je od mrtvih obudil mladeniča iz Naima (Lk 7, 15).

★

Po storjenem čudežu se je Jezus takoj umaknil množicam. „Ko je pa prišel v hišo“ (Mk 9, 28), kjer so mu nudili gostoljubje, so ga njegovi učenci posebej vpraševali: „Zakaj ga mi nismo mogli izgnati?“ (Mt 17, 19). Apostole je še vedno grizel njihov neuspeh. Od-

kar so sami začeli izganjati hude duhove, jim je vedno vse šlo po sreči. Sedaj so pa kar naenkrat doživeli tak polom. Zato je čisto razumljivo, da so hoteli zvedeti, zakaj. Morda so se celo bali, kaj če niso izgubili svoje oblasti.

Jezus jim je kar brez ovinkov odgovoril: „Zaradi vaše nevere“ (Mt 17, 20). Ali bolje: „Zaradi vaše (pre)majhne vere“ (oligopistijan, kot imata sinajski in vatikanski rokopijs). Apostoli vere niso popolnoma izgubili, pač pa so spriči tako silnih napadov hudega duha morda za trenutek omahovali in dvomili, če bodo obsedenemu dečku mogli pomagati; ali pa morda niso imeli tiste polne vere, ki jo je Gospod od njih upravičeno pričakoval. Zato pa niso imeli uspeha.

Ker pa je bil že govor o veri, je Jezus spretno uporabil priliko, da je poudaril njeno veliko moč: „Zakaj resnično, povem vam: Če boste imeli vero kakor gorčično zrno, porečete tej gori: Prestavi se od tjakaj — in prestavila se bo in nič vam ne bo nemogoče“ (Mt 17, 20). Jezus je hotel reči: Kdor ima le malo prave, odkrite in žive vere, bo z njo lahko gore prestavljal, to se pravi, zmogel bo premagovati velike težave in dosežati čudovite uspehe, naj že bodo čudežni ali ne.

Vendar to še ni vse! Bil je še drug razlog, zakaj apostoli niso bili kos hudemu duhu. „Ta rod (je pojasnil Jezus), se pa ne izžene drugače ko z molitvijo in postom“ (Mt 17, 29; Mk 9, 29), ves ta stavek pri Mateju tekstnokritično ni čisto zanesljivo izpričan, pač pa pri Marku, razen zadnje besede). Je neka vrsta zlih duhov, za katere ni dovolj le vera, temveč je potrebna še molitev in post, da se jih izžene. — Hudobni duh je prišel na svet po napuhu in počutnosti. Post premaga počutnost, molitev pa napuh. Te dve stvari, ki naredita vero bolj živo in nas tesneje povežeta z Bogom, sta potrebni zlasti, ko je treba izgnati nekatere posebne oblastne duhove in premagati nekatere hujše skušnjave. Za marsikak svoj osebni ne-

uspeh v borbi proti grehu in v apostolatu bomo tudi mi v teh Jezusovih besedah našli zanesljivo pojasnilo.

Ko so se vsi čudili vsemu temu kar je delal, je rekel svojim učencem: „Vtisnite si v srce te besede; Sin človekov bo namreč izdan ljudem v roke.“ Oni pa te besede niso umeli; bila je namreč zakrita pred njimi, da je niso razumeli, toda bali so se ga vprašati o tej stvari (Lk 9, 43-45; prim Mt 17, 22-23; Mk 9, 30-32).

Po opisanih dogodkih je Jezus nadaljeval pot s svojimi apostoli. „Ko so šli od odondot, so hodili skozi Galilejo, pa ni hotel, da bi kdo zvedel. Učil je namreč svoje učence“ (Mk 9, 30-31). Gospod se je torej še vedno namenoma izogibal ljudem, da bi se lažje posvetil predvsem intenzivnejši duhovni vzgoji svojih apostolov (prim. DŽ 1956 str. 85 sl).

V tem času je Jezus svojim učencem drugič napovedal svoje trpljenje, da bi jim tako izbil iz glave njihove sanje o političnem Mesiju in jih pripravil na tisti žalostni trenutek. To napoved je navezal na sebi prijazne govornice, ki jih je med množico sprožil zadnji čudež. Ljudje so namreč občudovali Jezusovo veličastno moč in vsi navdušeni so komentirali njegova mogočna dela. Prav na to je Jezus opozoril svoje učence: „Vtisnite si v srce te besede!“ — „V ušesa“ (kot ima grško besedilo) „naj si apostoli zapišejo vse, kar sedaj slišijo o njem, in dobro naj si vtisnejo v spomin vsa njegova dela, da bodo iz tega črpali pogum takrat, ko bo Jezus moral trpeti; kajti „Sin človekov bo izdan ljudem v roke in ga bodo umorili in tretji dan po smrti bo vstal“ (Mk 9, 31). To bo res nekaj nezaslišanega. Toda če se bodo apostoli tedaj spomnili njegovih čudovitih del, bodo lahko razumeli, da je šel radovoljno v smrt. Če je s takšno lahko izgnal satana in vršil druga mogočna dela, bi se tudi svojih sovražnikov lahko obranil, če bi le hotel. Ta

misel bo lahko apostolom dajala potrebne moči v težki preizkušnji.

Kako zelo je bila ta nova napoved trpljenja potrebna, se vidi iz reakcije apostolov. Zaradi Jezusovih besed so se „zelo užalostili“ (Mt 17, 23). Vendar pa še vedno niso mogli razumeti, kako je mogoče, da bo Mesija in Sin božji moral umreti. Vendar pa so le slutili, da njegove besede pomenijo nekaj zelo žalostnega. Zato se niso upali nič vpraševati, da ne bi še kaj hujšega zvedeli. Ker so bili apostoli tedaj še bolj šibki v veri, je bilo pač v načrtih božje Previdnosti, da tudi te druge napovedi trpljenja niso razumeli.

Prišla pa jim je misel, kdo bi bil največji med njimi. Jezus pa, ki je videl misel njih srca, je vzel otroka, ga postavil poleg sebe ter jim rekel: „Kdorkoli sprejme tega otroka v mojem imenu, mene sprejme; in kdor mene sprejme, sprejme tistega, ki me je poslal. Zakaj kdor je najmanjši med vami, ta je velik.“ Spregovoril pa je Janez in rekel: „Učenik, videli smo nekoga, ki je v tvojem imenu izganjal hude duhove, pa smo mu branili, ker ne hodi z nami.“ Jezus mu je pa rekel: „Ne branite; kdor namreč ni zoper vas je za vas“ (Lk 9, 46-50; prim. Mt 18, 1-5; Mk 9, 32-40).

Na tem svojem potovanju po Galileji je Jezus spet prišel v Kafarnaum (Mk 9, 33), kjer je plačal tempeljski davek zase in za Petra (Mt 17, 24-27). Še preden pa so dospeli tjakaj, je učencem med potjo prišlo na misel, „kdo bi bil največji med njimi“. Iz Jezusove napovedi trpljenja so verjetno sklepali, da bo Gospod kmalu otvoril svoje božje kraljestvo. Zato jih je zanimalo, kdo izmed njih bo zavzema višji položaj, ko bo Jezus zmagovalno sedel na svoj prestol. In ker je vsak hotel imeti prednost pred drugimi, so se začeli med seboj prerekati.

Jezus je bil takrat ravno malo oddaljen od svojih učencev. Kljub temu

C, Kunc: V jutranji rosi

mu njihov pogovor ni ostal zakrit. Morda je slučajno ujel par njihovih besed ali pa je iz njihovega ponašanja spoznal, kaj imajo med seboj; če ne, pa je vsaj kot Bog čisto jasno „videl misel njih srca“. Ko so torej v Kafarnaumu stopili v (Petrovo) hišo, jih je kar naravnost vprašal: „O čem ste se po poti menili?“ (Mk 9, 33). Učenci so od srma molčali, dokler se ni eden od njih opogumil in povedal, zakaj je šlo.

Tedaj je Gospod sedel, poklical okrog sebe dvanajstere in jim dejal: „Če kdo hoče biti prvi, bodi izmed vseh zadnji in vsem služabnik“ (Mk 9, 35). Kot v svojem govoru na gori je Jezus tudi tu splošno človeško pojmovanje čisto na

glavo postavil in za 180 stopinj zasukal lestvico vrednot. Namesto da se apostoli pehajo za častmi in prvimi mesti, naj raje skrbe za ponižnost: „Zakaj kdor je najmanjši med vami, ta je velik.“

Preroki so v stari zavezi večkrat učili s pomočjo simboličnih dejanj. Nekaj podobnega je tedaj storil tudi Jezus. Da bi se apostolom njegov nauk bolj živo utisnil v spomin, je poklical k sebi otroka (Mt 18, 2), ga postavil v sredo med nje in ga objel (Mk 9, 36) ter jim rekel: „Resnično, povem vam: ako se ne spreobrnete in ne postanete kakor otroci, ne pridete v nebeško kraljestvo. Kdor se torej poniža kakor ta otrok, tisti je največji v nebeškem kraljestvu“ (Mt 18, 3-4). — Otroci so nedolžni, iskreni, preprosti, ponižni, skromni, brez zavisti, zadovoljni s svojim položajem. Če tudi apostoli taki ne postanejo, v nebeško kraljestvo sploh prišli ne bojo, kaj šele da bi imeli v njem najvišje mesto. Kdor torej hoče biti največji v nebeškem kraljestvu, naj se „poniža“ kakor otrok. Iz konteksta se vidi, da ni neposredno govor o ponižnosti, temveč bolj o stanju otrok na sploh. Treba je postati „majhen“ kot otrok, seveda ne glede let in tudi ne glede modrosti, temveč glede zlobe in pokvarjenosti, ki je v otrocih ni.

Ker pa je že ravno imel otroka v naročju, je Gospod izrabil to priložnost, da je razodel, kako zelo so mu otroci pri srcu, in priporočil skrb zanje: „Kdor koli sprejme tega otroka v mojem imenu, mene sprejme. in kdor mene sprejme, sprejme tistega, ki me je poslal.“ Te besede bi si morali dobro zapomniti zlasti vsi tisti, ki imajo kakršen koli opravke z otroci. Katera koli usluga, ki jo kdo stori otroku, Jezus sebi vračuna. Kot rečeno, Jezus neposredno govori o otrocih, čeprav seveda smisel njegovih besed lahko raztegnemo tudi na vse tiste, ki so v otroku simbolizirani, kot je Gospod povedal ob drugi priliki in bo še enkrat ponovil pri poslednji sodbi: „Kar ste storili kateremu izmed teh mo-

jih najmanjših bratov, ste meni storili“ (Mt 25, 40). Kar pa se stori v čast Jezusu, je storjeno v čast božjo!

☆

Ko je Jezus ravnokar priporočal, kako naj apostoli sprejmejo otroka „v njegovem imenu“, je Janezu ob tem prišel na misel slučaj, kako so apostoli zavrnili človeka, ki je „v Jezusovem imenu“ izganjal hudobnega duha. Ob Gospodovih besedah se mu je vzbudil dvom, kaj če morda niso prav ravnali. Zato je dejal: „Učenik, videli smo nekoga, ki je v tvojem imenu izganjal hude duhove, pa smo mu branili, ker ne hodi z nami.“ Storili so to iz ljubosumnosti in iz napačne gorečnosti. Zato jih je Jezus posvaril: „Ne branite mu; zakaj nikogar ni, ki bi storil čudež v mojem imenu in bi mogel takoj nato hudo govoriti o meni“ (Mk 9, 39). Kakšno nasprotje med ozkosrčnostjo apostolov in širokogrudnostjo in dobroto Jezusovo! Kdor kliče ime Jezusovo in se pri svojih delih sklicuje nanj, ta ne more biti več proti Jezusu. In kdor v takem slučaju ni proti njemu, je že zanj: „Kdor namreč ni zoper vas, je za vas.“ Ta trditev seveda ni v nobenem nasprotju s tem, kar je Gospod povedal kasneje ob drugi priliki: „Kdor ni z menoj, je zoper mene“ (Lk 11, 23). Z ozirom na različne okoliščine je včasih potrebno, da se človek pozitivno postavi na Jezusovo stran, če hoče veljati za njegovega, včasih pa je že dovolj, da se izrecno ne postavi proti njemu. Če bi vsi hoteli to načelo bolj upoštevati, koliko manj ozkosrčnosti, manj trenj, manj ljubosumne borbe za monopole v apostolatu bi bilo med nami!

Pa še en razlog je povedal Jezus, zakaj bi tistemu človeku ne smeli braniti, ko je izganjal hudega duha: „Zakaj kdor koli vam da piti čašo vode zaradi tega, ker ste Kristusovi, resnično povem vam, ne bo izgubil svojega plačila“ (Mk 9, 41). Če bo vsaka najmanjša usluga poplačana, koliko bolj še

Spisal E. William, ilustriral Hotimir Gorazd

VIHAR SE PRIPRAVLJA

Mieh Yang se je odločil. Ubežnega Carmodyja je bilo treba kaznovati. Z nekaj nad sto ljudi je začel svoj pohod preko gora proti misijonski postaji. Spotoma se je ustavljal po vaseh, ki so mu plačevale davek in se pustil gostiti z vsemi častmi, ki jih zasluži gospodar dežele. Kadar je bil posebno pri volji, je odšel na lov s poglavarjem naselja. Ni mu šlo za čas. Bil je gotov, da se mu Carmody ne more izmakniti in ta zavest ga je navdajala s tihim veseljem. Ni užival samo ob misli, kako bo ubežnika kaznoval, temveč tudi ob tem, kako bo žrtev pred njim trepetala.

Glas o njegovem pohodu je bil še bolj hiter kot on sam. Novica se je širila od človeka do človeka in vsakdo, ki jo je povedal, jo je pravil po svoje. Neki vodnik mul je na priliko vedel, da se je Mieh Yang dvignil zato, da razširi svoje ozemlje tudi preko gore Dveh sester in si podvrže onih sedem vasi, ki ležijo ob njenem vnožju. Trgovci, ki so s temi vasmi vzdrževali svoje poslovne zveze, so vedeli še več: da bo Mieh Yang

velika. In izganjati hudega duha je velika usluga. Zatorej je bil tisti človek vreden plačila, ne pa graje apostolov, čeprav ni spadal v njihov ožji krog.

S temi krasnimi opomini zaključil Luka opis Jezusovega delovanja v Galileji in takoj preide k poročilu o Jezusovem potovanju v Jeruzalem in njegovem delovanju v Judeji, dokler se ni končno izpolnila Jezusova napoved o smrti in vstajenju.

kot dober mohamedanec te vasi požgal, moške poklal, ženske pa prepustil svojim vojakom.

Najprej je ta grozeča vest prišla do naselja številka pet. Bila je tam čistilnica za žganje in ne samo kristjani, temveč tudi muslimani so jo imeli visoko v čislih. Sicer je slednjim koran, sveta beseda Alaha in njegovega edinega preroka Mohameda, prepovedal uživanje alkoholnih pijač; toda tudi Mohamedovi pristaši so pogosto občutili bolečino v želodecu in potrebovali zdravila; in ker so proizvajalci žganja sveto zadrževali, da njihovo žganje ni drugega kot zdravilo, žgano iz rož, zato so pogosto prihajali v vas številka pet, da si okrepijo oslabljeni želodec. Med njimi je bil tudi mož s sivimi lasmi, ki je redno „bolehal“ na notranjih organih in pogosto sedel na preprogi v hiši Ta Hsija, kateri je bil prodajalec zdravilne pijače. Ta Alahov ljubitelj bele kapljice je bil prvi, ki je v tej vasi razširil grozno novico.

„Res, kar žal mi je, če pomislim, da kmalu od tvoje hiše ne bo ničesar ostalo in jaz ne bom več mogel jemati prekoristnega zdravila. Toda, pri Alahu, prav gotovo ne zaslužiš boljše usode. Delaš krščanske znake na svojem čelu in poklekujš v prah pred človekom v črnem krilu; celo v kraj, kjer ta človek zganja svojo magijo, si vstopil in častil kipe, ki jih je naš prerok Mohamed proklel na dno pekla. Z eno besedo: bavil si se do sedaj le s prepovedanimi stvarmi.“

Mož s sivimi lasmi je za trenutek postal in si privoščil krepak požirek. Potem je nadaljeval:

„Pri prerokovi bradi! Pogrešal te

bom, Ta Hsi. Kajti čeprav si bil nevernik, si bil pa vedno na moč gostoljuben. Toda, pri vseh Alahovih imenih! Moralo je vse to priti nate. Ko bo prišel Mieh Yang, bom pozorno sledil dogodkom. Če boš mnogo trpel pred smrtjo, bom vesel tvojega poguma in ko bodo začeli s požiganjem tvoje hiše, bom odnesel tvojega zdravila, kolikor se bo dalo; in kadar koli bom kasneje šel mimo tvoje hiše, bom mislil nate. Pravzaprav, res škoda, da boš prejel tako trdo kazen.“

Tako je novica o Mieh Yangovem prihodu napredovala od vasi do vasi. Ljudje so zapuščali svoje hiše in se po pobočju gore spuščali v dolino, da najdejo zavetje za zidovi misijonske postaje.

☆

Jim Carmody je bil spet polno zaposlen. Po dolge ure je presedel v spovednici in bil priča grozi, ki je navdajala njegove vernike. Že davno je spoznal, da spovednica ni le kraj, kjer odložiš greh in izženeš hudiča, temveč tudi kraj, kjer si umiriš razburkano notranjost in preženeš moreče skrbi.

„Shen Fu, pravijo, da prihaja Mieh Yang. Hčere imam in odrasle so že. Kaj mi svetuješ, da storim. Ali naj jih pobijem, preden padejo njegovim vojakom v roke?“

„Shen Fu, star sem že in moja žena tudi. Ne bi rad videl, da bi umrl le eden od naju. Kaj moram storiti, da ne bova grešila, pa vendar skupno odšla s tega sveta?“

„Mlada žena sem, Shen Fu, in rada imam svojega moža. Ali je mali ali smrtni greh, če se umorim preden me zagrabijo banditi?“

Tako so kdoli dolge tedne Carmodyjevi verniki spraševali skozi spovedno okence in Carmody jim ni znal odgovoriti drugače, kot da jim je vlival zaupanje v Boga, tistega Boga, iz katerega se je še sam pred časom norčeval.

„Ni dovoljeno služiti Bogu z grehom,“ jim je govoril. „Morate vanj zaupati in vanj verovati; zlasti pa, veliko morate moliti. In že zdaj morate sprejeti vse, kar bo prišlo nad vas. Ker Bog nikogar, ki vanj zaupa, ne zapusti, bo gotovo poslal samo to, kar bo za vas

najboljše. Ljudje izdajajo drug drugega, Bog človeka nikdar. Vse vaše molitve bodo uslišane, toda morda drugače, kot si vi zamišljate. Vsekakor, če boste zašli v roke Mieh Yangovih razbojnikov, ostanite močni v veri!“

Pogosto je Carmody tolažil in bodril s temi besedami. Bili so časi, ko bi jih bil sprejel tudi on sam od kakega duhovnika hvaležno in vdano: „Da, oče!“ In si prišla nato leta, ko bi mu te besede pomenile le prazno besedičenje brez vsebine. Spet kasneje bi mu taka tolažba vzbudila gnev do Boga, ki noče pomagati tistim, ki od njega pričakujejo pomoči, ko bi jo z lahkoto mogel nuditi. Sedaj pa je spet globoko veroval v božjo Previdnost in kar je govoril, je bila zanj sveta resnica.

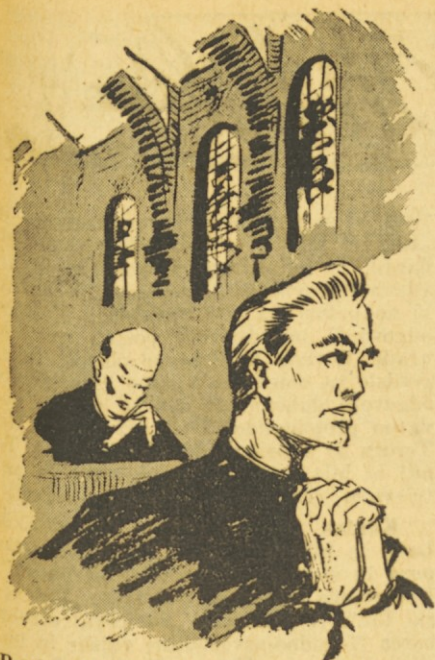
V čudnem položaju se je znašel, odkar se je vrnil od pastora: če bo zastopnik Cerkve prišel preje kot Mieh Yang s svojo drhaljo, ga čaka sramota in ponižanje; in če pride Mieh Yang prvi, bo padel spet v suženjstvo. Pri tem ni imel nikogar, ki bi mu mogel zaupati svojo življenjsko zgodbo. Ljudje ga ne bi razumeli, in je tudi bilo bolje, da ga niso.

Zadnji spovedanec je zapustil spovednico. Tako je tudi Carmody smel zapustiti mračni in soparni prostor med štirimi deskami. Cerkev je bila skoro brez ljudi. le trije ali štirje Kitajci so v klopeh pri vratih še opravljali naloženo pokoro.

Skozi vrata zakristije se je pokazala postava cerkovnika Johna Wonga. V rokah je držal posodo za razkuževanje tal in klopi. Takrat, ko je Jim Carmody prvič maševal in storil strašno bogoskrunstvo je bilo prav tako. Ko je odlagal liturgična oblačila, je že stal John Wong pri oltarju s posodo v rokah. „Kaj pa boš sedaj delal?“ ga je smehljaje vprašal Carmody. „Priti veliko ljudi in pustiti uši,“ je resno pojasnil cerkovnik.

Res so umazani Kitajci prinašali v svetišče vse mogoče vrste nevarnega mrčesa. Zato je Johnovo razprševanje prahu širom po cerkvi spadalo prav tako k bogoslužju kot Carmodyjevi obredi.

Medtem ko je cerkovnik razkuževal

Pred križem si skuša Carmody izprošiti moči za težke preizkušnje, ki bodo prišle nadenj radi bližnjega napada Mieh Yangovih čet

spovednico, je Carmody klečal pred oltarjem. Njegov pogled se je dvignil do Križanega. Brez besed je uprl svoje oči vanj, ne da bi premaknil ustnice ali spregovoril kako besedo. V molku božjega hrama je hotel urediti svoje misli in se pripraviti na grozeče dogodke.

Še pred nekaj leti mu je bil všeč rek: „Bolje je umreti stoje kot živeti na kolenih.“ Danes je vedel, da je bolj koristno za človeka, če poklekne pred Boga in se ga ponižno oklene, kot pa da ošabno stoječ zavrne božjo pomoč.

Trije škoti so šli v cerkev. Vse je bilo v redu in prav, dokler ni mežnar začel pobirati v puščico. Ko pa so zapazili mežnarja, da pobira miloščino, jim je prišla misel, da bi se izmuznili iz cerkve, kajti odrinito od sebe nekaj božjakov se jim je zdelo preveč. Spet pa niso vedeli, kako bi odšli iz cerkve, da bi ostali ljudje ne vedeli, da so izginili zaradi skoposti. Ni in ni jim prišla prava misel v glavo. Ko je bil mežnar že čisto blizu, so jo zadeli: prvi je omahnil na tla, druga dva sta ga pa nesla iz cerkve.

In ker je sam čutil svojo nemoč, zato ni več preziral umazanih Kitajcev kot nekdanj, ko je še živel brez Boga. Takrat je bil prepričan, da je slabič vsak človek, ki prizna Boga; danes je bil vesel, da je čutil njegovo bližino, ki se mu je razodevala po zaupnem razkrivanju grehov v spovednici in izven nje. Prav to razkrivanje in to zaupanje v božje usmiljenje, pa zavest lastne slabosti mu je povrnilo vero v Boga, ki jo je zgubil v mladosti.

„Pred Bogom klečim, resničnim Bogom,“ so mu šepetale ustnice. „Pri meni je, kakor je pri vsakem izmed ljudi. On bo uredil, da bo vse dobro. Poskrbel bo, da ubogi Kitajci ne bodo prevarani v svoji veri vanj.“

Ob tem občutku popolne varnosti so Carmodyju minile minute ne da bi opazil, da so mu kolena od klečanja postala trda. V zavesti svoje nevrednosti je Carmody doživel božjo bližino. In pri tem je prišel tudi do spoznanja, da ni bilo zanj nič ponižanja, temveč velika čast, če je smel klečati pred Križanim.

Naredil je znamenje križa preko čela in ustnic do prsi in ko se je dvignil, je bila njegova molitev kratka, a zato tem bolj iskrena. „Gospod,“ je dejal, „hvala ti, da si mi dal doživeti današnji dan!“

Iz navade je pogledal na uro, ko je zagrabil za kljuko cerkvenih vrat. Začudil se je sam sebi. Več kot eno uro je preklečal pred oltarjem in bilo je že pozno. V zadnji klopi je sedel cerkovnik John Wong. Rožni venec mu je ohlapno visel iz roke, dokaz da ga je spaneč skoro že spravil pod se. Carmody ga je prijazno pogledal. Hvaležen mu je bil za vso zvestobo, ki mu jo je cerkovnik noklanjal v prepričanju, da služi katoliškemu duhovniku. Nežno mu je položil roko na rame in še režneje spregovoril: „John, pojdiva. Čas je, da greva k počitku!“

IZ DOMAČIH TAL

SLOVENIJA

Župnik v prijazni vipavski vasi Budanje preč. g. Jože Debevec je praznoval petdesetletnico svojega dela v Budanjih. Verno ljudstvo in sobratje so se ga spomnili na ta dan in mu priredili slavje v cerkvi in zunaj nje. Sedaj se pa širijo glasovi, da ga bodo oblasti klicale na odgovor, ker je po nepotrebnem razgibal ljudi. Do sedaj se izrazi hvaležnosti še nikjer niso kaznovali. Zdi se, da bo Titova Jugoslavija prva, ki bo hvaležnost ljudstva do svojega dušnega pastirja smatrala za prekršek, ki ga je treba kaznovati.

Smrt duhovnikov. Dne 18. februarja je umrl preč. g. Albin Kranjc, župnik v Ročah pri Tolminu. Pokojni gospod je bil rojen na Ponikvah pred štiridesetimi leti. Služboval je najprej kot kaplan v Idriji, nato v Ročah. Mnogo je pretrpel med preteklo vojno, zlasti živčno, ko so ga Nemci imeli že zvezanega, da ga ustrelje. Posledice je nosil do konca — in do tako zgodnje smrti. — Napadla ga je pljučnica, kateri je podlegel. Pogreb je bil v rojstni vasi na Ponikvah. Udeležilo se ga je 25 duhovnikov. — Dne 21. februarja pa je na Slapu pri Vipavi umrl zlatomašnik gospod Valentin Batič, kjer je živel upokojen, a je vendar še krepko vršil svojo službo do konca. Bil je zgleden in goreč duhovnik, Bog naj mu bo bogat plačnik. — Na Koroško pa je iz domovine prišla vest, da je v št. Jakobu ob Savi umrl tamkajšnji župnik g. Karel Supin. Naj v miru počiva.

Poslabšan verski položaj. V jugoslovanskem delu goriške nadškofije, ki jo upravlja mons. Mihael Toroš, so na pastoralnih konferencah razpravljali zadnje čase slovenski duhovniki o dveh za rdeči režim ne baš laskavih vprašanjih: „Kaj zadene po cerkvenih zakonih

tiste, ki se polaste cerkvene imovine“ in „Kaj je misliti o Cirilmetodijemskem gibanju, ki ga država ustanavlja za nje vdano duhovščino“. Posamezni duhovniki so potem na obe vprašanji pismeno odgovorili in odgovore poslali na dekurado. Seveda so državne oblasti takoj zvedele za omenjeno anketo in zaplenile odgovore duhovnikov kot za državo nevarno propagando. Tudi pri samem dr. Torošu so napravile hišno preiskavo. To naj bi bila torej toliko opevana in zantjevana verska svoboda v Jugoslaviji.

Kaplan Joško Klemenc iz Velikih Lašč je bil obsojen na tri mesece zaporu in sicer „radi verske nestrpnosti“. Kot poročja glasilo za Dolenjsko „Dolenjski list“, je g. kaplan „zaničeval otroka borca Narodno-osvobodilne vojske in nosilca spomenice Franca Purkata-Čopa s Turjaka“. Zaradi tega dejanja so „mnogižne organizacije velikolaške občine zahtevale, da se odreče kaplanu Klemencu gostoljubje. Upajmo — tako zaključuje omenjeni list svoje poročilo! — da bo nestrpni kaplan po odsluženem zaporu zapustil naše kraje.“

Mohorjeve knjige iz Celja so ljudje redno dobili v roke že pred božičem. Letos pa jih do februarja še niso razposlali po farah. Ljudje se seveda sprašujejo, kaj je ozadje. Mnogi mislijo, da vlada neprijazno gleda na dosedanje vodstvo in bi rada Mohorjevo družbo „reformirala“ po svoje in ji vsilila v vodstvo „napredne laike“.

SLOVENSKA KOROŠKA

Lansko leto je umrlo v krški (celovški) škofiji 16 duhovnikov. Tem nasproti pa stojijo trije semeniški duhovniki, ki bodo letos začeli delo v vinogradu Gospodovem. Torej na pet umrlih pride en nov duhovski poklic. Res žalostno, da

nekdaj tako cvetoče katoliške dežele nimajo več smisla za najlepši dar Kristusovega velikodušnega Srca — za katoliško duhovništvo.

Koroški rojak, biseromašnik mons. J. M. Trunk, ki živi zadnja leta v pokoj v San Franciscu (Kalifornija, USA), je doživel 15. decembra 1955 hudo nezgodo. Sam jo je takole opisal: „Dne 15. grudna ob 4 popoldne sem šel preko ceste. Pa sem se znašel na tleh, kakor bi bila strela udarila. Ti avtomobili in ta ameriška blaznost pri vožnji, kaj si moreš pomagati — pod kolonom na levi nogi obe kosti drobne. In to pri 85 letih! Spravili so me v bolnišnico. Kakor pravijo, bom moral ostati v njej dolge mesece. Ležim in posedam, noga je v gipsu, boli me ravno ne, človek res ne ve, kaj ga vse čaka pred koncem, pa naj se zgodi božja volja — tudi smrt mora imeti svoj vzrok.“

SLOVENSKO PRIMORJE

Tristoletnica usmiljenih bratov. Letos obhajamo v Gorici tristoletnico, odkar so usmiljeni bratje začeli v našem mestu svoje delovanje. Na sedanji Placuti so imeli najprej svojo župno cerkev in bolnišnico, pozneje pa so se preselili v sredino mesta, kjer še vedno uspešno delujejo. V njihovo bolnišnico sprejemajo predvsem stare in betežne ter kronično bolne. V nedeljo, 11. marca, so v spomin na jubilejno tristoletnico odkrili na župni cerkvi na Placuti spominsko ploščo. Slovesnost je vodil sam prevz. g. nadškof. Usmiljeni bratje vodijo v Gorici še sanatorij, kjer je najmodernejšo opremljena bolnišnica v našem mestu.

Papeževa proslava v Gorici. Tudi goriški Slovenci so se na lep način oddolžili spominu angelskega papeža Pija XII. ob njegovi osemdesetletnici in 17. obletnici kronanja. Po vseh cerkvah so se v nedeljo, 11. marca, darovale zanj sv. maše. Popoldne ob 3 pa so imeli slovenski verniki slovesno zahvalno svečanost v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. K tej lepi slovesnosti je prišlo veliko vernikov in tudi duhovnikov. Slavnostni govor je imel č. g. mons. France Močnik, ki je povdaril predvsem toplo zanimanje

Glavni oltar župne cerkve v Murski Soboti

sv. očeta za nas Slovence tostran in onstran železne zavese. „Zgodovina bo šele pokazala,“ je rekel govornik, „kaj je sv. oče naredil za naš narod.“ Skupni cerkveni pevski zbori so pod vodstvom prof. Fileja zapeli zahvalno pesem, ob koncu pa je mogočno zaočila raz kora „Tu es Petrus“. V nedeljo 18. marca pa so goriške katoliške organizacije priredile na čast sv. očetu slavnostno akademijo z lepim sporedom.

Lep jubilej tržaškega duhovnika. V Barkovljah, v svojem rojstnem kraju, je slavil dne 26. februarja č. g. Matija Škabar svojo semdesetletnico. Bil je skozi štirideset let katehet na Ciril-Methodovi šoli v Trstu, vse dokler je niso fašistične oblasti ukinile. Ob njegovem lepem jubileju se ga je spomnilo nešteto njegovih bivših učencev in mu iz vseh krajev poslalo čestitke. Bil je tudi spreten glasbenik in pevovođa, ki je tudi ta svoj talent posvetil v čast božjo. K njegovi jubilančni maši se je kljub ostrji zimi zbralo veliko število vernikov.

POGOVOR OB TOPLI PEČI

„Le pazi, da se ne boš kam zaletel!“ je opozarjal dušebrižnik gospoda Pavla, ko sta vstopila v temno župnišče. Gospod Simon je hitro pritipal do sobe, poiskal na mizi vžigalice in prižgal petrolejko.

„Kar se tiče razsvetljave, ste pa res še precej zadaž,“ je pripomnil gospod Pavel.

„V kranjskih župniščih tudi marsikje še ni bilo elektrike! Ljudem niti ni dosti za elektriko, ker se boje strele. Tudi za oči, pravijo, je petrolejka boljša kot električna luč,“ je dušebrižnik dosledno zagovarjal. Slemenico.

„Vsak berač svojo malho hvali. Tako tudi midva berača v črni suknji. Res pa je, da smo v taborišču glede luči na boljšem. Nekateri so si napravili celo električne peči in krađejo Angležem tok,“ tudi gospod Pavel ni popustil.

„Greha nimajo nobenega. Kar so nam Angleži škode naredili, se sploh ne da povrniti. Vendar bi jaz svoje peči ne menjal za električno. Moja bo še jutri zjutraj top'a, električna se pa že v nekaj sekundah shladi.“

„Zato pa gori svojo noč.“

„Dokler vam ne pridejo Angleži na sled.“

Dušebrižnik je naložil nekaj polen v žerjavico in oba gospoda sta sedla k topli peči.

„Kako je z izselitvijo? Bodo naši ljudje mogli kmalu iti naprej po svetu, da ne bodo v taboriščih do kraja propadli?“ je vprašal dušebrižnik.

„Se zdi, da bo končno le uspelo. Dela se veliko. Nekateri računajo na Združene države Severne Amerike. Večina pa poide nemara v Argentino. Iz Italije odide večja skupina te dni na pot. Nekaj jih je že v Argentini in so se že oglasili. Ko se spraznijo italijanska taborišča, pridemo tudi mi na vrsto. Onim v Italiji se bolj mudi, ker zapadni zavezniki odhajajo od onod. Spomladi utegnejo v Italiji pri vojitvah zmagati komunisti, ki

bi verjetno postavili naše ljudi na jugoslovansko mejo. V Avstriji še ni take nevarnosti,“ je razlagal gospod Pavel.

„V Argentino torej praviš, da bo šla večina. Približno se spominjam iz šole, kje je ta država, vendar ne več točno. Morda veš ti kaj več. Kaj je bolj na jugu: Argentina ali Brazilija? Nimam nobenega zemljevida pri roki, da bi vanj pogledal.“

„Argentina! Brazilija je večja in leži bolj severno.“

„Glavno mesto je Montevideo, če se ne motim.“

„Ne! Buenos Aires! Montevideo je glavno mesto Uruguaja, ki leži med Argentino in Brazilijo.“

„Imaš prav! Buenos Aires. Katera druga država je še tam blizu?“

„Čile je na drugi strani.“

„Že res. Človek zelo pozabi. V tretji šoli smo se učili nekaj malega o Južni Ameriki. Pozneje nič več. Čile je znano po čilskem solitru. Dežela je zelo dolga in ozka. Gotovo se vidi od vsepovsod na morje. Argentina je nekoliko širša. Kakšno vlado imajo?“

„Neki Perón je za predsednika. Pravijo, da je zelo dober in veren človek. Druge države so zelo izbirčne. Vzamejo le mlade, močne, zdrave ljudi. Izbirajo, kakor da bi bili begunci tržna živina. Le Perón nam je na stežaj odprl vrata Argentine in vzame vse od kraja, kar leze in gre. Le svoje stare prepire, pravi, moramo v Evropi pustiti.“

„Vsa čast mu! In vera? Je katoliška, kajne?“

„Da, dežela je zelo katoliška. Ljudje so zelo ponosni na svojo katoliško vero. A menda primanjkuje duhovnikov, tako da duhovnom ne bo težko dobiti deia.“

„Kakšno je podnebje?“

„Pomisli! Pišejo, da je sedaj doli najhujša vročina. Okrog 33 stopinj, tako da se ljudje o božiču kopljejo v morju.“

„Čudovito! Če je o božiču taka vročina, kaj bo šele poleti!“

„Ne! Ko je pri nas poletje, je tam hladno in veliko dežuje. Tako vsaj sem nekaj slišal.“

„Potemtakem je pa ravno obratno kot pri nas. Pozimi vroče in poleti hladno. Snega pa morda sploh nimajo.“

„Ob tem času že verjetno, da ne. Pač pa je menda zelo vlažno. Buenos Aires pomeni dober zrak, a v resnici sem bral v nekem pismu, ki je krožilo po taborišču, da je mesto zelo vlažno in zato naše ljudi vročina zelo zdeluje.“

„Ti je znano, v čem bodo naši ljudje zaposleni? So v Argentini kaki rudniki. Ime kaže, da je tam dosti srebra.“

„Preveč me nikar ne sprašuj! Ne vem veliko. Semtertja zvem kaj malega, ko se v taborišču pogovarjajo, kaj je kdo pisal iz Argentine. Na žalost malo pišejo. Ko je človek na varnem, brž pozabi na skupnost. O kakih rudnikih nisem nič slišal. Pač pa pridelajo menda veliko žita in mesa!“

„Ne bo tako slabo torej za naše ljudi. Krave bodo pasli, kot so navajeni, pa ajdove in koruzne žgance bodo otepali. Vročino pa itak človek vedno laže prenaša kot mraz. Je Slovencev od preje tudi že kaj tam?“

„Po mojem jih mora biti precej, ker sta šla kar dva izseljenska duhovna svoj čas za njimi. Eden od njiju se je na žalost ubil na hribih. Menda so ljudje po večini Primorci, ki so se izselili iz Italije, da so se rešili fašizma. V Argentini je več svobode.“

„Po tem, kar poveš, je zanje v verskem oziru dobro poskrbljeno.“

„Zelo dobro. Celo slovenski verski list „Duhovno življenje“ izdajajo.“

„Kot vidim, ne bo slabo v Argentini. O božiču se bomo kopali v morju; poletje dežuje, da ni preveč vroče; vsakdo si bo lahko pridelal ali kupil mesa in kruha, kolikor bo hotel; za dušo bo pa še „Duhovno življenje“ na razpolago. Kaj pa jezik? Če se prav spominjam, je španski.“

„Da, špansko govorijo po vsej Južni Ameriki razen v Braziliji.“

„To ni slabo. Če človeku v eni državi ni prav, gre v drugo, ne da bi se moral učiti novega jezika. Je španski jezik težak? Kaj pravijo?“

„V taborišču se ga nekateri že učijo. Za take, ki znamo latinsko, ni težav. Drugi že obupavajo. Starejšim kar noče iti v glavo. Saj pravim! Z Nemanjici, s Homerjem in z raznimi obrazci in postopicami so nas trpili v šoli, namesto da bi nas učili praktičnih stvari in živih jezikov.“

„Pravijo, da se z matematiko in grščino študentom pamet bistri. Zato so nas učili teh stvari, čeprav sedaj res malo komu pridejo prav,“ je rahlo ugovarjal dušebrižnik.

„Pamet bi se nam bistri la tudi z učenjem angleščine in španščine. Hkrati bi pa ta dva svetovna jezika prej ali slej do malega vsakomur prav prišla. Le komu v življenju kaj koristi, ako ve število mačjih zob, v katero družino spada kopriva in koliko jajc znese kukavica v tuje gnezdo. Če že ni mogoče v osmih letih vsega naučiti, naj bi od koristnega izbrali najkoristnejše. Dejansko pa so zahtevali od nas, da smo se učili tega, česar so se učili pred 50 leti in še veliko novega povrhu. Vsako leto je več zgodovine in slovstva, vsako leto so nova odkritja na vseh področjih in vse to so nam hoteli v osmih letih vteptati v glavo. V kakšnih razmerah kdo živi, ali je sit in zadostno oblečen, kako da'č se vozi ali hodi v šolo, za take stvari se je komaj zmenil kak profesor. In tako se je dogajalo, da so veliki talenti obnemogli predno so prišli na cilj, da so talenti za jezike morali vzeti v roke kramp, ker jim je spodletelo v matematiki, in da so prišli na odgovorna mesta nesposobni in nevredni ljudje,“ se je vedno bolj razvnelal gospod Pavel.

„Glede učnega načrta, zlasti kar tiče izbire jezikov, in tudi glede življenja študentov menda res ni bilo vse najboljšo,“ je dušebrižnik skušal svojega gosta zadovoljiti.

„Da so se v stari Avstriji od jezikov učili le nemško, grško in latinsko, je razumljivo,“ je bil gospod Pavel vesel njegovega priznanja. „Drugace bi Nemci ne mogli trditi, da se z nemščino shaja po vsem svetu. Starejši gospodje še radi pripovedujejo, kako so prevajali Homerja ali Ovida na nemško in v tem gledali višek znanja jezikov.“

„V resnici ni bila majhna reč!“ ga je prekinil gostitelj.

„Ne rečem, da ne, a lahko bi se učili kaj bolj pametnega. Za nas je bila nemščina po vojski še vedno potrebna, a ne zadosti.“

„Zato so uvedli v šole srbsčino, ki jo ume celi svet!“ je pripomnil dušebrižnik.

„Čisto odveč ni bila. Namesto grščine pa naj bi rajši uvedli angleščino. Nekoliko grščine naj bi se le učili zaradi lepšega v sedmi in osmi šoli, da bi človek razumel imena in tujke grškega izvora in se mogel v znanju grščine pozneje sam izpopolnjevati, če bi hotel.“

„Grščine so nas učili tudi zato, da smo mogli v izvirniku brati Homerja in Demostena in se poglobljati v duha stare grške kulture,“ je spet malo oporekal gospod Simon.

„Homenja in Demostena prebereš v dobrem prevodu z veliko večjim učinkom. Sicer pa sam veš, koliko smo se pri grščini poglobljali v duha grške kulture. Saj sva imela oba istega profesorja za grščino. Nagajali smo mu in se pripravljali pri njem za naslednjo uro.“

„Profesorji, ki puste, da se med njihovo uro dijaki živčno odpočijejo, so pravi dobrotniki naroda. Sam praviš, da bi se morali profesorji ozirati tudi na zdravje svojih dijakov. Kaj pomagajo narodu bolehnih razumniki? Boljši zdrav osel kot bolan konj!“

„Le žal, da smo čez mero izkoriščevali njegovo zlato dolensko srce in mu brezobzirno grenili že itak težko življenje,“ sta se gospoda Pavel in Simon v tihoi slemeniškega župnišča vsak po svoje hvaložno spominjala ene največjih dobričin, ki jih je premogla Ljubljana med profesorji med prvo svetovno vojso in po njej.

Gospoda sta za hip utihnula. Dušebrižnik je vrgel spet nekaj polen v peč in hkrati pričel razlagati svoje stališče:

„G'ede poučevanja in vrednotenja grščine si pač nisva popolnoma edina. Jaz imam glede stare grščine nekoliko drugačno mnenje. Meni bi bilo všeč, ako bi celo mašo opravljali v stari grščini. Tako bi brali marsikaj de svetega pisma v izvirniku z besedami, ki so jih zapisali evangelisti. Če v srednjem veku

že niso znali in hoteli uvesti v bogoslužje živih jezikov, kakor so to brez nadaljnega zase storili Latinci, naj bi se vsi skupaj povrnili h grščini in ne ostali na pol poti pri latinščini. Na ta način bi se tudi približali vzhodu, zlasti pa se mi zdi grščina bolj blagovlasna in bolj slovesna kot latinščina. Vendar ni nič hudega, da se v tem ne strinjava, ker midva ne bova na vsej stvari čisto nič spremenila. Itak se verjetno brez potrebe huduješ nad grščino. Tito jo je morda že ali pa jo še bo odpravil in namesto nje uvedel ruščino.“

„Škoda nobene,“ je vztrajal pri svojem gospod Pavel.

„Učna snov morda res ni bila vedno najbolj izbrana. Res pa je, da učnih načrtov za slovenske šole niso delali v Ljubljani, temveč na Dunaju in v Beogradu. Gotovo je tudi, da smo bili s predmeti preobremenjeni. Večina profesorjev je mislila, ali vsaj ravnala tako, kakor da bi bil njihov predmet najvažnejši. Zgodilo se je, da je bil kak dijak isti dan izprašan iz treh predmetov in še šolsko nalogo smo pisali povrh, tako da se je človeku po peti uri kar temnilo pred očmi. Pri tem so nam pa še pripovedovali, da mlajši rod ne zmore toliko kakor oni izprej prve svetovne vojske. Naj bi se po tem rajši ravnali in bili do nas bolj usmiljeni!“ se je razvnel tudi dušebrižnik.

„Prav zato pravim, da je treba od potrebnega poučevati le najvažnejše,“ se je čutil gospod Pavel vedno močnejšega.

„Angleščino namesto grščine torej!“ se je njegov gostitelj vsaj na videz udat. „Vendar praviš, da se v Argentini govori špansko in ne angleško. Že znaš kako besedo?“ je dal dušebrižnik svojemu gostu priložnost, da pokaže, ali se res tako pridno uči jezikov.

„Nekatere besede so našim podobne in celo enake. Vinu pravijo vino kakor mi,“ ni bil gospod Pavel prav nič v zadregi.

„Za tiste naše ljudi, ki ga radi pijejo, bo kakor nalašč. Brž ko stopijo na trda tla, si ga bodo lahko privoščili,“ je bil gospod Simon vesel prve španske besede. Žal ga je gost brž spet spravil v slabo voljo:

Bivša stolnica krških škofov v Krki na Koroškem. Škofje so stanovali na gradu Strassburg, 4 km ven od Krke (na sliki se vidi grad na hribu pod zasneženimi gorami). Kasneje so se škofje preselili v Celovec, toda škofija se po Krki še vedno imenuje krška škofija

„Ko že govoriva o jeziku, ki je v rabi v Argentini, je prav, da veš, da je jezik španski, a se imenuje v vsej Južni Ameriki kasteľjanščina.“

„Nehaj že vendar! Za nocoj imam dosti te zmešnjave. Po imenih Argentina in Buenos Aires sodeč, bi se morala dežela kopati v srebru, ima pa le meso in žito; glavno mesto bi moralo imeti dobro podnebje, ima pa slabo; pozimi imajo vročino, poleti zmrzujejo; španskemu jeziku pravijo kasteľjanščina; ljudje so zelo katoliški, pa nimajo dosti duhovnikov — solit naj se gre Perón s svojo Argentino! Nazadnje se bo še izkazalo, da tudi on ni tako dober in pobožen, temveč hudoben in brezbožen!“ se je nekoliko zares, nekoliko v šali razhudil dušebrižnik.

„Le počasi, le počasi, Simon!“ je bil toliko boljše volje gospod Pavel. „Vse to se ti zdi zato, ker smo se učili le grščine, številca majhij zob, logaritmov in drugih manj potrebnih in nepotrebnih stvari; premalo pa živih svetovnih jezikov in razmer po svetu. Namesto da bi nas učili, v katero družino spada kopriva, naj bi nas rajši učili spoznavati tuje narode. Slovenci bi radi, da bi nas svet poznal, mi pa svet tako malo poznamo in se zato sveta bojimo. Mnogo Slovencev v Jugoslaviji se niti za slovensko Koroško in Primorsko ni dosti

zanimalo in so le malo poznali razmere med zamejskimi Slovenci. O Koroški so nekateri mislili, da je sploh že do kraja ponemčena in se zanjo ne kaže boriti. Še veliko manj so nam bile mar druge dežele in njihovi jeziki. Ako bi mi znali za silo špansko, bi si sedaj naročili argentinske liste in iz njih spoznavali življenje in mišljenje Argentinecev. Še tako dober zemljepisni učbenik v nekaj letih zastara. Za nas je važno to, kakšno je življenje v Argentini danes in v kateri stroki sedaj najbolj primanjkuje delavcev, da se naši ljudje na življenje v novi domovini vsaj nekoliko pripravijo. Vsakdo zase najbolj ve, kje ga čevelj žuli. V argentinskih listih bi brali vse to, kar domačine trenutno zanima, kaj mislijo in kako živijo. Zato pa bi morali v višji gimnaziji poleg latinščine, nemščine in angleščine poučevati neobvezno še francoščino, ruščino, španščino in italijanščino. Mislim, da bi se vsakdo rad in zlahka naučil enega od teh jezikov. Tako bi imeli ljudi, ki bi nam mogli utirati pot med velike narode. Mi bi jih spoznavali in bi se jim dali spoznavati. Znanje jezika je ključ do spoznavanja naroda, ki jezik govori. Ne gre za to, da bi se v šoli kakega jezika naučili govoriti. Glavno je, da človek prama začetne težave, zgubi strah pred jezikom in se ga toliko privadi, da more brati

knjige v tujem jeziku in potovati v tujo deželo brez strahu, da bi ga kdo prodal," je gospod Pavel skušal do kraja opravičiti svoj strah pred neveljavnostjo spovedi zaradi svojega šibkega znanja nemščine.

„Vse lepo, kar praviš. Le na grščino si preveč hud," se je gospodu Simonu spet stožilo po Homerju.

„Čemu ti bo grščina! V stari grščini ne izhaja nobena revija in noben dnevnik. Kar je bilo v njej napisano, je že vse prestavljeno. Novega ne bo nič več izšlo," tudi gospod Pavel ni odnehal.

„Kaj veš, ali ne bodo Združeni narodi lepšega dne uvedli staro grščino za mednarodni jezik. A še predno bi se kaj takega zgodilo, se ti ne zdi znanje grščine že sedaj potrebno, da moreš brati sveto pismo v izvirniku in tako bolje razumeti težja mesta? V prestavi se marsikaj spremeni in nima več istega smisla kot v izvirniku."

„Kadar bo stara grščina mednarodni jezik, se je bomo vsi od kraja hiteli učiti. Ti pa delaj že sedaj na to, da se uvede v gimnazijo tudi pouk hebrejščine, da bo vsakdo lahko bral vse sveto pismo v izvirniku. Jaz vztrajam pri svojem. Nekaj malega je prav, da se poučuje tudi grščina, a ne toliko kot doslej. Da so se je učili pred 50 leti, je bilo v redu. Tedaj še niso poznali avtomobila, zrakoplova in radia. Francija in Španija sta bili daleč, Anglija še dlje. Sedaj so si narodi vsak dan bliže in nujno zavedamo drug ob drugega. Zato je znanje živih jezikov nujno potrebno in bi morali na to misliti že po prvi svetovni vojski. V resnici pa sam veš, kako je bilo. Nemščina se je morala umakniti francoščini, ki je tedaj že zgubljala na pomenu in danes sploh ni več jezik državnikov. Tudi ni bilo modro, da so nas istočasno s latinščino pričeli učiti živega romanskega jezika. Na ta način smo imeli nepotrebne težave, ko bi se pozneje francoščine z manjšim trudom naučili. Da so storili napako, se je izkazalo deset let pozneje, ko so zopet morali uvesti pouk nemščine, ki se je na žalost morala kmalu umakniti za dve leti italijanščini. Danes se pa menda uče ruščine. Tako so se dijaki vsaki dve leti učili drugega jezika, naučili pa nobe-

nega. Ujetniki v Dachauu so služili nemškimi zdravnikom namesto zajcev za poizkuse z injekcijami bacilov nalezljivih bolezni, na naših šolah so pa delali poizkuse, kako se doseže, da se dijak ne nauči nobenega jezika," se je gospod Pavel spet razživel.

„Točno tako, kakor bi ti rad. Vsakega jezika toliko, da človek zgubi strah pred njim," je dušebrižnik prijel svojega gosta za besedo.

„Me nisi prav razumel. Vsaj enega jezika se je treba dobro naučiti. Hočem te to reči, da poučevanje tujih jezikov ne sme biti odvisno od trenutnega političnega položaja," se je zlahka znašel duhovni gospod iz taborišča.

„Živimo pač na važnem prostoru in v viharjih časih, ko se vse maje in spreminja," je spet moral nekaj reči dušebrižnik.

„Prav zato je znanje živih jezikov vsakemu razumniku neobhodno potrebno. Da ne boš mislil, da jaz govorim eno, delam pa drugo, ti povem, da sem čas v taborišču dobro izkoristil. Nemščine se res nisem dosti učil, ker ne mislim tu ostati, pač pa sem se pridno učil angleščine, ker sem upal in še upam na odhod v Združene države. V angleščini pisane knjige že morem brati. Ako odprem radio, tudi že nekaj malega razumem. Ti boš pa zaman čakal, kdaj boš na radiu kako novico v stari grščini ujel."

„Vsega tega, kar je prišlo nad nas, pač noben učni načrt ni mogel predvidovati in nas na vse pripraviti. Oni, ki so ostali doma — in njih je velika večina, — prav malo ali nič ne pogrešajo angleščine," je spet oporekal gospod Simon.

„Če je še ne, jo pa še bodo," je bil prav tako, če ne še bolj, trmast njegov gost. „Za Slovenijo utegnejo biti v bližnji bodočnosti važen vir dohodkov izletniki iz tujih dežel. Če bomo pozdravljali tučje po grško in jim kazali pot s postopicami, bodo bežali od nas. Na vseh mestih moramo imeti ljudi, ki bodo znali po več jezikov. Kolikor bolj domače se bodo tujci med nami počutili, toliko dalje časa bodo pri nas ostali, toliko več trošili in toliko bolje o nas doma pripove-

dovali in nam zagotovili novih obiskovalcev. Rudniki se izčrpajo, polja se utrudijo, gozdovi se izsekajo, naravne lepote Slovenije ostanejo enake, pa naj jih gleda pet ali tisoč tujcev.“

„Je res dobro, ako zna človek več jezikov,“ je pokazal gospod Simon malo več razumevanja za načrte svojega gosta.

„Jasno, da. Čemu naj bi se vendar ves razred učil kemičnih obrazcev in računanja z logaritmi zaradi dveh ali treh učencev, ki bodo v življenju to znanje potrebovali in se itak morali pozneje na univerzi vse od kraja znova učiti? Čemu naj se ves razred uči šest let grščine, da bo pozneje morda eden od njih nekoliko lažje primerjal slovenski prevod svetega pisma z izvornikom? Znanje živih jezikov pa bo prišlo prav vsakomur, tudi inženirju in fiziku, ki bosta mogla brati tuje revije in potovati v tuje dežele, da si znanje izpopolnita ali kruha poiščeta. Slovenci se radi bahamo, da imamo dar za učenje tujih jezikov. Izkoristimo ta dar in potrudimo se, da bo tudi na zunaj prišel od izraza. Da bodo naši ljudje najbolj iskani uradniki in tolmači pri mednarodnih ustanovah, na svetovnih kongresih in v velikih podjetjih. Rek: Kolikor jezikov znaš, toliko veljaš, bi zato moral biti eno glavnih načel pri sestavi novega učnega načrta. Ako bi se v tem oziru že po prvi svetovni vojski po pameti delalo, se ne bi zgodilo, da se je v Ljubljani komaj našel duhovnik, ki je obvladal angleški jezik, ko je Mohorjeva družba hotela izdati Baragov življenjepis. Se ne bi zgodilo, da smo, ko so nas Angleži pošiljali v smrt, komaj imeli človeka, ki jim je brez tolmača mogel dopovedati, da bi kljub vsemu le še radi pri njih ostali. In tudi ne bi odhajali sedaj po večini nepripravljeni v nepoznani svet in nam ne bi očitali v Avstriji, da jemo njihov kruh, ne govorimo pa njihovega jezika. Zato je po eni strani kar prav, da se raztepmo po svetu in se naučimo tujih jezikov. Ko spoznamo različne dežele in ljudi, bomo šele lahko prirejali mednarodne kongrese Kristusa Kralja. Vsak od nas bo povabil škofa, kateremu bo služil, in prijatelje in jim razkazoval lepote Slovenije v njihovem jeziku.“

„Vse lepo, kar poveš. Vendar se meni zdi, da bi prav tako, kakor ti zahtevaš od srednje šole, da posveti glavno pozornost poučevanju živih jezikov, mogel kdo drug navajati razloge za to, da se mora v srednji šoli posvečati veliko več pozornosti poučevanju homeopatije, šofiranju, pisanju na stroj, športu, politiki in sto drugim stvarim. Po mojem ni glavna naloga srednje šole v tem, da človeka nauči enega jezika več ali manj, temveč v tem, da bodočega razumnika izoblikuje v celega moža. Pri tej vzvišeni nalogi pa je morda bolj važna osebnost profesorja, ki dijaka poučuje, kot snov, ki jo poučuje. Razumnikov smo imeli in imamo Slovenci v zadnjem času dovolj. Na žalost je marsikateri napravil narodu več škode kot koristi. Narod potrebuje značajnih, umirjenih, ne-sebičnih, velikodušnih razumnikov. Razumnikov, ki ljubijo svoj narod, kakor ga je ljubil Slomšek. Dejavnih in podjetnih razumnikov kot je bil Krek, modrih in molčečih kot je bil Korošec, skromnih in ponižnih kot je bil škof Gnidovec, pobožnih in odločnih kot je bil Jeglič. Ako k izoblikovanju takih osebnosti študij grščine in grškega leposlovja kaj pripomore, naj se mu da mesto, ki mu pripada. Ako je pa za vzgojo brezpomemben, naj se odpravi!“

„Vse te lastnosti in kreposti, ki jih upravičeno želiš od vsakega razumnika, sta imela v veliki meri Baraga in Knoblar. A verjetno ne bi prišle do tolikega izraza, ako moža ne bi obvladala cele vrste jezikov. Tudi Baragov sovrstnik Čop je znal veliko jezikov in se moramo prav njemu in njegovemu znanju jezikov zahvaliti za pesnika Prešerna.“

„Začeli pa so vsi ti možje z latinščino in grščino.“

„Danes bi bili na moji strani.“

„Kdo ve?“

Oba gospoda sta v glavnem drug drugemu povedala svoje mnenje o pouku na srčnih šolah. Spoznala sta, da med utilitarističnim stališčem enega in idealističnim stališčem drugega ni mogoče zgraditi mostu. Odločila sta se, da pustita vprašanje odprto in se spet povrneta k Argentini.

PAPEŽ GOVORI

Poslanica svetega očeta španskemu kmečkemu ljudstvu ob koncu duhovnih vaj. Sveti oče je 21. januarja s posebno poslanico, ki jo je govoril po radiu, zaključil več tečajev duhovnih vaj, ki so jih vodili po radiu duhovniki Jezusove družbe (jezuiti). Govore duhovnih vaj je oddajal španski državni radio, radijske oddajne postaje v provincah pa so jih prenašale v 18.000 kmečkih župnij. Sveti oče je svojo poslanico govoril v španščini, Glasi se:

„Ljubljeni sinovi, Španci vseh poklicev, posebno podeželsko ljudstvo, ki ste pravkar končali po previdnostni pobudi duhovne vaje, da bi tako lepše praznovali četrto stoletnico njihovega velikega začetnika, svetega Ignacija Lojolskega! Sicer ni to prvič, da govorimo nekaj besed za konec tečaja duhovnih vaj. Vendar pa je jasno, da so se nam zelo redko nudili slučajji kakor je ta, da bi nas skoraj ves narod na kolenih, z očiščenimi dušami, s svežimi, najzvvišenejšimi čustvi v srcu, z novimi trdnimi sklepi v volji in z očmi, razsvetljenimi s posebno vrsto obnovljene vere, prosil za blagoslov, ki bi naj bil njegova luč in moč na boljši poti, ki se je vsi žele okleniti.

Zares, težkó bi bolj pametno porabili takó mogočno prenosno sredstvo kot radio, kakor ste ga vi! Duhovne vaje so velik pripomoček očiščevanja, prenovljenja in posvečenja. Vendar zaradi pogojev, ki jih zahtevajo, bi se jih zlasti vi, dobri in pridni poljedelci, skoraj ne mogli udeležiti, četudi so bile posebno vam namenjene. Kako naj bi toliko časa zapustili svoja posestva? Kako naj bi vas pripeljali do krajev, kjer se vrše? Kje naj bi dobili toliko voditeljev, da bi mogli priti v večje vasi in bolj središčna naselja? Glejte, ti zvočni valovi, ki jih nobena sila ne more zadržati, so pre-

magali vse težave. Vi pa ste se potem, ko ste končali naporno delo, odložili v kot orodje in zaprli živino, zbrali v cerkvi ali v drugem primernem prostoru, da ste poslušali besedo, ki vam je klicala v spomin večne resnice in vam osvetljevala zgled Jezusa Kristusa, našega Gospoda, ki vas je spodbujal, da bi bili vedno boljši in podredili življenje temu, kar Bog od vsakega posameznika želi.

Ali ni res, ljubljeni sinovi, da ste dobro razumeli ono temeljno odvisnost, ki je med Bogom na eni strani ter med človekom in drugimi stvarmi na drugi strani, glavno jedro, „začetek in temelj“, Ali ni res, da ste zahrepeneli po čistosti duše, ki je sad prvega tedna (Ignacijevih duhovnih vaj), saj ste navajeni brati v čistosti obzorij ugodno vreme za svojo orano zemljo? Kdo more bolje razumeti ko vaše plemenite in pravične duše oni klic Kralja svetov, ki vas spodbuja k zvestobi in velikodušnosti, da bi vas mogel pripeljati do najvišjih duhovnih in nadnaravnih dobrin. Kdo je bolj zmožen tako kakor vi radovati in veseliti se slave in sreče, ki bosta nekega dne — tako trdno upate — tudi plačilo za vaš trud? Končno, če je kaj oči, ki bodo smele gledati neprecenljivo dobrotno neskončne božje ljubezni razlize po vsem stvarstvu, bodo to oči tistih, ki daleč proč od vsakega dima ničumnosti in vsake megle zmčnjav, v neizmernem gorskem miru, v veličastvu nepreglednih polj, v veseli jutranji zarji kakor ob otožnem sončnem zahodu, čutijo Boga tako živo in blizu, da padejo na kolena in ga počasté, medtem ko jim prijetna sapica prinaša iz vaškega zvonika sladko zvonjenje „Zdrava Marija“?

Zato bo, ljubljeni sinovi, najboljši sad duhovnih vaj, trajna prenovitev življenje. Ta pa je v opominu: „Varuj se hudega, delaj dobro!“ K temu nas vedno spodbuja Sveti Duh. Največjo dobro delo, ki ga morete vršiti, je na-

tančno spolnjevanje najvažnejših verskih in нравnih dolžnosti. Tako se boste vedno bolj bližali najvišjemu cilju, ki je: „iskati in spoznati voljo božjo in po njej urediti življenje.“

Papež govori vojnim žrtvam. Dne 1. februarja je papež sprejel več skupin romarjev. Posebno pozornost ob tej priložnosti je posvetil udeležencem 4. kongresa Italijanske organizacije pohabljenec in poškodovancev v zadnji vojski. Govoril jim je takole:

„Z velikim zadovoljstvom vidimo znova zbrane v očetovski hiši člane vodstva organizacije vojnih pohabljenec in oškodovancev. Že pred dvema letoma so prvič prišli izraziti svojo vdanost in poslušati besedo spodbude in tolažbe.

Vaš četrti kongres, na katerem ste se znova zbrali v večnem Rimu, da ste znova razpravljali „o človekoljubnem in vestnem razumevanju“, je dokaz vašega dela in vam naklanja hvaležnost podpirancev in celo vsega naroda, ki želi, da tisoči najrazličnejših ponesrečencev in vojnih žrtev dobé primerno oskrbo.

Poslanstvo, ki ste se mu posvetili s čistim in Bogu darovanim namenom, ni nič drugega, ko pristno izvrševanje krščanskega bratoljubja, zaradi katerega je naš Gospod, Jezus Kristus hotel, da njegovi tvorijo eno samo družino, še več, eno samo trdno telo, eno samo enoto, zedinjeno po ljubezni, v kateri so koristni nekaterih tudi koristni vseh drugih, in imajo potrebe nekaterih odmev tudi v nekaterih solzé in radosti vseh drugih.

Delo, ki ga razvijate v vedno nujnejši zadevi poravnave vojne škode, je del tistega duha krščanske ljubezni, ki izključuje v kristjanu vsako obliko sebičnosti in ga priganja, da drugim pomaga tako, kakor želi, da bi drugi njemu pomagali. Še več. Nadloge drugih ga prepoje s plemenito zavestjo, ki jo je imel apostol, ko je skrbel za vse brate, ki jim je oznanjal evangelij, za njihove dušne in telesne potrebe. Izjavil je prevzet: 'Kdo je slaboten in bi jaz ne bil slaboten?' (2 Kor 11. 29). Čutil in živel je, kakor bi moral živeti vsak kristjan, po onem velikem nauku, ki nam ga je dal božji Učenik v znani priliki o usmi-

ljenem Samarijanu, ki je žrtvoval svojo udobnost, da je pomagal bratu, ki so ga oropali in pustili pol mrtvega (Lk 10, 30 sl).

Vi morate pomagati, naj bo že kakršen koli uspeh vašega dobrega dela; naj ga plačajo ljudje tako, kakor se večkrat dogaja, s tem da ga bodo prav kmalu pozabili. — Vendar pa vaše delo, ljubljeni sinovi, pa naj bo še tako naporeno in težko, lajša zavest, da ste vrnili toliko domovom varnost življenja in toliko bratom zagotovili mir pri delu in vztrajnost v spolnjevanju poklicnih dolžnosti.“

Papeževa beseda zastopnikom podjetij in sindikatov. Dne 4. februarja je sv. oče sprejel udeležence mednarodnega zborovanja, ki so ga sklicale tri organizacije: Evropska agencija za proizvodnjo (O.E.C.E.), Evropska organizacija za gospodarsko sodelovanje in Italijanski narodni odbor za sodelovanje. Papež jim je govoril v francoščini:

„Ustregli smo vaši želji, da bi bili sprejeti v posebni avdienci. Vaš namen je bil, da sporazumno preučite činitelje, ki morejo izboljšati človeške zadeve v industriji in ugotoviti prispevke znanstvenega raziskovanja na tem polju. Predvsem je potrebno, natančno, obojestransko spoznati jedro vprašanja, ki je zelo zapleteno. Načela, ki jih priporočajo človeške znanosti (sociologija, psihologija, psihotehnika), zadevajo na velik odpor časa, različnih ustanov, zmot in predsodkov. Že človeški duh sam se mora boriti z velikimi ovirami, če hoče pravilno presojeti. Svoboda pa ovirajo tudi druge močne sile, kakor socialni pritisk in tehnično tekmovanje, zaradi katerih večkrat važne odločitve propadejo.

Vendar z veseljem ugotavljamo, da je čista tehnika že začela povdarjati važnost človeških zadev, ki so jih toliko časa prezirali. Naš prednik blaženega spomina. Pij XI., je ob ugotovitvi, kako so se višje zadeve delavcev večkrat prezirale vzkliknil: 'Proti načrtom Previdnosti hočejo delo, ki ima šele po izvirnem grehu za svoj cilj: materialno in нравno spopolnitev človeka, s takimi razmerami spremeniti v sredstvo, ki ljudi kvari. Surova snov prihaja iz de-

lavnice predelana, boljša, ljudje se pa v njej kvarijo in slabšajo.'

Če ste, gospodje, prosili za avdijenco, ki smo jo vam radi dovolili, ste gotovo to storili zato, da bi slišali glas Cerkve o vprašanjih, ki vas vznemirjajo. Kaj misli Cerkev o tej zadevi, je odvisno od njenega nazora, ki ga ima o človeku. Zanj so vsi ljudje po svojem dostojanstvu pred Bogom enaki. Zato morajo biti enaki tudi v svobodnih in nujnih zadevah, ki jih družijo.

Delovna skupnost, ki v naših dneh temelji pravno na pogodbah med lastniki in uradniki velikih podjetij, je dolžna spolnjevati obveznosti teh pogodb. Ta dolžnost veže prve in druge (lastnike in uradnike). Ni torej tisti, ki je sprejet v službo in prejema za svoje delo plačo, samó delavec, ampak je človek, član človeške družbe, ki dela obenem z drugimi za njen blagor v industriji, v kateri je zaposlen.

Tako delodajalci kot delavci se morajo med seboj vedno zvesto podpirati. In ker imajo lastniki korist

od tega, če z uradniki postopajo tako, kakor je treba postopati z ljudmi, se gotovo ne bodo zadovoljili z oziri na lastno korist.

Proizvodnja ni sama sebi cilj. Nasprotno. Vsak človek predstavlja nadnaravno in absolutno vrednost; kajti Začetnik narave mu je dal neumrljivo dušo. Še več. Postal je človek in se istoveti s tistim, ki pričakuje od drugih dopolnitve tega, kar mu manjka: 'Resnično, povem vam: Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili' (Mt 25, 40). Tudi on sam ni prišel, da bi se mu streglo, ampak da bi on stregel (gl. Mt 20, 28) in ni pomišljal, dati svojega življenja za rešitev ljudi. Glejte, odhod izhaja izredno dostojanstvo vsake človeške osebe in odgovornost tistega, ki ima ljudi v svoji službi.

Zato zelo želimo, da bi delo vaših študijskih dni prineslo ne samo luč duhovom, ampak tudi globlje razumevanje težav drugih, bolj iskreno medsebojno dobrohotnost in voljo, iskati na obeh straneh nujnega sporazuma v medsebojnem spoštovanju in trajnem prizadevanju za splošno blaginjo."

IZ VATIKANA

Vatikansko mesto je zelo slovesno proslavilo v nedeljo 11. marca sedemnajstletnico papeževga kronanja in osemdesetletnico njegovega rojstva. Slovesni vhod svetega očeta v cerkev sv. Petra, ki jo je razsvetljevalo nad 10.000 električnih žarnic, so naznanjali glasovi fanfar. Ko so nesli papeža na prestolu v nosilnici v beli, z zlatom okrašeni obleki in s tiaro na glavi po glavni ladji bazilike, mu je množica vernikov in romarjev navdušeno vzklikala: „Naj živí papež Pij XII.!“ Sveti oče pa je ves čas blagoslovljal vernike, ki jih je bilo okoli 40.000.

Častna mesta v cerkvi sv. Petra so zavzeli poslaniki 51. narodov, ki imajo svoje zastopstvo pri Sveti stolici. Med njimi je bilo nekaj zastopnikov tistih narodov, ki še nimajo poslanikov v Vatikanu. Zastopani so bili skoraj vsi drugi narodi, razen tistih, ki so pod komunistično oblastjo. Ker je dopoldne na trgu sv. Petra in v mestu zelo snežilo,

Kip Matere z Detetom iz oltarja stare kontovelske cerkve

Dve priljubljene Marijini božji poti: Zaplav na Dolenjskem in slovita Marijina cerkev na Vrbskem jezeru na Koroškem

je moral odpasti papežev blagoslov vsemu svetu, ki ga je hotel dati sveti oče po slovesni maši iz osrednjega balkona bazilike. Na čelu spreveda po cerkvi so šli poglavarji cerkvenih redov, nadškofje in škofje in 29 kardinalov s svojimi škrlatnordečimi plašči in hermelini.

Sprevod je prišel počasi do oltarja „veroizpovedi“ in se pomikal potem v notranjost bazilike, kjer je imel papež svoj prestol. Pri oltarju „veroizpovedi“, ki je nad grobom sv. Petra, navadno mašuje in opravlja obrede samo papež. To nedeljo pa je s posebnim dovoljenjem imel pri njem slovesno mašo kardinal Evgenij Tisserant, Francoz in dekan kardinalskega zbora. Med njo je pel zbor Sikstinske kapele Palestrinovo mašo. Med to mašo je papež na dano znamenje prišel k oltarju in dal blagoslov s popolnim odpuščanjem vsem navzočim vernikom, pa tudi vsem tistim, ki so poslušali mašo po radiu ali televiziji.

Posebne poslanike so poslale ob tej slovesnosti v Vatikan države: Nemčija, Argentina, Avstrija, Bolivija, Belgija, Brazilija, Kanada, Čile, Kitajska, Kolumbija, Kosta Rika, Kuba, Egipt, Salvador, Ekvador, Španija, Združ. države Severne Amerike, Abesinija, Finska, Francija, Anglija, Guatemala, Haiti, Honduras, Indija, Indonezija, Iran, Irska, Italija, Japonska, Libanon, Libe-

rija, Luksemburg, Mónako, Nikaragua, Malta, Pakistan, Panama, Paragvaj, Nizozemska, Perú, Filipini, Portugalska, Dominikanska republika, San Marino, Švica, Sirija, Urugvaj, Venezuela, Južni Vietnam in vlada province Quebec (Kanada).

Mnogo teh zastopnikov je sveti oče počastil s posebnimi odlikovanji. Tudi posebni poslanik argentinskega predsednika koronel Aleksander Avguštin Lanusse je nosil pri slovesnosti na svoji svečani obleki odlikovanje reda sv. Silvestra, eno največjih odlikovanj, ki jih podeljuje papež.

Kljub temu, da je bilo mrzlo in vlažno vreme, se je več tisoč ljudi z dežniki in avtomobili zbralo na trgu sv. Petra in toliko časa pozdravljalo svetega očeta, dokler se ni prikazal ob oknu svojega stanovanja in jim dal svoj blagoslov.

Nov svetnik. Dne 24. januarja je imela Kongregacija za sv. obrede svoj sestanek. Kardinali, uradni prelati in bogoslovni svetovalci so razpravljali o dveh čudežih, ki sta se zgodila, kakor pravijo, na prošnjo blaženega Petra Julijana Eymarda, spoznavalca, ustanovitelja Kongregacije duhovnikov najsvetejšega Zakramenta (zakramentincev) in služabnic najsvetejšega Zakramenta.

Čudeža, predložena za proglasitev svetnikom blaženega Petra Julija Eymarda, sta: 1. ozdravljenje duhovnika Evgenija Verdiera, ki se je zgodilo v Bourgesu leta 1948. Imel je jetično kostno vnetje; 2. ozdravljenje Mariadore Kristine Bartels, ki se je zgodilo v Melburnu leta 1949. Imela je poapnenje žil in kronično prsno angino. Zdravniška komisija Kongregacije za sv. obrede je na dveh sejah (21. julija in 23. decembra 1954) predložena čudeža preiskala in jih soglasno potrdila.

Nekaj življenjskih podatkov blaženega Petra Julijana Eymarda. Rojen je bil v La Mured' Ysere 2. februarja 1811 in tam umrl 1. avgusta 1868. Leta 1831 je vstopil v semenišče v Grenobleju in bil posvečen za duhovnika (21. julija 1834). Vstopil je v Družbo Device Marije, v kateri je opravljal važne službe. Iz globoke pobožnosti do najsvetejšega Zakramenta je leta 1856 ustanovil v Parizu Kongregacijo duhovnikov najsvetejšega Zakramenta, malo pozneje pa Služabnice najsvetejšega Zakramenta. Obe družbi sta danes zelo razširjeni po svetu. Blaženi Peter Julijan Eymard je bil goreč pridigar, ki je vse težave in trpljenje junaško prenašal. Za blaženega je bil proglašen leta 1925.

KATOLIŠKO ŽIVLJENJE PO SVETU

„Svoboda“ Cerkve pod komunistično oblastjo. V Čunkingu na Kitajskem opravljata božjo službo v stolnici dva duhovnika: čeu, kapitularni vikar in duhovnik Janez Wang. Oba delujeta pod strogim nadzorstvom Janeza Krst. Čanga, ki kapitularnemu vikarju (škofove-mu namestniku) večkrat zelo nasprotuje. Poročajo, da je v škofiji še 23 duhovnikov in 5 cerkva, v katerih je služba božja. Duhovno stanje vernikov, ki obiskujejo te cerkve je težko ugotoviti. Najbrž so zelo podrejeni komunistični oblasti. To mnenje potrjuje važno dejstvo. Nad vrati stolnice je bil prej prostor za obvestila cerkvenih slovesnosti in za službo božjo. Dne 13. novembra pa so verniki brali naslednje obvestilo: „Danes je obletnica velike sovjetske revolucije. V tem letu se izvaja peti pet-

letni načrt, ki je sovjetskim republikam zagotovil velik razvoj v smeri socializma. Sovjetska vojska je postala trdnjava za obrambo svetovnega miru. S pomočjo sovjetske države je tudi Kitajska na vseh poljih obnove zelo napredovala od leta 1949 dalje. Kitajska izvršuje šele prvi petletni načrt. Vsak državljan mora z vsemi močmi sodelovati, da bomo dosegli zaželeni cilj.“

Čunking je bil leta 1949 središče velike škofije, ki jo je vodil mons. Jantzen, član Pariške misijonske družbe za tuje misijone. V njej je delovalo 64 kitajskih duhovnikov, 24 očetov Pariških tujih misijonov, 6 bratov, 104 kitajskih in 25 tujih redovnic. Imela je 38.948 katoličanov in 1572 katehumenov. Leta 1949 so razdelili 335.000 obhajil. Škof Jantzen, ki so ga komunisti izgnali, je kmalu potem zaradi poškodb, ki jih je dobil pri njih, umrl. Čungking pa je postal slaven v greganjanju zaradi izjave patra Tong Če Tseua: „Darujem vam svoje telo, da ga mučite, toda svojo dušo pa hočem ohraniti zvesto Bogu.“

Zlata obala ima pol milijona katoličanov. Pol milijona (desetina) prebivalcev Gold Coast (Zlate obale) je že katoliška. Dne 30. junija 1955 je bilo 438.458 krščenih, 89.000 pa je bilo katehumenov v deželi, ki ima nekaj manj ko 5 milijonov prebivalcev. Med njimi je 700.000 protestantov in 800.000 muslimanov. Gold Coast in angleški Togo imata 5 škofij: nadškofijo Cap-Coast; škofiji Keta in Kumasi sta izročeni Afrikanški misijonski družbi, ki ima 127 duhovnikov. Accra je poverjena očetom božje Besede, ki imajo 46 duhovnikov. Tamalo opravljajo beli očetje, ki imajo 51 duhovnikov.

Duhovščina na Japonskem. Iz Vatikana poročajo, da je bilo junija 1955 na Japonskem 1252 duhovnikov: 228 domačih in 8 tujih svetnih duhovnikov; redovnikov je 1024, med njimi je mnogo Japoncev. Zastopanih je 10 narodov. Frančiškani imajo 132, jezuiti 110, Pariški tuji misijoni 98, Družba božje Besede 73, očetje Maryknoll 62, salezijanci 61, dominikanci 44 in redemptoristi 31 duhovnikov. Drugih 25 redov ima od 1 do 30 duhovnikov.

† LAZARIST ANDREJ JERMAN

V petek, 16. marca, je nas v dno duše užalostila novica, da je prejšnjo noč, okrog polnoči, umrl v Španski bolnišnici v Buenos Airesu duhovnik-lazarist Andrej Jerman, star še nekaj manj ko 34 let. Pripravljal se je, da bo šel delovat med Slovence v Torontu v Kanadi. Že je imel potni list in listek za zrakoplov; pa je kanadski konzulat zahteval tudi radiografijo. Ta je pokazala bulo pod pljuči, ki mora biti odstranjena, preden gre na pot. Pokojni je šel v bolnišnico, bila operacija, ki je trajala štiri ure. Dobro je izpadla; že popoldne je pa začelo slabeti srce in drobovje. Izgubljal je zavest. Tako, da že ni bilo več pomoči. Ko se je v četrtek zjutraj dobro zavedel, je prosil za sveto popotnico. „Pripravljen sem,“ je potem dejal.

Rajni g. Jerman je južnoameriškim Slovincem znana osebnost, saj so od 18. novembra 1947, ko je z g. Prebilom odletel iz Rima na Kitajsko, z zanimanjem spremljali njegovo življenjsko pot. Mislim, da ga ni zlepa našega izseljenca, ki bi bil obšel in videl toliko sveta.

Rodil se je 21. aprila 1922 v Radomljah pri Kamniku. Oče, sedlar, mu je umrl pred sedmimi leti. Na domu sta še mati in en brat, pač ju bo potrla nenadna žalna novica. Lepo vzgojeni, nardarjeni deček je želel iti v šole in postati duhovnik. Vstopil je v Dijaški dom Misijonske družbe (lazaristov) na Taboru v Ljubljani. Šole je dobro izdeloval. Po maturi je 14. julija 1942 vstopil v družbo in opravil noviciat. Potem je kot domobranec odšel na Primorsko, na Pivko, da po zlomu italijanskega nasilja pomaga rojakom pri verski in kulturni obnovi. Pri propagandi so pridno delovali z njim Franc Pogorelec iz Strug, Mirko Remec s Pšenične police pri gorenjskih Cerkljah in Vinko Kra-

ševce nekje z lepe štajerske, vsi nastopni lazaristi. O kakšni idealni in požrtvovalni fantje so bili to; kakšni duhovniki in misijonarji bi bili! Pa je samo g. Jerman ostal živ; vsi trije njegovi drugi so bili zahrbtno ubiti.

25. aprila 1945 je bil rajni ob bombnem napadu na kolodvor v Ilirski Bistrici hudo ranjen. Ko je za silo okreval, se je potem odpeljal z vlakom proti Trstu. Bil je zajet od komunistov, ki so ga vlačili od ječe do ječe in nečloveško ravnali z njim. Pred smrtjo je rekel, da ima bolezen najbrž od ležanja na kamnitih tleh v ječi. Bil je zaprt v Postojni, v Ljubljani na sodnji in v Prisilni delavnici, v št. Vidu in na Igu. Končno je bil obsojen na dve leti prisilnega dela v

Kočevju. Njemu se je pa mudilo k študiju in k misijonskemu delu, zato je po enem letu, 12. maja 1946, ušel. Zdaj se je začelo njegovo potovanje križem sveta. Najprej je tri mesece taval skrito po Sloveniji. Nekoč ga je v kočevskih gozdovih tako zagrizeno preganjal divji prašič, da se ga je rešil le, ko je splezal na drevo. Splazil se je preko meje in prišel v taborišče v Lienz, od tam pa v Italijo. Prišel je na svoj prvi cilj, v Rim, vstopil v semenišče Misijonske družbe in se učil modroslovja. Čez eno leto se je preko Palestine, Arabije in Indije po zraku odpeljal na južno Kitajsko, v Kunming v provinci Junnan. Učil se je bogoslovja in kitajskega jezika. Po enem letu se je preselil v okolico Šanghaja, da nadaljuje s študijem. Dne 28. aprila 1949 so kitajski komunisti obkolili Šanghaj; ušel jim je z drugimi bogoslovci z zadnjim avionom, ki je še šel. Kar za štiri leta se je ustavil na Filipinih, v prestolnici Manili. Dokončal je bogoslovje, prejel 10. marca 1951 mašniško posvečenje in začel poučevati modroslovje in grščino. Tam na daljnem vzhodu se mu je duhovno obzorje zelo razmaknilo.

29. avgusta 1953 je odletel preko Tihega oceana proti Severni Ameriki, proti San Franciscu. Šest tednov se je vozil od mesta do mesta, kjer živijo Slovenci. Tudi v Torontu je bil. Dne 8. oktobra se je pa po zraku odpeljal iz New Yorka proti Argentini, kjer je v Buenos Airesu že drugi dan pristal. „Čakam, da se vrnem na Kitajsko.“ je rekel. — Eno leto je učil v semenišču Misijonske družbe v Escobarju, eno leto pa v nadškofijskem semenišču v Asuncionu v Paragvaju. Skupaj s štirimi slovenskimi soprobrati. Za novo leto se je vrnil v Buenos Aires. Ker je dobro znal angleško in francosko, so ga predstojniki odločili za Toronto v Kanadi. Pa ga je Bog odločil za nebesa.

MLADI g. Jerman je bil odličen človek in odličen redovnik in duhovnik. Bila ga je sama naravna iskrenost in prostodušnost, ki se mu je javljala v vsem govorjenju in vedenju. Bil je velik idealist; gorel in živel je za najvišje vzore: za Boga, za Cerkev, za domovino. Ko se je za kaj odločil, je držal

nepopustljivo; „treba je,“ je dejal. Svojih vzorov ni vsiljivo priporočal, bil pa je vesel, če jih je videl tudi v drugih. Mnogo je molil.

Pri delu je bil veder in pogumen, ker se je prepuščal božji previdnosti. Bil je zelo vester v izpolnjevanju družbinih pravil. Njegov predstojnik-vizitator je dejal, da se nikoli za nobeno stvar ni pritožil, kakor se tudi čezenj nikoli noben ni pritožil. Bila ga je sama potrepljivost. V svoji zadnji boleznii niti z besedico potožil ali dal vedeti, da trpi; kakor da gre za kakšnega drugega, ne zanj. Kot profesor je dobro razlagal in tudi natančno zahteval, zlasti pri končnih izpitih. Vedel je, da če zahteva, bo le precej dobil. — Pri vsej svoji resnosti in vestnosti je pa bil vedno veder. Rad je poslušal šale in se jim je od srca smejal; večkrat se je od veselja kar po kolenih tolkel. Ker je nedolžno živel in pridno delal, mu je bila duša vedno polna veselja.

Toliko je obetal; tako dobro se je pripravil za misijonsko delo! Pa ga je Bog v cveta let tako nepričakovano poklical k sebi. Njegovo utrujeno in iztrpljeno telo počiva zdaj na Čakariti v grobnici lazaristov. Kako zelo nas pa ob njegovi bridki izgubi tolaži resnica o neumrjivosti duše in o vstajenju teles! Zdaj si, dobri in dragi gospod Andrej, v Bogu popolnoma srečen.

ARGENTINA

Osemdesetletnico življenja papeža Pija XII. smo tudi Slovenci v Buenos Airesu lepo próslovili. V nedeljo, 11. marca, so se zbrali v kapeli sv. Franciška Saleškega predstavnikii naših organizacij, društev in velikih vernikov, da s svojo navzočnostjo izpričajo svojo zvestobo kat. Cerkvi in papeštvu. Zahvalno službo božjo je opravil preč. g. direktor Anton Orehar, ki je imel tudi lepo zasnovan govor o papeštvu. Razložil je, kako je prišlo do te ustanove, povdaril je moč papeža le v njegovi povezanosti s Kristusom, ki je hotel, da božje kraljestvo organizirano deluje na zemlji. Papež je kot naslednik prvega papeža, sv. Petra, dedič njegove oblasti in kot tak predstavnik odsotnega Kristusa in stalno

Majnik bo tudi letos združil tisočero vernih slovenskih src v baziliki Matere božje v Lujanu. Na prvi sliki vidimo baziliko posneto iz letala, drug posnetek (Foto M. Kocmur) pa kaže glavni oltar ob priliki našega romanja

nadaljevanje njegovega dela. Ta papeževa oblast je polna v pravem pomenu besede, ker le tako uspešno vrši vse svoje poslanstvo. Je učiteljska, ker papež razlaga Kristusov nauk, ga brani in rešuje dvome, ki se porajajo. Papeška oblast je nadalje vodstvena, to je, on skrbi, da se duše, ki živijo širom po svetu, zveličajo. Zato jim daje smernice za krščansko življenje in jih opozarja pred dušnimi nevarnostmi. Končno ima papež polrost duhovniške oblasti, zato je on tisti, ki danes praktično edini določa, kaj spada k posvečevanju duš. Svetne oblasti ali časti pa papež ne potrebuje za utrditev svoje duhovne avtoritete, saj je le-ta v sebi dopolnjena in urejena; pač pa mu pride prav v sedanjih razmerah, ko je veliko lažje izvrševati to oblast, če ima lastno ozemlje. Samo radi omenjene trojne oblasti častimo papeža: ne kot človeka Evgena Pacellija, temveč zato, ker je papež vir edinosti med katoličani in središče, okoli katerega se zbira vsa Cerkev. Tudi mi Slovenci smo že dolgo vrsto stoletij zvesto oprti na to skalo. Prav ta trdna povezanost nas je rešila ne samo moralnega, temveč tudi fizičnega narodnega propada. Zadnje čase se imamo za to zvestobo zahvaliti mnogo tudi prevz. ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, ki 12. marca vsako leto obhaja svoj

god, 9. marca pa je spolnil 73 let življenja. Po njem smo ostali trdno vključeni v neporušeno papeštvo, zato te dni ob spomiru na papeževo osemdesetletnico in 17. obletnico kronanja papeža Pija XII. hvaležno mislimo tudi na škofa dr. G. Rožmana, oba globoko spoštujemo in iskreno zanj molimo, da bi tudi vnaprej izvrševala uspešno svoje veliko poslanstvo. — Po sv. maši je bil nato slovesen „Te Deum“, pevski zbor „Gallus“, ki je pel že pri maši, je pa občuteno zapel tudi skladbo „Ti si Peter — Skala“.

Na desetih krajih Vel. Buenos Airesa so bili tekom meseca marca vzgojni sestanki z namenom, da starši dobijo potrební pouk o tem, kako vzgajati otroka, da bo v veri poučen in rešen slabega vpliva pokvarjenega okolja; kako vplivati nanj, da bo rad molil in hodil k zakramentom, kako mu približati verske resnice, o katerih v šoli ne sliši niti besedice. Predavali so gospodje duhovniki preč. g. direktor Anton Orehar, preč. g. svetnik Karel Škulj, preč. g. katehet Stanko Škrbe in preč. g. župnik France Novak. Udeležba je bila zadovoljiva, dasi bi ponekod mogla biti boljša.

Slovenska fantovska zveza (SFZ) si je v nedeljo 12. marca izvolila nov odbor. Predsednik je Lovro Tomažin, podpredsednik Franc Bidovec, tačnik Jože Prijatelj, blagajnik France Zure, go-

spodar Jernej Tomazin. Duhovni vodja bo v bodoče preč. g. dr. Alojzij Starc.

Za konec leta se nam obetata zopet dve novi sv. maši. V soboto, 17. marca, sta prejela dijakonat bogoslovca slovenskega semenišča v Adrogué č. g. Marko Maverič in Jože Rant. Isti dan je en bogoslovec prejel zadnja dva nižja redova, štirje pa tonzuro. 20. marca je bogoslovna fakulteta pričela zopet z rednim delom. V prvi letnik je vstopil g. Padovan. Apostolska šola pa bo odprla svoja vrata šele sredi aprila, ker je marca meseca še zelo divjala bolezen otroška paraliza. Povzročila je med prebivalstvom mnogo preplaha. Obiskala je tudi nekaj slovenskih družin in dosedaj zahtevala eno smrtno žrtev v Gričarjevi družini. Imela pa je bolezen tudi dobre posledice: Argentinci so očistili ceste razpadajočih ostankov in mrhovine in začeli bolj paziti na čistočo po stanovanjih.

V kongregcijo sv. Družine je vstopila gđc. Tončka Grintalova iz Mendoza. Mendoški Slovenci jo bodo močno pogrešali, ker je bila zelo vneta članica tamošnje Družbe Slovencev in dekliške organizacije. Bila je kot dobra altistka tudi močna opora pevskega zbora. Tako je Mendoza isti kongregaciji poklonila še svojo drugo dekle. Prva je bila č. s. Marija Pustovrh.

Fara sv. Jožefa v Lanusu je v soboto 24. marca slovesno sprejela skupino slovenskih šolskih sester, ki se bodo naselile v poslopju blizu farne cerkve, odprle otroški vrtec in pomagale v apostolatu. Upajmo, da bodo sčasoma poplačane s tem, da bodo v to res slovensko kongregacijo vstopila še mnoga dekleta iz bližnje slovenske vasi, ki tudi spadajo pod farni zvon sv. Jožefa.

Borba za pouk verouka v državnih argentinskih šolah je bila v marcu zelo razgibana. Na eni strani hočejo tkzv. laicisti, to je ljudje, ki so prostozidarskih in liberalnih idej, vsiliti vsem tako zvano laično šolo, ki noče ničesar vedeti o Bogu in božjih pravicah; na drugi strani pa katoličani upravičeno povdarjajo, da je laicistična šola totalitarna, ker hoče vsiliti otrokom katoliških staršev pouk, ki ga oni odklanjajo. Edino demokra-

tično bi bilo, da imajo otroci iz katoliških družin pouk verouka, iz laicističnih pa ostanejo brez njega, če se jim zdi tak pouk nepotreben. V ta namen so po vseh škofijah organizirali katoličani podpisno akcijo, v kateri zahtevajo od začasne vlade generala Petra Evgena Aramburuja, da spoštuje voljo staršev in dovoli pouk verouka vsem, ki si ga želijo. Uspeh akcije je bil zelo velik. 60—80% prebivalstva se je priključilo akciji za pouk verouka po šolah. Tudi Slovenci smo po farah, kjer živimo, polnoštevilno podpisali omenjeno spomenico, kajti prišli smo v to deželo prav zato, da si ohranimo vero. Zato ne bi želeli, da bi naši otroci bili brez tega, kar oblikuje v mladosti človeka in ga pripravi na poznejše boje življenja.

Letošnja priprava na velikonočne praznike je dobila svoj izraz v duhovnih obnovah, ki so bile na raznih krajih Vel. Buenos Airesa. Prva je bila za tretjo postno nedeljo v Ramos Mejia, nasledno nedeljo je bila v Lanusu, za cvetno nedeljo pa v San Justu in San Martinu. Na veliki petek je bila kot običajno zvečer postna pobožnost v kapeli sv. Frančiška Saleškega. Postni govor je imel č. g. poddirektor Jože Jurak. Radi reforme velikega tedna ni bilo mogoče letos opraviti vstajenjske procesije na veliko soboto popoldne. Prenesli smo jo neposredno pred slovesno mašo na velikonočno nedeljo. Udeležba je bila zelo velika kot vsako leto za to priliko. Vstajenjsko procesijo je vodil preč. g. Anton Orehar, slovesno sv. mašo pa je ob asistenci bogoslovcev iz Adrogué opravil preč. g. Jože Jurak. Na veliko soboto so pa slovenski dušni pastirji obiskali svoje rojake po vseh važnejših naseljih in jim blagoslovili velikonočna jedila.

Lep dan naših srednješolcev. V nedeljo, 18. marca, se je zbralo kljub otroški paralizi, ki razsaja po Vel. Buenos Airesu, 28 naših srednješolcev v slovenskem semenišču v Adrogué. Sv. mašo z duhovno mislijo je imel rektor semenišča č. g. dr. Franc Gnidovec. Po skupnem zajtrku jim je govoril č. g. dr. Branko Rozman o temi: Kakšen naj bo slovenski srednješolec v Argentini. Sledil je ustanovni občni zbor nove srednje-

šolske organizacije, katere namen je: združevati vse slovenske srednješolce v Argentini, nuditi jim versko, narodno in kulturno vzgojo ter jim pomagati pri študiju. Organizacija se imenuje: Zveza slovenskih srednješolcev v Argentini. Nje duhovni vodja je č. g. dr. Alojzij Starec. V odbor pa so bili izvoljeni: Amon J., predsednik, Rode J., podpredsednik, Bajželj S., tajnik, Malovrh J., blagajnik ter Krošelj J., Kralj T., Šparhakelj J. kot odborniki. Izdajali bodo tudi svoje glasilo, ki so ga krstili „Nova mladina“. Po kosilu pa so se dijaki-gojenci Apostolske šole pomerili v športu z zunanjimi našimi dijaki. Igrali so ping-pong ter odbojko. Rezultat v odbojki je bil 1:1. Nato jim je g. Rudolf Smersu govoril o temi: Življenje in delo slovenskih dijakov v zgodovini. Po malici so se zbrali k litanijam, ki jih je imel spiritual č. g. dr. Filip Žakelj. S pesmijo „Zmagala si“ so zaključili svoj dan ter se polni navdušenja razšli na svoje domove s sklepom, da se bodo odslej redno zbirali na svojih sestankih ter drugih prireditvah.

FRANCIJA

Precej težko se je 30. decembra 1955 ponesrečil izseljenski duhovnik mons. Stanko Grims. Ko se je vračal z obiskov pri svojih vernikih, se je blizu mesta Metz nepreviden vozač zaletel v njegov avto. Mons. Grims si je ob trčenju na več krajih zlomil desno roko, njegova sestra, ki ga je spremljala, si je pa zlomila rebra in se potolkla po glavi.

AVSTRALIJA

Dušni pastir Slovencev v Avstraliji p. Rudolf Pifko OFM je februarja meseca hudo zbolel na vnetju pljuč. Kot je znano, je p. Pifko nadomestil v delu za slovenske rojake patra Beno Korbiča in Klavdija Okorna, ki sta se po več-

letnem delu vrnila v USA. Ker je pa p. Pifko le težko zmagoval ogromno delo, mu je lani prišel na pomoč še p. Bernard Ambrožič OFM iz Lemonta, USA. S p. Pifkom sta si delo razdelila, da bi ga tako lažje obvladala. P. Pifko naj bi ostal v Sydneju, p. Ambrožič se je pa odločil za Melbourne. Toda nenadna bolezen p. Pifka je postavila vse načrte na glavo. P. Ambrožič je moral še nadalje ostati v Sydneju. Veliko dela ima tudi z listom „Misli“, ki ga skuša čim bolj razširiti med rojake, saj je ta list dostikrat edino sredstvo, ki še veže naše ljudi s slovensko zemljo in jim ohranja vero v Boga.

ITALIJA

Osemdesetletnico je praznovala dne 19. marca v Rimu vrhovna predstojnica Kongregacije šolskih sester m. Terezija Hanželič. Častita mati predstojnica je vodila kongregcijo v najhujših časih druge svetovne vojne in rdeče revolucije v Sloveniji. Pod njenim vodstvom je sedaj zrastle mnogo novih postojank po širnem svetu, ki pomagajo našim rojakom, zlasti najbednejšim. Č. matere se je ob njeni osemdesetletnici spomnila vsa slovenska kolonija v Rimu. Zbrali so se z vsemi slovenskimi duhovniki v hiši na Via dei Colli, kjer imajo šolske sestre svoj sedež. Slovesno mašo je daroval prevz. nadškof Alojzij Fogar, ki ne zamudi nobene prilike, da bi ne pohitel med drage mu Slovence v Rimu. V ognjevitih besedah je orisal delo in žrtve, ki jih je slavljenska doprinesla v 57 letih redovnega poklica. Tudi sedaj v Rimu, sama begunka, nesebično pomaga ravno beguncem, tako da po vsej pravici zasluži ime matere slovenskih beguncev. Popoldne so na čast slavljenci pripravili pristržno akademijo. Č. m. Tereziji Hanželič naj grede še enkrat naša pri-srčna voščila.

Na cesti se srečata dva znanca.
„Oh, kakšna sreča! Že nekaj časa te iščem. Vedno se hvaležno spominjam, kako si mi pred časom posodil tisoč pesov ter me tako rešil iz težke zagate.“
„Nič ne maraj za to!“ odgovarja drugi. „Z denarjem lahko še počakam, dočler ne boš v stanju, da mi dolg vrneš.“
„Razumi me prav! ne gre za povračilo denarja. Iskal sem te, da mi posodiš še drugih tisoč pesov!“

GOSPOD JANEZ

Novo upanje

V začetku septembra se je Tonček pripravljaj na odhod v Ljubljano. Teško se je poslovil od doma, od svojih sestric in bratov, zlasti pa od mame. Mama in gospod Janez sta ga spremila v Škofove zavode in počakala, da bi zvedela, kako bo napravil sprejemno skušnjo. Toda Tonček se je dobro odrezal. Napravil jo je z odliko. V srcu Gerlovčanove mame je zažarel žarek upanja, da bo njen sin Tonček dobro napredoval v gimnaziji. To upanje ji je zelo olajšalo slovo od sina, ki ga je z znamenjem križa izročila božjemu varstvu in vzgojiteljem, potem pa se vrnila domov.

Tako so se Tončku odprla vrata v Škofove zavode. Nekaj dni se mu je zelo tožilo po domu, mami, bratih in sestricah. Večkrat je skrivaj jokal. Toda kmalu se je pomiril. Vzjubil je knjige in učence, vzljubil tudi red, ki ga je imel zavod.

Včasih ga je zamikalo, da bi pustil učenje in se raje igral, kake povesti ali pravljice bral, ali kaj drugega delal med časom učenja. Tedaj pa se je vselej spomnil očetovega groba in mame, ki doma noč in dan gará. Na uho so mu zadonele njene besede, ki jih je izgovorila, preden se je od njega poslovila: „Bodi dober dijak! S pridnim učenjem delaj veselje Bogu, profesorjem, dobrotnikom in materi.“ Pa tudi gospod Janez, ki ga je spravil v Škofove zavode, mu je rekel za s'ovo: „Tonček, zdaj boš hodil v slovensko gimnazijo. Potrudi se, da bo kdaj kaj iz tebe!“ Ti spomini so mu spet potisnili šolsko knjigo v roko. Vztrajal je pri učenju, dokler ni zvonec naznanil odmora. Zato je v šoli vedno dobro odgovarjal. Prvo, drugo in tretjo šolo je končal z odliko.

Pod varstvom svojih prefektov, ki so ga vzgajali in nadzorovali pri učenju in pod vodstvom duhovnega voditelja je pa dijak Tonček lepo napredoval tudi v duhovnem, notranjem življenju. Bil je ka-

kor zadnji pomladni cvet, ki se je vedno bolj odpiral b'agodejnim žarkom božjega Sonca. Zavedal se je, da to, da se lahko uči, ni njegova zasluga, ampak božji dar. Z vsem je bil zadovoljen. Nikoli se ni pritoževal nad hrano ali nad zvoncem, ki ga je od učenja klical k igri ali spet od igre k učenju, jih zjutraj budil, vabil k maši, k jedi, v šolo in zvečer k počitku. Zato ni bil samo upanje in ponos matere, ampak tudi šentviškega zavoda in gospoda Janeza. To tem bolj, ker je tudi na koncu četrte gimnazije dobil odlično spričevalo.

Na planinah in ob Krki

Dijak Tonček pa se je v štirih letih tudi telesno razvijal. Potegnil se je za več ko pol metra. Visok glas je zamenjal z nizkim basom. Nehal je biti deček, postal je prikupen, vitek mladeč. Zato mu bomo odslej rekli dijak Tone.

V počitnicah med četrto in peto šolo je Gerlovčanov dijak doživel važen dogodek, ki se mu je vtisnil globoko v srce in odločilno vplival na njegovo prihodnost. Z gospodom Janezom in nekaterimi drugimi dijaki je šel na Triglav. Tedaj je prvokrat čisto od blizu gledal belino in sijaj snega, ki je pokrival vrhove naših gora, pil studenčnico, ki je čista in sveža vrela iz osrčja mogočnih skalnatih pečin in z vrha Trig'ava objemal z lastnimi očmi slovensko zemljo, posuto s cerkvami, cervicami, kapelami in drugimi svetimi znamenji. Vsa — prav tja do Jadranskega morja in do severnih meja — se je kopala v sončnih žarkih. Njena krasota ga je ganila in prevzela. Sklenil je, da bo do zadnjega diha ljubil svojo domovino. Rad bi storil zanjo kaj velikega, neizmernega; kaj takega, kar bi imelo trajno vrednost. Toda, kaj naj stori? Slaboten človek je. Dolgo je iskal odgovora na vprašanje, ki ga je mučilo, pa ga ni našel. Kaplan Janez je videl, da Gerlovčanov dijak nekaj važnega premišljuje. Umaknil se je

z drugimi dijaki, ki so začeli prepevati slovenske pesmi. Nekaj časa jih je poslušal, potem pa začel moliti brevir. Nanj so zdaj padle oči zamišljenega mladca Toneta. Tedaj je Tone slišal v svoji notranjosti jasen glas, ki mu je rekel: „Če hočeš za domovino kaj velikega storiti, postani duhovnik, kakor je gospod Janez. Posreduj ji Boga. Samo on je zares velik in večern.“

„Da, duhovnik hočem postati,“ je dejal polglasno. Ni še izgovoril besede, se je te misli že ustrašil. Res je lep in zelo vzvišen duhovniški poklic, vendar zahteva popolno odpoved svetu, ki je tako mikaven in lep, odpoved domu, družini, skratka: vsemu, kar zdaj s svojim mladim srcem tako ljubi. Kako naj brez vsega tega živi? Ne, zdaj se za duhovniški poklic ne more odločiti. Preveč ljubi prostost in življenje. Morda se bo zanj odločil kdaj pozneje. Vstal je in se vrnil v družbo dijakov.

S slovensko pesmijo so se žužemberški dijaki poslovili od Triglava, ki je žarel v krasni večerni zarji. Na Kredarici so prespali. Drugo jutro so zgodaj vstali. Kaplan Janez je imel v kapeli mašo. Vsi dijaki so iz njegovih rok prejeli Kristusa. Z njim v srcu so se vračali potem v dolino. Smeh, petje in šala so jim lajšali in krajšali pot do Bohinja in od tam do doma.

Toda Gerlovčanov dijak se je ves zamišljen in resen vrnil domov. Vsi domači — razen Hinkota — so ga težko pričakovali in ga z veseljem sprejeli. Posebno so se ga veselile sestrice. Vsake počitnice jim je pripovedoval smešne zgodbe, z njimi se še igral in prepeval. Zdaj pa samó o Triglavu govori, premišljuje in moči. Tudi najmlajša sestra, sedemletna Dánica, je opazila njegovo spremembo. Zato se je zatekla k mami z vprašanjem: „Mama, zakaj pa je naš Tone tako čuden? Nič več nas ne mara. Nič več se ne smeje, nič več z nami ne igra. Še bolj resno se drži ko gospod kaplan v šoli, kadar so hudi na nas, ker smo nemirni. Ali je bolan?“

Tudi mama je takoj opazila njegovo spremembo. Kadar sta bila v počitnicah sama, jo je večkrat spraševal, kako živijo duhovniki, kaj delajo in kako se jim godi. Odgovarjala mu je, kar je

Ah, ve, slovenske planine, kako čudovite ste v svojem veličastvu. Šele sedaj, ko ste nam nedosegljive, začnemo razumevati, kaj ste nam bile!

vedela in znala. Enkrat ji je po takem razgovoru reke: „Mama, jaz bom tudi duhovnik, kakor je gospod Janez.“ Zato je mati uganila, da se njen sin bori za svoj poklic. Sklenila je, da ga sama o tem ne bo nadlegovala z vprašanji, če ji ne bo tega sam zaupal. Pač pa je podvojila svoje molitve zanj k Svetemu Duhu in k Materi božji. Zaupala je tudi sinovo skrivnost gospodu Janezu in ga prosila, naj mu pomaga do jasnosti.

Gospod Janez je vedel, da mladec potrebuje priložnosti za razgovor o sebi. V samoti, med štirimi očmi najlažje odkrije svoje skrivnosti in notranje težave. Zato je neko popoldne v avgustu povabil Gerlovčanovega dijaka h Krki na kopanje. Dijak Tone je povabilo z veseljem sprejel in prišel. Bila sta čisto sama. Krka je rahlo šumela in ju vabila v svoj objem. Brž sta odložila obleko in se vrgla v njene mirne valove. Preplavalata sta jo do brega na nasprotni strani in nazaj, potem pa se predala njenemu toku, da ju je nesel proti jugu

v bližino nevarnega vrtinca, se tam ustavila, potem pa plavala proti njenemu toku do mesta, kjer sta pustila obleko.

Stopila sta iz vode. Plavanje je oba osvežilo in poživilo. Dobre volje sta sedla na skaljo ob bregu in uprla oči proti severovzhodu. Na žužemberškem hribu je krasno žarela in soncu župnijska cerkev svetega Mohorja in Fortunata z dvema zvonikom. Oba sta strmela vanjo in jo ganjena objemala s svojimi očmi. Dolgo sta molče uživala lepoto tega prizora.

Naenkrat pa megla zatemni sonce. Senca je objela ves hrib in tudi cerkev. Tedaj šele je dijak Tone prekinil molk z vprašanjem, ki je privrelo iz nemirne in nejasne notranjosti: „Gospod kaplan, ali je težko postati dober duhovnik?“

Gospod Janez se mu rahlo nasmehne in prijazno odgovori: „Brez težav in žrtev ne moremo nič lepega in dobrega doseči. Zato kar odkritosrečno povem: Ni lahko postati dober duhovnik. Vendar nemogoče ni. Bog namreč vsakemu mladcu, ki ga izbere za ta poklic, dá tudi potrebne milosti, da se nanj lepo pripravi, ga doseže, njegove dožnosti zvesto opravlja in v njem do konca življenja vztraja. Treba je le, da s temi milostmi sodeluje in se varuje vsega, kar bi bilo nevarno za njegov poklic.“

„Ali mislite, da bi jaz mogel postati dober duhovnik?“ vpraša nemirno dijak.

„Zakaj ne bi mogel to postati? Mama te je vedno lepo vzgajala. Zdaj dopolnjuje tvojo vzgojo katoliški zavod, ki je vzgojil že mnogo duhovnikov. Tudi zmožnosti imaš za ta poklic. Rad prejemaš svete zakramente, da bi ohranil čisto svojo mladost. Štiri razrede gimnazije si končal z odliko. Vse pogoje imaš za ta poklic!“ Zadnje besede je kaplan izgovoril s posebnim poudarkom.

„Meni pa se zdi, da nimam moči, da bi se mogel odpovedati vsemu, kar me priklepa nase: domu, domačim, petju, smehu, dekliški družbi... Saj veste, mlad sem. V meni vre in kipi življenje!“ je kaplanu ugovarjal dijak.

„Dobro vse to razumem. Pred dvajsetimi leti sem bil prav tako mlad in poln življenja, kakor si zdaj ti... Vendar moraš pomisliti, da duhovniški poklic ne bo zahteval od tebe odpovedi vsakemu, pravemu, resničnemu življenju.

Nasprotno! Duhovnik s Kristusovo pomočjo in oblastjo deli, varuje in ohranja večno življenje v dušah. V sreih otrok vzgaja in ohranja lilije nedolžnosti, m-adce in mladenke trga od sveta in jim kaže pot k večni mladosti in radosti. Vabi jih k ponižnosti, k čistosti, k modrosti, pravičnosti in srčnosti. Vsem, ki na poti proti nebesom omagajo, pačejejo v smrtno greho in izgubé večno življenje, more duhovnik to življenje spet vrniti v zakramentu svete pokore, ko s Kristusovo oblastjo in v njegovem imenu odpušča grehe. Duhovnik se torej odpove samo grešnemu, posvetnemu življenju, ki prinaša žalost, pogubo, večno smrt. Vsako drugo pravo, resnično, večno življenje pa sme in mora ljubiti. Njegova dolžnost je, da vzgaja duše za večno življenje.“

Gospod Janez je umolknil. Hotel je, da sedaj odgovori mladi študent. Res je čez čas Tone zamišljeno spregovoril:

„Potem je pa to poklic življenja in ne smrti, najlepši poklic, ki si ga more izbrati človek na zemlji! Ali ne, gospod kaplan?“

„Da, najlepši! S tem poklicem je Kristus sebe zaupa duhovnikom, da bi z njim reševali ljudi, ki so zašli, večne smrti. Če čutiš v sebi ta poklic, ne brani se ga. Hvaležno ga sprejmi in lepo pripravi nanj. Sicer pa imaš še štiri leta časa, da si izprosiš razsvetljenja za pravilno odločitev. To pa ti odkrito povem, da ne moreš svoji domovini skazati večje in globlje ljubezni kakor s tem, če postaneš res dober duhovnik. Saj ti boš potem posredoval Boga, ki je večno, neskončno popolno življenje. Obljubljam ti, da bom molil zate, da se boš prav odločil.“

Zadnje kaplanove besede so se mu globoko vtisnile v dušo. Zaklenil jih je v svoje srce in se z njimi vrnil s počitnic nazaj v zavod. Toda to leto se ni vračal sam. Spremljali sta ga dve sestri, enajstletna Milka in dvanajstletna Slavka, ki sta bili sprejeti v zavod šolskih sester blizu Ljudskega doma v Ljubljani. Tako so ostali doma še mama, Jožek, Hinko in tri najmlajše sestrice: Danica, Anica in Poldka. Tudi to je bila dobrot, ki jo je gospod Janez skazal Gerlovčanovi hiši.

Gerlovčanov Tone je tako začel višjo šolo. Večkrat so mu pripovedovali drugi višješolci, da je težka, da jih v teh štirih razredih višje gimnazije mnogo omaga. Profesorji so sicer vsi duhovniki, vendar so zelo strogi in neizprosní. Od vseh veliko zahtevajo. Nikomur ne gledajo skozi prste.

Tone se ni ustrašil težav višje šole. Hotel je iz hvaležnosti do dobrotnikov in do mame ostati odličnjak. Z vso vne-
mo se je vrgel na delo. Že sta bili peta in šesta šola za njim.

Stopil je v sedmo šolo. Šolsko leto 1940/41 se je srečno začelo. Ali se bo tudi srečno končalo? To je bilo vprašanje, ki ga niso znaeli rešiti ne profesorji ne dijaki. Nemčija je bila že dalj časa zapletena v vojsko. Jugoslavija se je nanjo pripravljala. Nemir je begal srca mladih dijakov in jih motil pri učenju. „Kaj bo z našo domovino? Kaj bo z našo Slovenijo?“ so vpraševali drug drugega, pa odgovora niso našli.

Na cvetno nedeljo zjutraj je pomagal v domači cerkvi pri bogoslužnih obredih. Tedaj so začele na našo zemljo padati nemške bombe. S slovensko zemljo so se stresla tudi vsa poštena slovenska srca. Našo zemljo so začeli od vzhoda zasedati Nemci, od zahoda Italijani, domači komunisti pa dvigati glave in groziti, da bodo „likvidirali“ vse, ki se jim ne bodo uklonili.

Nekaj dni potem ga je pretresla druga žalostna vest. Nemci so zasedli škofove zavode. Več profesorjev so zaprli. Mnogo duhovnikov in drugih vplivnih ljudi so odpeljali v Južno Srbijo. Dijaku Tonetu je krvavelo mlado srce. Na vso moč so se mu smilile slovenske družine, ki so morale zapustiti dom in iti v tujino. Želel je postati čimprej duhovnik, da bi pomagal slovenskim izgnancem. Ko je to pripovedoval mami in starejšemu bratu, se mu je mlajši brat Hinko začel na ves glas smejati.

„Zakaj se smeješ, Hinko?“ ga vpraša Tone. „Ali se tebi ti ljudje ne smilijo? Ali se ti ne zdi, da je vnebovpijoča krivica, ljudi oropati doma in imetja, potem pa jih izgnati?“

„Ne, ni krivica!“ odgovori predrzno Hinko. Žrtve mora o bití. Ti ljudje so bili kapitalisti. Prodali so nas tujcem za

denar. Znaj, ko teh ni, bo pa spet prišla svoboda.“

„Kdo nam jo bo pa dal?“ seže v besedo starejši brat Jože.

„Sovjetska Rusija! Ko pride čas za to, se pridružim tudi jaz borcem za svobodo proti kapitalistom in okupatorju.“

„Moj sin — komunist? Hinko, ali je res?“ je v nepopisni žalosti zavpila mama. „Reci mi, da to ni res!“

„Res je, mama! Komunist sem in to tudi ostanem. V gozdove pojdem, kjer so tovariši partizani. Z njimi se bom boril za svobodo.“

„Moj Bog, kaj sem dočakala! Izgubila sem otroka.“ je vzdihnila, se pri-
jela za glavo in se zgrudila na tla.

Ko so hčerke to opazile, so začele prestrašene klicati: „Mama, mama!“ Jože in Tone pa sta položila mamo na posteljo in ji dala na glavo mrzel obklad. Hinko je nekaj časa obstal kakor pribit, potem pa izginil brez besede.

Čez čas je Gerlovčanica odprla oči in prišla k zavesti. Objela je oba sinova in hčerke in jim rekla: „Otroci, molimo za Hinkota. Brezbožniki so ubili njegovo dušo. Glejte, da kdo izmed vas ne zaide tja, kamor je zašel on. Joj, kako me to boli!“

„Mama, ne ženi si tega tako k srcu! Bog je močnejši ko satan. Zato more tudi nęga pripeljati na pravo pot. Pomiri se in zaupaj!“ Tako jo je tolažil sin Jože. Mama si je obrisala not in se mu nasmehnila. Tedaj je prišlo sonce izza oblakov in razlilo svoje večerne žarke na mamo ter otroke. Drugo jutro je spet kakor ponavadi opravljala svoje dolžnosti. Le utrujena in žalostna je bila tako, da se je hčerkam in bratoma zelo smilila. Hinko pa se od tistega dogodka dalje ni več vrnil domov. Poslali so ga v komunistično šolo.

Beg in vrnitev

Leto 1941 je s temnimi črnimi črkami zapisano v našo zgodovino. Izgubo svobode niso občutili samo starijši ljudje, ampak tudi mladina, celo otroci. Utihiel je smeh v družbi mladih ljudi, utihnila pesem na vasi, v družinah in na njivah. Ljudje so malo govorili. Veliko so pa molili in delali.

V delu je iskal tolažbe tudi Gerlovčanov dijak. Za vsako delo je prijel in ga dobro opravil. Pomagal je bratu pri setvi, pri krmljenju živine, pri napravljanju stelje, pri sekanju in spravljanju lesa, pri okopavanju, žetvi in mlačvi. Zdelo se je, da je pozabil na vse višje cilje. Toda ni. Vedno je iskal poti, kako bi mogel priti do njih — končati gimnazijo in potem stopiti v bogoslovje. Več mesecev jo je iskal zaman. Zdaj pa je prišlo upanje, da jo najde. Gospod Janez je prinesel iz Ljubljane novico, da so novo Baragovo semenišče priredili za stanovanje dijakom, ki so bili preje v škofovih zavodih in šent Vidu nad Ljubljano. Tudi sestri se bosta mogli vrniti v zavod šolskih sester v Ljubljani.

Dijak Tone in njegovi sestrici so se te novice zelo razveselili. Pozabili so na gorje, ki so ga v petih mesecih prestali. Upanje, da bodo mogli nadaljevati in morda tudi končati šole v Ljubljani, je Toneta in sestri spravilo spet v dobro voljo. S smehom na obrazih in z radostjo v očeh so spravljali svoje stvari skupaj in zlagali v kovčge obeko, perilo in knjige. Pozabili so na resnost časov in se predali smehu, petju in veselju.

Brat Jože pa se je zvečer vrnil resen in potrj z dela. Čudil se je, kako morejo biti Tone in sestri tako dobre volje. Ni jim zameriti. Ne vedó še tega, kar ve on. Partizani ustanavljajo v gozdovih začasne državne uprave razlaščenih gozdov blizu Kočevja in Ajdoveca svoje nostojanke. Zvezo imajo z Nemci in Italijani, ki jim dajejo skrivaj orožje. Vsi nasprotniki komunizma, vsi dobri, verni ljudje so v nevarnosti za svoje življenje.

Tudi njemu so komunisti uničili vse načrte. Hotel je iti v Kmetijsko šolo na Grm pri Novem mestu. Ko bi jo končal, bi se takoj poročil in prevzel gospodarstvo, da bi mama razbremenil, ki je bolehná in utrujena. Toda zdaj mora zapustiti vse: dom, mamo, sestre in nevesto in bežati, če si hoče rešiti življenje. Njegov сосед, partizanski zaupnik, mu je izdal tajnost, da ga je partizansko vodstvo že obsodilo na smrt. Njegov mlajši brat Hinko ga je izdal. Ni mu kazalo drugega kot umakniti se na var-

no. Preje pa je še hotel stopiti k svojemu varuhu in njegovi hčerki Tinki, svoji nevesti, da jima pové žalostno novico in ju povabi za jutri zvečer na poslovilni večer. Joj, to bo Tinka jokalá, ker je tako mehkega srca!

Vzel je klobuk in na roke vrgel suknič, da bi odšel. Tedaj pa pristopi mama, ki ga je ves čas opazovala in mu reče: „Jože, kaj ti je? Zakaj si tako potrj? Res si že velik in močan, vendar pa zaradi tega pred mamo ne smeš skrivati težav. Prav vse ji moreš zaupati. Veš, tvoja mama je že veliko hudega prestala. Zato je dovolj močna, da ti bo pomagala nositi križ težav in bridkosti.“

„Ah, mama, zapustiti moram tebe, sestre, nevesto in dom, vse, kar mi je ljubega in dragega in bežati. Partizani me hočejo umoriti. Hinko jim je povedal, da sem njihov nasprotnik. Zato so me obsodili na smrt. Mama, ti ne veš, kako mi je hudo, ker te moram pustiti sámo s tremi najmlajšimi sestricami! Tudi Tone in starejši sestri bi ne bili dolgo varni doma. Zato je prav, da se vrnejo v Ljubljano. Če si za to, bi imeli jutri poslovilni večer. Povabil bi gospoda Janeza, váruha in njegovo hčerko Tilko.“

Mama je mirno odgovorila sinu: „Jože, le pojdi in povabi vse, ki si jih omenil, na slovo. Le to, otroci, bi vam samim še rada povedala: Vaša mama je popolnoma vdana v božjo voljo. Vedite pa, da je tudi vsak čas pripravljena umreti, če bi mogla komu izmed vas s tem ohraniti življenje. Čez nekaj ur boste odšli po svetu, toda ne sámi. mati vas bo spremljala s svojim ljubečim srcem, s svojim blagoslovom, s svojo molitvijo in ljubeznijo.“

Mati je odšla pripravljat večerjo. Otroci so strmeli za njo, v očeh vseh pa so žarele solze. Niso vedeli, da imajo mamo, ki jih tako ljubi.

Poslovilni večer

Drugi dan zvečer so se res v Gerlovčanovi hiši zbrali: gospod Janez, váruh, njegova hči Tilka in vsi drugi Gerlovčanovi, le Hinkota ni bilo, ker je odšel k partizanom v gozdove. Takoj, ko so sedli k mizi, je Tone polglasno zapel:

Mi smo se skupaj zbrali v tej naši dragi hišici, da bi še enkrat zapeli za to žalostno slovo.

„O, Tone, častitam! Nisem vedel, da si pesnik,“ je začel kaplan razgovor.

„Dá, pesnik, pa samo druge vrstice. Vse ostale so že tako stare, kakor je naša slovenska zemlja, ki je zdaj potopljena v solze in kri,“ je odgovoril Tone.

„Dá, potopljena v so'z'é in kri. Tujec jo je razkosal na dva dela. Na vse načine jo izrablja in ravna z njo kot mačeha s pástorko. Ne privošči ji življenja, svobode in zraka. Rad bi dosegel, da bi Slovenci zmetali proč od sebe to, kar so nam zapustili naši predniki: katoliško vero in materino besedo. Najstrašnejše pa je to, da so se zarotili proti njej tudi sinovi slovenskih mater, ki se imenujejo partizani. Pravijo, da so osvoboditelji. Toda namesto da bi tujca preganjali z naše zemlje, so začeli pobijati naše najboljše ljudi, med njimi tudi dekleta, matere in otroke. Zdaj delajo vse še zelo tajno. Svoje zločine skrivajo pred ljudmi. Toda ni več jaleč čas, ko bodo vse to delali javno. Tudi našega dragega Jožeta, ki se nocoj poslavlja od nas, so izbrali za svojo žrtev. Umoriti ga hočejo, ker noče odobravati njihovega nasilja in zločinov.“

Zadnje váruhove besede je prekinil pretresljiv jok njegove hčerke Tilke. Jožetove neveste. Oklenila se je Jožeta in onemogla hropila: „Jože, ti ne smeš umreti! Če bi ti umrl, bi umrla s teboj tudi mama, umrla od žalosti tudi jaz! Zato beži in reši si življenje!“

Jože je ganjen objel svojo nevesto in jo tolažil. Váruh je ob tem prizoru potočil dve debeli, bridki solzi. Gerlovčanka pa ni točila solzâ. Njen pogled je tedaj počival na sliki Matere s prebode-nim srcem. Njej je priporočala vse, ki so se mudili tisti večer v njeni hiši, da bi posnemali žalostno Mater božjo v ljubezni do Kristusa. Besede vseh so molčale. le trpeča srca so govorila o bolečini ločitve.

Dolgo molčanje je prekinil gospod Janez. Začel je mirno govoriti:

„Ne govorite vendar samo o smrti! Samó Bog je gospodar življenja in smrti. Samó on odločuje, kdaj, kje in kako bo

kdo umrl. Prve petke in prve sobote opravljamo, rožni venec molimo, brez-mažnemu Marijinemu sreč se posve-čujemo. Vse to nam bo naklonilo tudi iz-redno božjo pomoč, kadar jo bomo po-trebovali. Če bomo imeli ljudi, ki bodo prelili svojo kri za Kristusa, za vero ali za svoj narod, da bi ga rešili brezboštva, bomo tako prišli do krščanskih junakov, mučencev, o katerih bo pisala cerkvena zgodovina, njihova slava pa se bo širila od rodú do rodú. Prosimo, da bi bili vredni za Kristusa umreti! Taka smrt ni poraz, ampak le zagotovilo večne zmage. Če se že moramo ločiti na tem svetu, naj nam Bog dá, da bi se vsi spet videli v nebesih.“

„Bog vas usliši!“ je dodala Gerlovčanka kaplanovim besedam. Potem pa je poklicala vse otroke, ki so zapuščali dom in jim naročila: „Otroci, ki se nocoj poslavljate od matere, naj vas te besede gospoda kaplana spremljajo in tolažijo povsod, kjer boste hodili.“

Gospod Janez, varuh in njegova hčerka so vstali in se začeli poslavljati. „Bog daj, da bi se kmalu spet videli!“ so voščili, ko so segali v roke dijaku Tonetu in sestrama. Jože pa je vse tri goste spremil do razpotja. Tam jim je priporočil svojo mamo in sestrice, ki bodo tako sáme, ko njega ne bo. Naj jim pomagajo, kadar bodo v stiski. Če se bo vrnil, se jim bo že znal kako zahvaliti za to dobroto. Če ga pa ne bo več nazaj, jim bo povrnil Bog. Kaplan. váruh in Tilka so radi obljubili, da bodo vsak na svoj način podpirali njegove domače, zanj pa molili, da se bo kmalu vrnil. Ob slovesu mu je Tilka izročila svetinico Marije Pomočnice na Brezjah in zašepetala: „Jože, Marija z Brezji naj te kmalu pripelje nazaj. Če pa to ni volja božja, naj ti pomaga v nebesa!“

„Zbogom, moja draga Tilka! Marija naj te varuje vsega hudega!“ ji je tiho odgovoril Jože. Tudi gospod Janez in varuh sta se potem od njega poslovila in mu želela vse dobro in srečno vrnitev. Kaplan se je spustil navzdol proti Krki, Tilka pa se je oklenila očeta in z njim globoko sklonjena in potrta odšla proti domu.

Jože je ostal s svojo bolečino sam. Luna, ki je prej plavala po jasnem ne-

bu, se je skrila za oblake. Ni hotela gledati bridkosti, ki je objemala obraz postavnega fanta. Ko se je vrnil domov, so ga vsi domači še čakali, da so skupaj molili rožni venec. Še le potem so šli k počitku in ugibali, ali ga bodo še kdaj. Jože si je odgovarjal: „Jaz najbrž nikoli več ne bom domá. Temna slutnja mi pravi, da bom padel. Naj se zgodi, kakor Bog hoče!“

☆

Štirje člani Gerlovcánove družine — dva brata in dve sestri — so drugo jutro ob zori zapuščali svojo mater, rojstno hišo, domačo vas in župnijo. Jok treh najmlajših sestic jim je napravil slovo težje, kakor so mislili. Mama pa je bila nenavadno mirna. Zaradi otrok je skrivala v srcu bolečino, veliko kakor morje. Spremila jih je na avtobus. Med potjo je vsakemu privoščila še toplo besedo in kak nasvet za bodočnost. Pred avtobusom so se otroci poslavljali od nje z besedami: „Zbogom, mama! Zdrava ostani! Bog ti povrne vse, kar si nam dobrega storila! Nikoli te ne bomo pozabili.“ Jože in Tone sta se vzdržala solza, obe hčerki pa sta ob slovesu zelo jokali. Mama pa jim je še naročila: „Ostanite zvesti Bogu in domovini! Bodite vedno pripravljene za vero raje umreti, kakor jo kdaj zatajiti. Zbogom!“

Vstopili so v avtobus. Še enkrat je mati vse štiri otroke objela z ljubečim pogledom in s krvavečim srcem. Vozilo je odpeljalo in z njim so šli njeni otroci. Sama s svojo bolečino se je vrnila domov. kjer so jo objele tri najmlajše hčerke, njena radost in skrb.

Spisal SELSKI

Evgen Zošli, Jud, je nedavno umrl v Rimu. Med 2. svetovno vojsko je bil tam veliki rabin ali vrhovni predstojnik judovske verske občine. Njegov prestop h katoliški veri je po svetu zbudil veliko pozornost. Tudi „Duhovno življenje“ je predlanskem prineslo daljši članek o njem. Po spreobrnjenju je bil profesor starosemitskih jezikov na papeškem Svetopisemskem zavodu. Dočakal je 75 let.

RAZPIS KNJIŽNIH NAGRAD

Slovenska kulturna akcija je konec februarja razpisala za leto 1956 tri božične leposlovne nagrade, ki jih je omogočil mecen, kateri želi ostati neimenovan. Skupni znesek teh nagrad je 10.000 argentinskih pesov z namenom, da se požiivi slovensko ustvarjalno delo. — 1. Nagrade so tri in sicer v zneskih: 5.000.—, 3.000 in 2.000 pesov. — 2. Prispevki morajo biti izvirna dela, ki še niso bila objavljena ali delno izvajana (roman, drama, zbirka pesmi ali novel). — 3. Sodelovati more vsak kjerkoli živeči slovenski književnik, razen članov žirije in nagrajencev prejšnjega natečaja. — 4. Rokopise je treba poslati do 31. oktobra 1956 in sicer v dveh na stroj pisanih izvodih na naslov: Slovenska kulturna akcija, Leposlovne nagrade, Alvarado 350, Ramos Mejía, prov. Buenos Aires, Argentina. — 5. Rokopisi morajo biti opremljeni s šifro. Pravo ime ali psevdonim, katerega nosilec pa mora biti znan vsaj enemu članu razsodišča, je treba poslati v rokopisu priloženi zaprti kuverti, ki nosi isto oznako kot rokopis. Kuverte se odpro na dan razglasitve, t. j. 22. decembra 1956. Objavljena bodo samo imena nagrajenih avtorjev, ostali rokopisi ostanejo na uporabo piscem. Slovenska kulturna akcija pa lahko z avtorjevimi dovoljenjem objavi tudi nenagrajeno delo. — 6. Pod psevdonimom poslano in nagrajeno delo se more tudi pod psevdonimom izdati, če avtor to želi. — 7. Nagrade so izplačljive v Buenos Airesu. — 8. Sodelujoči pristane na to, da bodo nagrajena dela izdana v knjižnem programu Slovenske kulturne akcije za leto 1957 ali kasneje. Nagrajena dramska dela bodo po možnosti tudi uprizorjena. Za oboje bo avtor dobil še redni honorar založbe. — 9. Materialistično usmerjena dela ne pridejo v poštev pri razpisu leposlovnih nagrad. — 10. Glasovanje razsodišča je tajno. — 11. Razsodišče ima pravico proglasiti kakšno nagrado za nedoseženo, če misli, da predložena dela ne ustrezajo potrebnemu merilu kakovosti. Pravtako si pridružuje pravico zadržati dve ali več nagrad in jih razdeliti.

Tri minute dobre volje

Oče je sedel v krčmi in praznil že tretji liter. Pa so se odprla vrata in je planil v sobo njegov sin: „Oče,“ je hitel, „pojdite domov, mati so na smrtni postelji!“

„Naj gredo dol!“ je bil odgovor in oče se ni premaknil od mize.

Čez nekaj minut je sin spet priteknel: „Oče, pojdite no domov, mama so že čisto pri kraju.“

„Naj gredo pa na sredo,“ je dejal oče in tudi to pot se ni premaknil.

In v tretje so se odprla vrata in isti sin je potrto naznanil: „Oče, Bog je mater k sebi vzel.“

„Saj mu bo še žal, kakor je bilo meni,“ je končal oče.

—:—

Vino ima poleg dobrih lastnosti tudi dve slabi: če vliješ vodo vanj, ga zmešaš in pokvariš; če je pa ne vliješ, vino zmeša tebe in pokvari.

—:—

Vprašali so nekega študenta iz Titovine, ko se je mudil v Trstu na obisku: „S čim se pa preživljate, da ste tako lepo okrogli?“

„S peresom,“ je bil odgovor.

„Tako? To je pa čudno. Navadno so pisatelji najbolj stradali od vseh ljudi. Kakšne knjige pa pravzaprav pišete, da ste tako dobro plačani?“

„Ne pišem knjig, temveč pisma. V Argentini imam strica. Njemu pišem pisma, on pa meni pakete pošilja.“

—:—

Jud je umrl in nekaj trenutkov za tem se je že prepiral pred nebeškimi vrati s svetim Petrom.

„Nemogoče, nemogoče,“ je odkimaval nebeški vratar z belo glavo, „toliko lumparij si nagodel v svojem čifutskem življenju, pa hočeš nazadnje zato, ker si dal nekoč en dinar miloščine, priti v nebesa.“

„Mi je prav žal, svetnik božji,“ je hitel Jud, „a mimo svetega pisma ni mogoče. In tam stoji, da bo dobil nebeški raj že vsakdo, ki da vbogajme kozarec vode. Jaz sem pa dal en dinar, ki velja dosti več kot kozarec vode. Torej.“

Sveti Peter je trdil svoje, Jud je trdil svoje in nista se mogla zediniti. Pa je prišel tam mimo nebeški Gospodar in mu je sveti Peter razložil ves položaj: da hoče ta Jud judovski za en dinar v nebesa in to potem, ko je vse življenje čifutaril. „Kaj naj naredim?“ je bilo končno vprašanje Petrovo.

„Vrni mu dinar in naj izgine odtod,“ se je čula razsodba.

—:—

Bilo je zvečer, pri luči. Enajst škotov je sedelo za mizo. Jedli so palačinke. Nesreča je hotela, da je bilo palačink triindvajset. Tako je vsak od njih pojedel dve, ena pa je ostala na krožniku. Grozno je imelo vsakega od njih, da bi pospravil še tisto palačinko, a jim lepo vedenje tega ni dovoljevalo.

Zgodilo se je, da je v tistem hipu ugasnila luč. In slišati je bilo grozen krik. Potem se je luč spet prižgala in razsvetlila sledeči prizor: tisto poslednjo palačinko je zagrabila roka enega od škotov, v roko pa je bilo zasajenih deset vilic.

—:—

„Pokojni Urban je pa moral biti res najbolj potrpežljiv človek na svetu.“

„Ali si ga poznal?“

„Tisto ravno ne, a tako sklepam, odkar sem poročen z njegovo ženo.“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO XXIV

MAJ

Številka 5

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

je slovenski verski mesečnik

V tej številki boste brali:

Žena v luči maja (Dr. France Gnidovec)	233
Dve misli o sv. maši (M. L'abbé Dutil)	234
Mariji za maj	235
Marijine podobe	236
Dios y la libertad humana (D. Cortes) ..	237
Molitveni namen za mesec maj (Prof. Alojzij Geržinič)	238
Jezus Kristus — druga oseba presvete Trojice (Stanko Koščak)	240
Srečanje z Bogom (Dr. France Gnidovec)	243
Pogoji za urejeno družinsko življenje (J. Mavrič)	246
Nekončano predavanje (p. Bernard Ambrožič OFM)	250
Zadnji Jezusovi dnevi v Galileji (Dr. M. Gogala)	254
Usodna preobleka (E. William)	259
Z domačih tal	262
Pogovor ob topli peči (Gregor Hribar) ..	264
Iz sveta	270
Men nami	275
Gospod Janez (Spisal Selski)	280
Razpis knjižnih nagrad	286
Tri minute dobre volje	287

Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor, ki ga sestavljajo dr. Gnidovec France, Jurak Jože, Mali Gregor, dr. Rozman Branko; za tehnično opremo in fotografije skrbi Valentin Bohinc.

Platnice in stalna zaglavja je narisal Hotimir Gorazd.

Celoletna naročnina znaša za Argentino in države, ki nanjo mejijo (razen Uruguaya) 70 pesov. Za Uruguay in ostale dežele latinske Amerike, kakor tudi za vse dežele, če se plača v argentinskih pesih, je naročnina 90 pesov; za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Avstrijo 75 šilingov, za Italijo 2000 lir, drugod v protivrednosti dolarja.

Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Buenos Aires.

CORREO
ARGEN-
TINO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

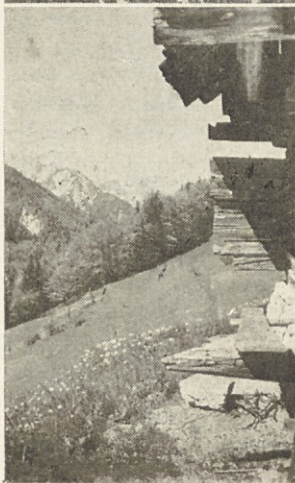
Concesión
No. 2560

Revijo morete naročiti in plačati pri naslednjih poverjenikih:

- Argentina: Dušnopastirska pisarna, Víctor Martínez 50, Buenos Aires, in poverjeniki „Čebelice“.
- Brazilija: Vinko Mirt, Caixa Postal 7058, São Paulo, Brasil.
- U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.
- Kanada: Ivan Marn, 83 Victor Ave, Toronto, Ontario.
- Trst: Marijina družba, Via Risorta 30, Trieste, Italia.
- Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzetta 18, Gorizia.
- Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten, Austria.
- Avstralija: Fr. Rudolf Pivko, 45 Victoria Street, Wawerley, N. S. W.

Zgoraj: Pomlad pod Špikom pri Kranjski gori
(Foto C. Kunc)

Desno: V maju, ko sredi gozdov na tihih vodah
odpira lokvanj svoj prelepi cvet in zacveto po
goliških gmajnah narcise, ter v prosojnih po-
bočjih gora skopni sneg — tedaj se Slovenija
spremeni v en sam prelesten paradiž

O, znamenje sredi vasi, preprosto, lepo znamenje, ki posvečuje delo človeških rok in povzdiguješ očete in matere v svečenike.

Cerkev in znamenje — kakor velika maša in očenaš. Nihče ne ve več, kdaj so ga postavili in pa kakšni zaobljubi, in v nobeni knjigi ni to zapisano. Najbrž so preprosto rekli: „Jezus in Marija morata biti sredi med nami, ne v cerkvi zaprta, temveč v znamenju sredi vasi, da ju vidimo, ko gremo na delo in se vračamo domov in ko si povemo pametno besedo, Bedela bosta nad nami in nad našimi otroki, ki se jima bodo igrali ob nogah...“ Tu je zapela tista preprosta duša, ki je izsanjala v svojem otroštvu legende o Jezusu in Mariji in svetnikih, tako domače, da so nebeščani sami prevzeli naše navade in naše kretaje in v njih sama ljuba Mati božja tudi po naših stezah.

EMILIJAN CEVC: PREPROSTE STVARI